

చైతన్య మానవి

chaitanyamaanavi

సంపుటి : 14

సంపుటి : 3

అమరావతి,

మార్చి, 2019

48 పేజీలు

10 రూ॥లు

అంతర్జాతీయ మహిళా
దినోత్సవ శుభాకాంక్షలు

8
March

కేంద్ర కమిటీలో ప్రసింగిస్సున్నే ఐదవ జాతీయ ఉపాధ్యక్షురాలు పుణ్యవతి

సెమినార్‌లో మాట్లాడుతున్న ఐదవ రాష్ట్ర కార్యదర్శి రమాదేవి

మీడియా మహిళలు అన్నీ అంశంపై సెమినార్‌లో మాట్లాడుతున్న ప్రొ|| మంజుల కేంద్ర కమిటీ సభ్యులు

ప్రెస్ మీట్‌లో మాట్లాడుతున్న త్రిపుర యం.పి. జర్నాడాస్

జనవరి 1 మహిళా కుడ్యం నిర్మించిన కేరళ నేతలకు అభినందనలు

సెంట్రల్ యూనివర్సిటీలో సెమినార్

తరుణి తరంగాలు సభలో ప్రసింగిస్సున్నే శ్రీమతి ఆవుల మంజులతి

తరుణి తరంగాలు సభలో రచయిత్రి సత్యవతి గారికి సన్మానం

పోరాడే మహిళలకు అంతర్జాతీయ మహిళా దినోత్సవం (మార్చి 8) ఓ దిక్కుచి. కొందరు సామ్యవాద ఆలోచనాపరుల పిలుపు మేరకు హక్కులు కోరుతూ 1910లో శ్రామిక మహిళలు జరిపిన ప్రదర్శనలు, సభలు, సమావేశాలే మహిళా దినోత్సవానికి అనలు తొడిగాయి. అసమానతలు లేని సమాజం కావాలనీ, పని గంటలు తగ్గించాలనీ, కనీస వేతనాలు అమలు చేయాలనీ, స్త్రీ శ్రమని గుర్తించాలనీ, ఓటు హక్కు కల్పించాలన్న కోర్కెలతో పోరాటాలు జరిగాయి. దీనికి స్పందనగా మార్చి ఎనిమిదో తేదీని అంతర్జాతీయ మహిళా దినోత్సవంగా ఐక్య రాజ్యసమితి ప్రకటించింది.

తొలుత దీనిని అంతర్జాతీయ శ్రామిక మహిళా దినోత్సవంగా నిర్వహించటమే స్త్రీల పని పట్ల వ్యక్తిగతంగానూ, సామాజికంగానూ రావాల్సిన మార్పును పట్టిచూపుతోంది. అయితే ఎవరికయినా హక్కులు అడుక్కుంటే రావు! పోరాడితేనే సమకూరుతాయని ఒనగూరిన హక్కుల చరిత్రలన్నీ మనకు ఇట్టే విదితం చేస్తాయి.

మహిళలకు హక్కులు కల్పించటం సుతరాం ఇష్టం లేని భారత పాలక వర్గాలు ఈ పోరాట దినాన్ని పండగ తరహా కార్యక్రమాలతో మమ అంటున్నాయి. వాణిజ్య సంస్థలు తమ ఉత్పత్తులను బహుమతుల పేరిట అమ్ముకునేందుకూ, మీడియా సంస్థలు తమకు సంపదను పోగేసి పెట్టే వ్యాపార ప్రకటనలను సమీకరించుకునేందుకు మాత్రమే మహిళా దినాన్ని వుపయోగించుకొంటున్నాయి.

వాస్తవానికి పోరాడి సాధించుకున్న హక్కులను కూడా పాలకవర్గాలు హరిస్తున్నాయి. ప్రపంచవ్యాపితంగా, ప్రత్యేకించి మనదేశంలో అసమానతలు, హింస, నిరుద్యోగం, వేతనాల కోత, ఇంటి శ్రమను గుర్తించకపోవటం, గృహహింస తదితర సమస్యలు అడుగడుగునా కత్తుల బావులై మహిళాభివృద్ధిని అడ్డగిస్తున్నాయి. అసంఘటిత రంగ శ్రామిక మహిళలతో 12 గంటలకు పైగా పనులు చేయించుకుంటూ కూడా తక్కువ వేతనాలు చెల్లిస్తున్నా ప్రభుత్వానికి చీమకుట్టినట్లయినా లేదు. కనీసం మహిళా దినం సభల్లోనూ ఈ విషయాలను ఏ ఒక్క పాలకపక్ష నాయకుడూ ఇంతవరకూ ప్రస్తావించిన దాఖలాలే లేవు. పని భద్రతా లేమి ఒక సమస్య కాగా, శ్రమ చేసే చోటే లైంగిక హింస మహిళలకు నరకప్రాయంగా మారింది.

ఒక వైపు ఉగ్రవాదం ప్రపంచాన్నే వణికిస్తున్నది. కశ్మీరు, పుల్వామాలో జరిగిన ఘటన వెనుక మూలాలను మనం అర్థం చేసుకోవాలి. అసమానతలు, నిరక్షరాస్యత, నిరుద్యోగం, మతోన్మాదం, సాంస్కృతిక దౌర్భాగ్యాలు పక్కదోవలు పట్టించిన ఫలితంగా యువత ఉగ్రవాద విషయ కౌగిలిలో చిక్కుకుంటున్నారు. ఉగ్రవాద దుష్ఫలితాలు ఒక తల్లి, ఒక భార్య, ఒక సోదరిని కూడా చుట్టుముట్టి కుంఠించాలను వీధిన పడేస్తున్నాయి. ఉగ్రవాదం ప్రత్యక్షంగానూ, పరోక్షంగానూ ముందు స్త్రీల జీవితాలపైనే ప్రభావం చూపుతుంది. ఇప్పుడు కాశ్మీర్లో వుగ్రవాదం అణిచివేత పేరిట అమాయక బాలికలు, యువతులు, స్త్రీలపై లైంగిక దాడులు జరుగుతున్నాయి.

ఈ నేపథ్యంలో ఏటా మారే మార్చి 8న అంతర్జాతీయ మహిళా దినోత్సవం జరుపుకుంటున్నాం. ఈ సందర్భంగా ఇంటి శ్రమను గుర్తించాలని మనం సమాజాన్ని నిగ్గదీయాలి. ఉపాధి, పని భద్రత కల్పించాలని ప్రభుత్వాన్ని నిలదీయాలి. లైంగిక వేధింపులకు వ్యతిరేకంగా గొంతెత్తాలి. మహిళాభివృద్ధిని పాలకవర్గాలు అరచేతిలో స్వర్గం చూపడంతో సరిపెట్టటం కాకుండా నిర్దిష్ట చర్యలకు ప్రణాళిక రూపొందించి, ప్రకటించాలన్న నినాదం ఈ సందర్భంగా మిన్నంటాలి. చట్ట సభల్లో మహిళలకు మూడో వంతు కేటాయింపు ఇక ఎంత మాత్రమూ కలగా మిగలకూడదు. అంటే మహిళల పోరాటానికి హద్దులు చెరిపేసి పోరాటాలకు పదును పెట్టాలి. మహిళలు వుద్యమించిన ఫలితంగా సమకూరిన నిర్భయ చట్టాన్ని ఆచరణను పాలకులు నీరుగార్చటాన్ని ప్రతి సందర్భంలోనూ ఎదుర్కుంటామంటూ ప్రతిజ్ఞ తీసుకుందాం.

లక్షలాది కుటుంబాలను విచ్ఛిన్నం చేస్తోన్న సారాయిని పాలకులు నిషేధించకపోగా, హామీలు గుప్పించి కూడా నియంత్రణ దిశగా చర్యలు చేపట్టకపోవడం అక్రమార్కులతో ఉన్న లంకెలే ప్రధాన కారణంగా గుర్తించి భవిష్యత్తు వుద్యమాలు సాగాలి. ద్వారా ద్వారా మహిళల అభివృద్ధిని సాకారం చేసేందుకుగాను బడ్జెట్టు ద్వారా నిధులు కేటాయించాలని కోరదాం!

వాణిజ్య ప్రపంచం పన్నిన కుట్ర ఫలితంగా ఏర్పడిన చెడు భావన స్త్రీలను శరీరాలతో గుర్తించటం ఇకముందు చెల్లబోదని యావత్తు మహిళా శక్తి ఏకోన్ముఖంగా నిలిచి తేల్చి చెప్పాలి. స్త్రీల శక్తి సామర్థ్యాలను గుర్తించటం, ఉపాధి కల్పనలో సమాన వాటా కల్పించటం సమాజాభివృద్ధికి అత్యవశ్యకం. సమాజమంటే పురుషులేనన్న భావనను పూర్వపరం చేసేందుకు బహుముఖ చర్యలను ప్రభుత్వాలు చేపట్టాలి. స్త్రీ - పురుష అసమానతలను మాపే దిశగా చర్యలు తీసుకుని ఫలితాలు సాధించననాడే మహిళా సాధికారత కల సాకారమవుతుంది. అది ఈ ఏడాది మార్చి 8న జరుపుకొంటున్న మహిళా దినోత్సవం నుంచే ప్రారంభం అవుతుందని ఆశిద్దాం!

గవ్యంలేని ప్రయాణం,
లక్ష్మ్యంలేని జీవితం, గాలిలో
మేడలు లాంటివే...

అధ్యయిజరీ బోర్డు
వేములపల్లి సత్యవతి
డాక్టర్ బి. విజయభారతి
డాక్టర్ శిలాలోలిత

ఐదవ్యా ఆంధ్రప్రదేశ్ మహిళాసంఘం

చిరునామా :

ఐదవ్యా రాష్ట్ర కార్యాలయం,
3/4 బి. కె.బి.భవన్, వడ్డేశ్వరం
బైపాస్ రోడ్, తాడేపల్లి మండలం,
గుంటూరు జిల్లా.
ఫోన్, 9490098620

chaitanyamanavi@gmail.com

fb : aidwaap

Blog : aidwaap@blogspot.com

సంపాదకులు

డి.రమాదేవి

సంపాదక వర్గం

కె. స్వరూపరాణి

బి. ప్రభావతి

మేనేజర్: కె. శారద

ప్రజాశక్తి ప్రింటర్స్ & పబ్లిషర్స్

ప్రైవేట్ లిమిటెడ్

పోస్టల్ చందా

సంవత్సరానికి రూ : 200/-

విడి ప్రతి వెల రూ : 10/-

మోటూరు ఉదయం ట్రస్ట్ ఆఫీస్

మారుతీనగర్, ప్రకాశరావు వీధి,

చుట్టు గుంట సెంటర్, విజయవాడ - 4

చైతన్య మాసవి

సంపుటి: 14

సంచిక: 3

ఈ సంచికలో

ఉద్యమం	కార్పోరేట్ సేవలో కేంద్ర ప్రభుత్వం - జి.ప్రియాంక..... 5
మార్చి 8	సమస్యలవలయంలో శ్రామిక మహిళలు - జి.ప్రియాంక 6
ప్రత్యేక కథనం	దేశమంటే ?..... 8
ధారావాహిక	కుటుంబ చట్టాల్లో సంస్కరణలు -ఆగెస్టు బెబెల్..... 10
ప్రస్తుతం	2019-20 కేంద్ర బడ్జెట్టు ఐదవ్యా ప్రతిపాదనలు.....11
ధారావాహిక	యాచించను - వేయులపల్లి సత్యవతి 13
కథ	తెగిన పేగు - పశుపాటి ఉమామహేశ్వరరావు..... 14
గర్భిక	లేచింది మహిళా లోకం - వెంకట సుబ్బారావు కావూరి..... 18
నివేదిక	చరిత్రను ఆధునిక మహిళ పునర్నిర్మిస్తుంది 20
న్యాయ సలహా	బెయిల్ బుల్ - నాన్ బెయిల్ బుల్ - నిర్మాలారాణి, న్యాయవాది 23
కవిత	ఉరేయ్! మీరు మడుసులేనటరా? - వి.ఎస్.ఆర్ 24
అడుగుజాడలు	తెలుగు తొలి కథా రచయిత్రి - తంగెళ్ళ శ్రీదేవిరెడ్డి.....,..... 28
మహనీయులు	మహా మాన్విత మేడం క్యూరీ 27
మానవీయ సంబంధాలు	రేపటి పౌరులకు నేడే పునాది - కె.నాగమణి.....,.....29
స్ఫూర్తి ధాతలు	కులం లేదు మతం లేదు - సురా..... 31
అమమ్మ ఈ లేఖలు	సైంటిఫిక్ టెంపర్ - డా॥కనుపర్తి విజయలక్ష్మి..... 32
కవిత	నువ్వులేని ప్రేమికుల దినం-ఎండ్లూరి సుధాకర్.....34
ఆదర్శనీయులు	బామ్మలూ జోహార్లు! 35
కౌన్సెలింగ్	నలుపే..... అయితే !?- శారద 36
సెనిమా సమీక్ష	మహిళా ప్రేక్షకులకు స్ఫూర్తిదాయకం మణికర్ణిక - శమంతకమణి.. 38
ఐదవ్యా ఉద్యమాలు	ఉద్యమాల బాటలో..... 40

పత్రికలో విభిన్న అంశాలపై వస్తున్న వ్యాసాలు రచయితల అభిప్రాయాలు మాత్రమే. అందులో పేర్కొన్న అన్ని అంశాలతో మానవి సంపాదక వర్గం ఏకీభవిస్తుందని భావించవలదు.
- ఎడిటర్

PRINTED AND PUBLISHED BY D. RAMA DEVI, AIDWA ANDHRA PRADESH MAHILA SANGHAM, PRINTED AT PRAJASAKTI PRINTERS & PUBLISHERS PVT.LTD. D.NO.14-12-19, PRAKASH NAGAR, KRISHNA NAGAR(P), TADEPALLI (M), GUNTUR (DT), AP., PIN - 522 502., PH : 91-8645 - 272133. PUBLISHED AT AIDWA ANDHRA PRADESH MAHILA SANGHAM AIDWA STATE OFFICE D.NO. 3/4 B. K.B.BHAVAN, VADDESWAREM BYPASS ROAD, TADEPALLI (M) GUNTUR (DT). EDITOR: D. RAMA DEVI. R.NO. APTEL/2006-20000

కార్పొరేట్ సేవలో కేంద్ర ప్రభుత్వం

తిరుపతిలో ఐదవ బహిరంగ సభలో కేంద్ర నాయకులు

సంపన్న కార్పొరేట్ సంస్థలకు ఏటా లక్షల కోట్ల రూపాయలు రాయితీలు ఇస్తూ, ఆ భారాన్ని కేంద్ర ప్రభుత్వం సామాన్యుల నుంచి పిండుతుందని ఐదవ జాతీయ ప్రధాన కార్యదర్శి మరియు ధావలే మండిపడ్డారు. ఫిబ్రవరి చివరి వారంలో తిరుపతిలో జరిగిన ఐదవ కేంద్ర కమిటీ సమావేశాల సందర్భంగా నిర్వహించిన బహిరంగ సభలో ఆమె ప్రసంగించారు. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ద్వారా మహిళా సంఘాలకు తాయిలాలు పంచి ఎన్నికల గారడీలకు పాల్పడుతోందని తప్పుపట్టారు. కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు ప్రజా వ్యతిరేక విధానాల అమలును వేగవంతం చేశాయన్నారు. ఉపాధి కల్పించటం అంటే అది ప్రభుత్వాల భిక్ష కాదన్నారు. ఉద్యోగాల కల్పన యువత హక్కు అని వివరించారు. ఏటా రెండు కోట్ల వుద్యోగాలు ఇస్తామని ఎన్నికల ప్రణాళికలో హామీలు గుప్పించిన బీజేపీ, తీరా గెలిచిన తర్వాత పకోడీల బండి నడుపుకోమని స్వయంగా ప్రధానమంత్రి యువతకు సలహా ఇవ్వటం ప్రజలను ఎగతాళి చేయటమేనన్నారు. హత్యాచారాలకు కొమ్ము

కాస్తోన్న బీజేపీ, ఆర్ఎస్ఎస్ దుర్మార్గ సంస్థలని విమర్శించారు. మతాన్ని రాజకీయాల్లోనూ, పాలనలోనూ జొప్పించి అరాచకాలకు పాల్పడటమే బీజేపీ ఎజెండాగా పెట్టుకుని పనిచేస్తుందని విశ్లేషించారు. ఐదవ రాష్ట్ర అధ్యక్ష కార్యదర్శులు బి. ప్రభావతి డి.రమాదేవి మాట్లాడుతూ, పేదల కష్టాన్ని జలగలా పీల్చేస్తున్న మద్యం మహమ్మారికి వ్యతిరేకంగా తమ సంఘం నిరంతరం పోరాడుతున్నదని గుర్తించారు. సంప్రదాయాల పేరుతో ఉద్యోగాలు చేస్తోన్న మహిళలు కూడా నమాజంలో నమావత్వానికి నోచుకోకుండా చేస్తున్నారన్నారు. అవరోధాలను అధిగమించి

నవనమాజ నిర్మాణానికీ, మహిళా సాధికారతను సాధించుకునేందుకూ స్త్రీలు సమాయత్తం కావాలని ఐదవ జాతీయ ఉపాధ్యక్షులు ఇషితా ముఖర్జీ పిలుపునిచ్చారు. కేంద్ర రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు మహిళ హక్కులను నిర్వీర్యం చేస్తున్నాయని ఐదవ జాతీయ ఉపాధ్యక్షులు ఎస్. పుణ్యవతి ఆందోళన వ్యక్తం చేశారు. ప్రత్యేక చట్టాల రూపకల్పనలోనూ, వాటిని అమలు చేయటంలోనూ ప్రభుత్వాలు మహిళలను మోసగిస్తున్నాయన్నారు. చట్ట సభల్లో మహిళలకు 33 శాతం స్థానాలను ప్రత్యేకించేందుకు లోక్సభలో వెంటనే చట్టం చేయాలని డిమాండు చేశారు.

అసాధ్యమే.... అయినా సుసాధ్యం

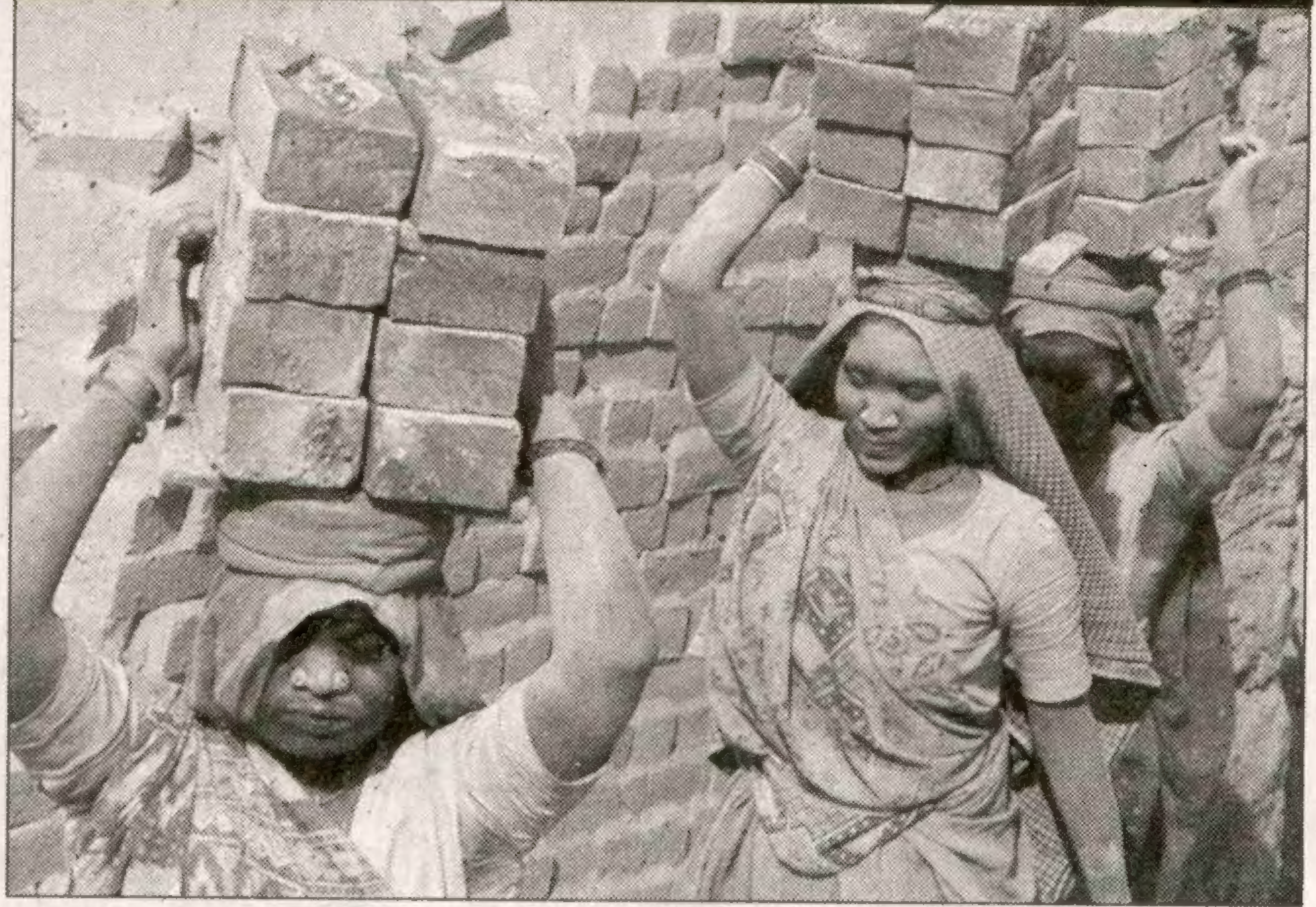
అసాధ్యాలను సుసాధ్యం చేయటమే ఈనాటి యువతరం ప్రత్యేకత. కేరళలోని అగస్త్యాకుడం పర్వతాన్ని తొలిసారిగా అధిరోహించి ఆ రాష్ట్రానికి చెందిన యువతి ధన్యాసనాల్ చరిత్ర పుటల్లో చోటు చేసుకున్నారు. వాస్తవానికి ఇప్పటి వరకూ ఈ పర్వతాన్ని ఎక్కెందుకు అక్కడి సంప్రదాయాలు అంగీకరించవు. ఈ పర్వతంపై అగస్త్యుడు నివాసం వుంటాడని స్థానికుల నమ్మకమే దీనికి కారణం. అయితే ఆ పర్వత శిఖరాన్ని అధిరోహించటానికి అవకాశం ఇవ్వాలని కొందరు అభ్యర్థించటంతో సర్వోన్నత న్యాయస్థానం అంగీకరిస్తూ, అందుకు తగిన ఏర్పాట్లు చేయాలని రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి సూచించింది. దీంతో పర్వతారోహకులు తమ పేర్లను ఆన్లైన్లో నమోదు చేసుకోవాలని ఆ రాష్ట్ర అటవీ శాఖ ప్రకటించింది. మొదటి రోజున వంద మంది తమ పేర్లను నమోదు చేసుకున్నారు. వారిలో ఒక్కరే మహిళ. ఆమె ధన్యాసనాల్. అభ్యుదయ భావాలు కలిగిన తల్లిదండ్రుల బిడ్డ ధన్య. ఆమె నర్సింగ్ చదివారు. అంతే కాకుండా సివిల్ సర్వీసెస్ పరీక్షలో విజయం సాధించారు. ప్రస్తుతం తిరువనంతపురంలో రక్షణ మంత్రిత్వశాఖ అధికార ప్రతినిధిగా పనిచేస్తున్నారు. ఇప్పటి వరకూ ఏ మహిళా చేయని సాహసం చేసి, ఆమె విజయం సాధించారు. ఆమె అగస్త్యాకుడం పర్వతాన్ని అధిరోహించారు. ఆమెకు చైతన్య మానవి నుంచి సెల్యూట్.

సమస్యల వలయంలో శ్రామిక మహిళలు

అంతర్జాతీయ మహిళా దినాలంటూ మన ప్రభుత్వాలు ఏటా మార్చి ఎనిమిదో తేదీన పండుగల లెక్కన ఒక రోజు జాతరలు జరిపి మమ అంటున్నాయి. ఫలితంగా మహిళా దినోత్సవ ఆవిర్భావ ఫలాలు అందటం లేదు. మహిళా దినోత్సవం అంటే ఉన్నత మధ్యతరగతి, ధనిక కుటుంబాల స్త్రీలకు మాత్రమే పరిమితమన్నట్లుగా మారిపోయింది.. వాస్తవానికి తమ హక్కుల కోసం పోరాడే మహిళలకు దన్నుగా నిలవాలన్న లక్ష్యంతో మహిళా దినోత్సవం అంతర్జాతీయంగా ప్రారంభమయింది. దేశంలో శ్రామిక మహిళల సమస్యల తీరును తెలుసుకుని, పోరాటాలకు పిడికీలి బిగించాల్సిన ఆవశ్యకతను దేశ వరిస్థితులు కల్పిస్తున్నాయి. దేశంలో శ్రామిక మహిళల వరిస్థితిని రేఖామాత్రంగా తెలుసుకుందాం.

2011 జనాభా లెక్కల ప్రకారం మహిళా కార్మికుల సంఖ్య 149.8 మిలియన్లు. గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో 121.8 మిలియన్ల మంది, పట్టణ ప్రాంతాల్లో 28.0 మిలియన్ల మంది వున్నారని లెక్కలు విదితం చేస్తున్నాయి. వ్యవసాయ రంగంలో 97 మిలియన్లు, గృహ పరిశ్రమల్లో 8.5 మిలియన్లు, ఇతర పనుల్లో 43.7 మిలియన్ల మహిళలు శ్రమను అందిస్తున్నారు. 2011 జనాభా లెక్కల ప్రకారం 59.54 లక్షల మంది మహిళలు సంఘటిత రంగంలోనూ, 32.14 లక్షల మంది మహిళలు అసంఘటిత రంగంలోనూ వున్నారు. ప్రభుత్వము, సమాజంతోపాటు అసలు వారిని వారే గుర్తించుకో నటువంటి శ్రామికులుగా మరెంతో మంది మహిళలు వున్నారు. పురుషులకు భిన్నంగా మహిళా శ్రామికులు రెండు చోట్ల పనిచేస్తున్నారు.

దీంతో శ్రామిక మహిళలు నిత్యం సమాజంలో అనేక సమస్యలతో బాధలు పడుతున్నారు. శ్రామిక మహిళ జీవితం తీసుకుంటే, వేకువనే నిద్రలేవటంతో మొదలవుతుంది. ఇంటి పని పూర్తిచేసుకుని ఇంటిల్లిపాదికీ వంట పనులు పూర్తిచేసి, అప్పుడు పనికి బయలుదేరాలి. అక్కడ సమానంగా పనిచేసినా, పురుషుడితో సమానంగా కూలి, వేతనం ఇవ్వరు. అత్యధిక సంఖ్యలో మహిళలు పనిచేసే వ్యవసాయ రంగంలో మహిళలకు కనీసం మూడు మాసాలు కూడా పని ఉండటం లేదు. పైగా సరాసరిన రూ. 200 నుంచి రూ. 250 మాత్రమే గిట్టుబాటువుతుంది. అదే పురుషుడికి రూ. 450 రూపాయల నుంచి 500 రూపాయల వరకూ చెల్లిస్తున్నారు. వ్యవసాయ రంగంలో పనిచేసే మహిళలు ఉదయం తొమ్మిది గంటల నుంచి నాలుగు గంటల వరకూ నాటు, కలుపు, కోత తదితర పనులను వొంగొని చేయక తప్పదు. దాదాపు ఆరేడు గంటలపాటు వొంగునే పనిచేయటం ఎంతటి నరకమో వేరుగా చెప్పాల్సిన

పనిలేదు. ఇప్పుడు గ్రామాల్లో కూలీలు బృందాలుగా ఏర్పడి, కాంట్రాక్టు పద్ధతిన అదనంగా పని చేసినా పాత కూలి కూడా గిట్టటం లేదు. అసభ్య పదజాలంతో తిట్టటం, లైంగిక వేధింపులు స్త్రీలకు సమాజం అదనంగా ఇస్తోన్న దుష్ట బహుమతి. వ్యవసాయ రంగంలో యంత్రాల తాకిడి పెరగడంతో మహిళలకు పనులు తగ్గిపోయి, పొట్ట చేతబట్టుకుని పట్టణాలకు వలస పోక తప్పటం లేదు. మహాత్మాగాంధీ గ్రామీణ ఉపాధి హామీ వధికం పని రోజులను నానాటికీ తగ్గించటంతోపాటు, వేతనాలను నెలల తరబడి ప్రభుత్వం చెల్లించటం లేదు. భవన నిర్మాణ రంగంలో మహిళలకు రూ. 300 నుంచి రూ. 350 చెల్లిస్తూ, పురుషుడికి రూ. 500 నుంచి రూ. 600 దాకా ఇస్తున్నారు.

అత్యధిక కుటుంబాలలో తాను, తన భార్య సంపాదించినదానిలో కొంత లాక్కుని భర్తలు సారాకు తగల బెడుతున్నారు. దీంతో ఇల్లు గడవక, పిల్లల చదువులు సాగక మహిళలు

సతమతమవుతున్నారు. ఇవి ఆర్థికాంశాలు. పనిచేసే చోట కనీసం మలమూత్ర విసర్జనకు కూడా సౌకర్యం లేకపోవడం బాధాకరమైన విషయం. బహిష్టు సమయాల్లో పనికి పోకపోతే కూటికి గతి లేని దుస్థితి దాపురిస్తుంది. ఇల్లు గడవాలంటే నెలలు నిండిన గర్భవతులు సైతం పనికి పోక తప్పదు. స్వగ్రామాల్లో పనులు దొరక్క లక్షలాది మంది వలసలు పోతున్నారు. అక్కడ కనీస రక్షణ కరువవుతోంది. పని చేసేచోటే కాకుండా రోడ్ల పక్కన వేసుకున్న గుడిసెల వద్ద కూడా హత్యాచారాలకు గురవుతున్నారు.

పాలక పార్టీ నాయకుల, సూపరువైజర్ల బెదిరింపుల మధ్య ఉద్యోగ, శారీరక భద్రత కొరవడి అంగన్వాడీలు, ఆశాలు, మధ్యాహ్న భోజన పథకం కార్మికులు నిత్యం భయంతో జీవితాలను గడుపుతున్నారు. ఏ పని వచ్చినా ప్రభుత్వం అంగనవాడీల తోనే చేయించు కుంటున్నది. దుకాణాల లో పని చేసే మహిళలు

ఉదయం 8 గంటలు మొదలు రాత్రి 10 గంటల వరకు నిలబడే ఉండాలి. వేతనం మాత్రం రూ. 7 వేల నుంచి రూ. 10 వేల లోపు మాత్రమే. బహిష్టు సమయంలోనూ, గర్భిణులకూ సెలవులు వుండవు సరికదా గంటలకొద్దీ నిలబడి ఉండటంతో శారీరక, మానసిక రోగాలకు సంబంధిత ఉద్యోగులు గురవుతున్నారు. ఒక్క కేరళలో మాత్రం ఖాళీ సమయాల్లో కూర్చునే హక్కు కల్పిస్తూ ప్రభుత్వం చట్టం చేసింది. దుకాణాలలో ఫిర్యాదుల కమిటీని ఏర్పాటు చేయాలని చట్టం చెబుతున్నా యజమానులు అమలు చేయటం లేదు. అధికారులు పట్టించుకున్న దాఖలాలూ లేవు. 2013 లైంగిక వేధింపుల నిరోధక చట్టం ప్రకారం పది మంది మహిళలు కంటే పనిచేసే ప్రదేశంలో అంతర్గత ఫిర్యాదులు కమిటీలు వేయాలి. మహిళలపై జరుగుతున్నటు వంటి లైంగిక వేధింపులు చెప్పుకునేందుకు నాధుడు లేడు. తిరగబడితే వుద్యోగాలు

పోతాయి, తిరగబడకపోతే జీవితాలు పోతాయి. ఈ రెండింటి నడుమ నిరంతరం నరకం అనుభవిస్తున్న మహిళల సంఖ్యే అధికం. పదిమంది సమస్యలనూ వెలికితీసే మీడియాలో సైతం మహిళల బాధలు అన్నీ ఇన్నీ కాదు. ప్రయివేటు విద్యా సంస్థలలో పని చేసే మహిళా సిబ్బందికి చాలీచాలని జీతాలు, వేధింపులు బహుమతిగా లభిస్తున్నాయి. మనం ఎంతో గొప్పగా చెప్పుకునే సాఫ్ట్వేర్ రంగాలలోనూ, చార్టెడ్ అకౌంట్ కార్యాలయా ల్లో పనిచేసే మహిళల పట్ల కూడా వేతనాల్లో అసమానతలు, పదోన్నతుల్లో అసమాన తలు కొనసాగు తున్నాయి.

ఫ్యాక్టరీ చట్టం 1948 సెక్షన్ 26 (1) (బి) ప్రకారం మహిళలు ఉదయం ఆరు గంటల నుంచి సాయంత్రం ఏడు గంటల మధ్య మాత్రమే పని చేయాలి. కానీ ఇదేమీ దేశంలో ఎక్కడా అమలు కావటం లేదు.

శ్రీ నూకాంబిక అమ్మవారి దేవస్థానం

అనకాపల్లి, విశాఖపట్నం జిల్లా, ఫోన్ : 08924 - 226823

స్థలపురాణం : శ్రీ కాకతాంబ అమ్మవారిగా ప్రాముఖ్యత పొందిన శ్రీ అమ్మవారి దేవస్థానము 16వ శతాబ్దమున శ్రీ కాకర్లపూడి అప్పలరాజు గారి ఇలవేల్పు కోటశక్తి అయిన “శ్రీ నూకాంబిక అమ్మవారు” గా నామకరణం చేసి పునఃనిర్మించి పూజించుట జరుగుచున్నది. శ్రీ నూకాంబిక అమ్మవారి దేవస్థానం 1935 సం॥లో దేవదాక శాఖ పరిధిలో వచ్చినది. కలియుగ ప్రారంభానికి సంకేతంగా నిలిచే “యుగాది” పర్యవినానికి ముందురోజు వచ్చిన పాల్కుణ బహుళ అమావాస్య నుండి చైత్ర బహుళ అమావాస్య వరకు నెల రోజులపాటు, ఇంగ్లీషు కాలం ప్రకారం ఘమారు మార్చి, ఏప్రిల్ నెలలో “కొత్త అమావాస్య జాతర” పేరిట వేలాది మంది భక్తులు ఆనందోత్సవాలు మధ్య జాతర ఉత్సవములు అత్యంత వైభవముగా జరపబడతాయి. కాలానుగుణంగా ఇతర పండుగల అనగా వినాయకచవితి (గణపతి నవరాత్రులు), దసరా నవరాత్రులు, దీపావళి, సంక్రాంతి, మొదలగునవి కూడా జరుగుతాయి

సంప్రదాయం : శాక్తేయ ఆగమనం
మంగళ, గురు, ఆదివారములు శ్రీ నూకాంబిక అమ్మవారి ముఖ్య ఆరాధన రోజులుగా పాటిస్తారు. శ్రీ నూకాంబిక అమ్మవారి దేవాలయమును చేరుటకు : ఆర్.టి.సి కాంప్లెక్స్ నుండి 1 కిలోమీటరు, రైల్వే స్టేషన్ నుండి 2 కిలోమీటర్లు ఉత్తరాంధ్ర ఇలవేల్పు ప్రజల ఆరాధ్యదైవం అనకాపల్లి పట్టణంలో వేంచేసియున్న

సదా అమ్మవారి సేవలో...

శ్రీమతి ఎన్. సుజాత బి.ఏ.,

సహాయ కమీషనరు మరియు కార్యనిర్వాహణాధికారిణి

దేశమంటే ?

దేశమంటే ప్రజలు కాదు, మహిళలు కాదు, పిల్లలు అసలే కాదు, అల్పసంఖ్యాకులుకాదు, దళితులు కాదు.

దేశమంటే అంబానీలు, అదానీలు కాకపోతే విజయమాల్యాలు.

దేశమంటే అధికారం.

మతఘర్షణలలో కొంతమందిని, ఏటీఎంల ముందు బారులదీరిన వారిలో ఇంకొందరిని, హత్యాచారాలు చేసి, పూచకోచ కోసి మరికొందరిని, అడవులలో, కశ్మీరంలో ఎందెరెందరినో చంపి, దానికి దేశభక్తి ముసుగు తొడిగి, భావోద్వేగాలతో గద్దెనెక్కటం.

దేశభక్తి అంటే మనుషులను ప్రేమించటం కాదు, కొంతమందిని దేశద్రోహులుగా ముద్రలు వేసి ప్రాణాలు తీయటం. ముక్కుపచ్చలారని పసిపిల్లలపై అత్యాచారం జరపటం. ప్రశ్నించిన వారిని కారాగారవాసాలకు పంపటం.

అందుకే ఇప్పుడు కశ్మీరులో జవాన్ల హత్యలకి దేశభక్తి పొంగి, వీరావేశం వుప్పొంగి - వక్క రాష్ట్రాలలో చదువుకొంటున్న ఆ రాష్ట్ర విద్యార్థులపై, చిరువ్యాపారులపై దాడులు చేయిస్తున్నారు దేశభక్తులు. కశ్మీరులు ఈ దేశ పౌరులు కాదు. కానీ కశ్మీరు మాత్రం ఈ దేశ భూభాగం. దేశంలోని మిగతా ప్రాంతాలపాటి కనీస ప్రశాంత జీవనం కూడా కశ్మీరీలకు అవసరం లేదు. వీధిలో ఆడుకునే పిల్లలు, చదువులకు వెళ్లిన పిల్లలు తరచూ ఎలా మాయమవుతున్నారో? ఎవరికీ తెలియదు. టూరిజాన్ని నిట్టు నిలుపునా ముంచి కశ్మీరీలకు జీవనాధారం లేకుండా చేయాలి. వాళ్లంతా దేశం విడిచి వెళ్లాలి. కేవలం కశ్మీరు మట్టి మాత్రం అఖండ భారతంలో

భాగమయితే చాలు. దేశమంటే మట్టి కదా మరి.

కశ్మీరు బంగారు గుడ్లు పెట్టే బాతు. దేశభక్తి పేరుతో అధికారాన్ని చేతికి అందించే వెండిపళ్లెం. అందుకే స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన నాటినుంచీ ఇప్పటి దాకా కశ్మీరు సమస్యను గద్దెనెక్కిన పాలకపార్టీలన్నీ నానపెడుతూనే ఉన్నాయి. సమస్యను పరిష్కరించేందుకు నిబద్ధతతో పనిచేసిన దాఖలాలు లేనేలేదు. కశ్మీరు ప్రజలంత దురదృష్టవంతులు ఇంకెవరూ లేరేమో! వాళ్ల ఇష్టాయిష్టాలతో సంబంధం లేకుండా, భారత - పాకిస్తాను దేశాలు కశ్మీరు భూభాగాన్ని రెండుగా పంచుకున్నాయి అంటారు హక్కుల సంఘ నాయకుడు బాలగోపాల్.

ఈ దేశ ప్రభువులకు కశ్మీరు ఓ ఆటస్థలం. అమెరికా ఆయుధ వ్యాపారులకు లాభాలు తెచ్చిపెట్టే వనరు.

1947 లో అత్యధిక ప్రజలామోదంతో కశ్మీరు భారతదేశంలో భాగమయింది. పాకిస్తానులో నెలకొల్పబోయే ఇస్లామిక్ రాజ్యం కంటే భారతదేశంలో ఏర్పడబోయే లౌకిక రాజ్యమే తమ సాంస్కృతిక వైవిధ్యాన్నీ, ప్రత్యేకతలనీ కాపాడు తుందని భావించి కశ్మీరీ యులుతమ భూభాగాన్ని ఇండియా తో అనుసంధా నించుకున్నారు.

అయితే ఆనాటి హామీకి భిన్నంగా బీజేపీ తోపాటు, దాని అనుబంధ ప్రజాసంఘాలు, ఆ పార్టీ మిత్ర దళం శివసేన ఒకే గొంతుకతో ఆర్థికల్ 370ని రద్దు చేస్తే, కశ్మీరు సమస్య పరిష్కారం అవుతుందని గాడిద గొంతుకతో రాగాలు తీస్తున్నారు. 370ని రద్దు చేయకపోవటం వల్లకాదు, దానిని ఆచరించకపోయినందునే కశ్మీరులో కల్లోలానికి కారణమన్న శాస్త్రీయ విశ్లేషణలను పట్టించుకోవటం లేదు.

1947 అక్టోబరు 26న పాకిస్తాన్ సైన్యం కశ్మీరు మీదకు దండెత్తింది. కశ్మీరు రాజు భారతదేశాన్ని శరణు కోరాడు. సైనిక సాయం కోరుతూ విలీన ఒప్పందం చేసుకున్నాడు. ఆ వడంబడిక ప్రకారం రక్షణ, విదేశీ వ్యవహారాలు, రవాణా, ప్రసార వ్యవస్థ తప్ప మిగతా విషయాలలో ఏ నిర్ణయం తీసుకోవాలన్నా, జమ్ము - కశ్మీరుకు హక్కు వుంటుంది. ఈ విధానాలపై భారత ప్రభుత్వమూ, జమ్ము - ఆనాటి కశ్మీరు రాజు మధ్య బహిరంగంగా కుదిరిన వొప్పందం. దానికి అనుగుణంగానే ఆర్థికల్ 370 అధికరణాన్ని రాజ్యాంగంలో చేర్చారు. విలీన వొడంబడికలో లేని అంశాలకు సంబంధించి కేంద్రం ఏదయినా చర్య తీసుకోదలిస్తే రాష్ట్ర ప్రభుత్వ అనుమతి

తీసుకోవాలని ఆర్టికల్ 370 స్పష్టం చేస్తున్నది. ఇందులోని చివరి అంశమే కశ్మీరుకు గొడ్డలి పెట్టుగా తయారయింది. కశ్మీరు అస్థిత్వాన్ని నిలబెట్టటానికి ప్రయత్నించిన ప్రభుత్వాలను నానా ఇబ్బందులకూ గురిచేసి, లొంగదీసుకోవటం కేంద్రంలో గద్దెనెక్కిన అన్ని ప్రభుత్వాలకూ సాధారణమయింది. ఈ కారణంగా ఆర్టికల్ 370 ఉన్నా, లేనట్లే అయింది. కశ్మీరీయుల జాతీయ వ్యక్తిత్వాన్ని అగౌరవపరచటం రివాజయింది. హామీలను తుంగలో తొక్కి స్వయం నిర్ణయాధికారానికి కేంద్రం అడ్డుకట్టలు వేయటంతో కశ్మీరీయులకు భారతదేశం పట్ల నమ్మకం లేకుండా పోయింది. పదే పదే హింసకు పాల్పడటం, కుటుంబాలను విచ్ఛిన్నం చేయటం, స్త్రీలపై హత్యాచారాలు, యువకులను కారాగారాలపాలుచేయటం, అభివృద్ధిని వట్టింపుకోకపోవటంతో భారతదేశం తమదని కశ్మీరీయులు భావించలేని దుస్థితిని కేంద్రంలో గద్దెనెక్కిన పార్టీలన్నీ కల్పించాయి. అందులోనూ బీజేపీది అగ్రతాంబూలం.

పుల్వామాలో పాకిస్తాను అనుకూల ఉగ్రవాదులు బలిగొన్న 40 మంది భారత జవాన్లూ పేద కుటుంబాలకు చెందిన వారే. దేశభక్తి అంటూ గొంతు చించుకుంటున్నవాళ్లు జవాన్లకు ఇస్తోన్న నాసిరకం ఆహారం, నిద్రలేమి, తక్కువ జీతాలు తదితర వ్యవహారాలపై మౌనం వహించటం ప్రశ్నార్థకం. తేజ బహదూర్ యాద్ 2017లో జవాన్ల కష్టనష్టాలను, లోపల సాగుతోన్న అక్రమాలను వివరిస్తూ వీడియో తీయగా అందరూ అతనిపై దండెత్తినవారే తప్ప, ఆలోచించిన పాపాన పోలేదు. పైగా యాదవ్ ని విధుల నుంచి ప్రభుత్వం తొలగించింది. ఈ రోజు ఉప్పొంగుతోన్న దేశభక్తి ఆరోజు ఎక్కడికి పోయిందో!? దేశ సరిహద్దుల వెంబడి తీవ్రమైన చలని

తట్టుకుని కాపాలాకాస్తోన్న జవాన్లకు కనీస వసతులు కల్పించకపోవటాన్ని దేశభక్తులు ప్రశ్నించిన జాడలే లేవు. పైగా ఈ కుహనా దేశభక్తులకు అత్యంత అనుకూలమయిన పార్టీ బీజేపీ కేంద్రంలో పాలిస్తుండగా, జవాన్ల మరిన్ని కష్టాల్లో పడ్డారు. జవాన్ల పిల్లలు 42 శాతం మంది కేవలం పదో తరగతితో చదువుకు స్వస్తి పలకాల్సిన దుస్థితి ఉన్నా దేశ భక్తులు ఏనాడయినా నోరు విప్పారా? దేశ భక్తులకు జవాన్ల కుటుంబాల దుస్థితి అవసరం లేదని తేలిపోయింది. జవాన్ల ప్రాణాలు కోల్పోగానే, వారిని వీరులుగా భజన చిడతలు వాయించి శ్రద్ధాంజలి వ్రకటించటంతోనే దేశభక్తుల పని అయిపోతున్నది.

ఇక కశ్మీరు భౌతిక పరిస్థితు లను వరిశీలిస్తే, అది ఓ కారాగారామని ఎవరయినా అంటారు. ఆ రాష్ట్రం నలుమూలలా సైన్యం. బదులు, తోటలు, గ్రామాలు, పేటలు ఎక్కడ, ఎటు చూసినా సైన్యమే. సైనిక బూట్ల చప్పుడు, కవాతు కార్యక్రమాలు నిత్య గోచరం. ముఖ్యమయిన రహదారుల్లో అటూఇటు సైనిక ట్రక్కులు వేగంగా కదిలిపోతుంటాయి. తుపాకులతో సైనికులు విన్యాసాలు చేస్తుంటారు.

ఎప్పుడయినా, ఎక్కడయినా, ఎవరినయినా సోదా చేసే హక్కును సైన్యం తరచూ అక్రమంగా వినియోగించుకుంటున్నట్లు విమర్శలు నిత్యకృత్యం. అనుమానం పేరిట యువకులను క్యాంపులకు తరలించి చిత్రహింసలు పెడుతుంటారు. అలాంటివారు సహజంగానే ఎన్కౌంటర్లలో ప్రాణాలు కోల్పోవటం సహజాతి సహజం. ఇళ్లల్లో దూరి సైనికులు స్త్రీలపై అత్యాచారాలకు పాల్పడుతుంటారు. ఉగ్రవాదులు దాగున్నారంటూ ఆ ఇళ్లకు నిప్పుపెడుతుంటారు. ఇలా కశ్మీరులో ఎన్నో ఇళ్లు కాలిపోయి కనపడుతుంటాయి. భారతీయులు ఎవరూ జలియన్ వాలాబాగ్ ఉదంతాన్ని మరచిపోరు. కానీ వందలాది జలియన్ వాలాబాగ్ దురంతాలు కశ్మీరులో జరిగాయి, జరుగుతున్నాయి.

ఇప్పుడు దేశభక్తి గురించి, కశ్మీరు వేర్పాటువాదం గురించి తెగ బాధపడిపోయే వారంతా కశ్మీరులో జరుగుతోన్న రాజ్యాంగేతర వ్యవహారాలపై స్పందించి ఉంటే అక్కడ తీవ్రవాద కార్యకలాపాల నిర్వహణకు బెత్తెడు స్థలం దక్కి ఉండేది కాదు. ఎవ్వరూ అండగా నిలిచేవారు. కాదు.

కుటుంబ చట్టాల్లో సంస్కరణలు

ఇంటో పురుషాధిక్యతను పాశ్చాత్య స్త్రీవాద ఉద్యమం సవాలు చేయడానికి 60 ఏళ్ళ ముందే సోవియట్ ప్రభుత్వం పితృస్వామ్య కుటుంబ చట్టాలను రద్దు చేసింది. “స్త్రీలను, పురుషులకన్నా తక్కువ స్థాన మిచ్చిన చట్టాలన్నింటినీ, ఉదాహరణకు - వివాహ హక్కుల్లోనూ, పిల్లల విషయం లోనూ పురుషునికి ప్రాధాన్యమిచ్చిన వాటిని సంపూర్ణంగా రద్దు చేయటంలో సోవియట్ ప్రభుత్వం ప్రపంచంలోనే మొట్ట మొదటి, ఏకైక ప్రభుత్వం” అన్నారు లెనిన్. ఆస్తి విషయంలోనూ, వివాహ వ్యవహారాలలోనూ పురుషులకు అధిక హక్కులను కల్పించిన చట్టాలను, సకల బూర్జువా రిపబ్లిక్కులు అత్యంత ప్రజాస్వామ్యయుతమైనవని చెప్పుకుంటూ రక్షిస్తున్న వాటిని సోవియట్ ప్రభుత్వం రద్దు చేసింది. నూతన సోషలిస్టు ప్రభుత్వం 1918లో కుటుంబ చట్టాన్ని తెచ్చింది. దానినే 1926లో సవరించింది. ఈనాటికీ అదే అత్యంత అభ్యుదయకరమైన లైంగిక స్పృహ కలిగిన కుటుంబ చట్టం. విడాకుల హక్కు, భరణం, వివాహం తప్పునిసరి నమోదు, పెళ్ళి తర్వాత ఆస్తిలో సమాన హక్కు, అక్రమ సంతానం అనే భావనను రద్దు చేయటం - వివాహం జరిగినా, జరగక పోయినా బిడ్డలకు తల్లితండ్రుల సంరక్షణ పొందే హక్కు వంటి వాటికి ఈ చట్టం హామీ ఇచ్చింది. గర్భస్రావ హక్కును చట్టపరం చేసిన మొదటి దేశం సోవియట్. 1930-40 దశకాలలో ఈ హక్కును రద్దు చేసి, తరవాత పునరుద్ధరించారు. అయితే విడాకుల హక్కుల విషయంలో మాత్రం పోస్టు కార్డు ద్వారా విడాకులు పొందుతూ పురుషులు చట్టాన్ని దుర్వినియోగం చేస్తున్నారని అనుభవం ద్వారా గమనించారు. విడాకుల విచారణ సమయంలో దంపతులు హాజరు కావాలని చట్టం నిర్దేశించలేదు. దీంతో ఈ వ్యవహారాన్ని పురుషులు తమకు

అనుకూలంగా వినియోగించుకునేవారు. ఆ కాలంలో స్త్రీలకు స్వతంత్ర ఆదాయం స్థిరంగా లభించే దశ ఇంకా రాకపోవటం కూడా మరో కారణం. హింస పడుతూ కూడా కుటుంబాన్ని వదిలేందుకు స్త్రీలు అంతగా సిద్ధ పడలేదు. దాంతో 1918 కుటుంబ చట్టాన్ని 1926లో సవరించారు. దీని ప్రకారం భార్యా భర్తలిద్దరూ విచారణకు హాజరయి, తమ వాదలను వినిపించాలి. ఇది స్త్రీలకు ఉపయోగపడిన సవరణ.

రాజ్యాంగ హక్కులు :

1936లో యూనియట్ ఆఫ్ సోవియట్ సోషలిస్టు రిపబ్లిక్ (యుఎస్ఎస్ఆర్) కొత్త రాజ్యాంగాన్ని ఆమోదించింది. సోషలిజం విజయాన్ని ప్రతిబింబిస్తూ స్త్రీల ప్రాథమిక “యుఎస్ఎస్ఆర్ లోని మహిళలందరికీ పురుషులతో సమానంగా ప్రభుత్వ, సాంస్కృతిక, రాజకీయ తదితర కార్యకలాపాల్లో పాల్గొనే హక్కు కల్పించింది.

ఈ హక్కుల అమలును సుసాధ్యం చేస్తూ స్త్రీలకు పురుషులతో సమానంగా పని, వేతనం, విశ్రాంతి, విరామం, సామాజిక బీమా, విద్య, తల్లి పిల్లల ప్రయోజనాలకు ప్రభుత్వ రక్షణ, పెద్ద కుటుంబాల తల్లులకు, అవివాహిత తల్లులకు ప్రభుత్వ సహాయం,

పూర్తి వేతనంతో ప్రసూతి సెలవు, ప్రసూతి గృహాలు, శిశు సంరక్షణాలయాలు, పిల్లలకు వినోద కేంద్రాల సదుపాయం పొందడానికి హక్కు కల్పించింది. స్త్రీల స్థితిగతులను ప్రభావితం చేయగలిగిన సమస్త సామాజిక సదుపాయాలకూ రాజ్యాంగంలోని ఈ అధికరణం ప్రతిబింబించింది.

స్త్రీల సమీకరణ :

సోవియట్ యూనియన్లో స్త్రీల హక్కుల పురోగతిలో ప్రధానమైన అంశం - విప్లవాత్మక సంస్కరణల క్రమంలో తొలి నుంచీ కమ్యూనిస్టు మహిళలు చురుకుగా భాగస్వాములు కావటం. 1919 మధ్యలో బోల్షివిక్ పార్టీ తన మహిళా విభాగాన్ని ఏర్పాటు చేసింది. దీనికి నాయకత్వం వహించిన నాయకులు బోల్షివిక్ పార్టీ కార్యక్రమాన్ని మహిళలకు విస్తృతంగా పరిచయం చేశారు.

ఇటీవలి ఆనాటి పురాతన పత్రాలు అందుబాటులోకి రావటంతో, ఆనాడు పార్టీలోనూ, ప్రభుత్వంలోనూ, ‘మహిళల సమస్యలకు సంబంధించి’ వివిధ స్థాయిల్లో జరిగిన రకరకాల చర్చలను పలువురు వెలుగులోకి తీసుకువచ్చారు.

✱

2019-20 కేంద్ర బడ్జెట్టు ఐదవ ప్రతిపాదనలు

క్రియేషన్ కేంద్ర ఆర్గనైజేషన్లు,

2019 - 20 ఏడాది బడ్జెట్టుకు మహిళలకు సంబంధించిన ప్రతిపాదనలను భారత ప్రజాతంత్ర మహిళా సంఘం (ఏఐడబ్ల్యూఏ) నుంచి మీకు సమర్పిస్తున్నాము. ఎన్నికల అనంతరం ఏర్పడబోయే ప్రభుత్వం రూపొందించే పూర్తి స్థాయి బడ్జెట్టులో మా ప్రతిపాదనలను చేర్చవలసినదిగా కోరుతున్నాము.

అసలు విషయంలోకి వెళ్తే ముందు ఒక ముఖ్యమయిన విషయాన్ని ప్రభుత్వం దృష్టికి తీసుకురావాలని ఐదవ అనుకుంది. బడ్జెట్టు రూపకల్పనకు ముందు వ్యాపార, కార్మిక సంఘాలతో ఆర్థిక మంత్రిత్వశాఖ చర్చలు జరపటం ఆనవాయితీ. అయితే జనాభాలో సగభాగమయిన మహిళా సంఘాలతోనూ ఇక నుంచీ చర్చలు జరిపేందుకు నిర్ణయం తీసుకోవాలని ఐదవ అభ్యర్థిస్తున్నది. బడ్జెట్టును విజయవంతంగా అమలు చేసేందుకు మహిళా సంఘాలతో నిర్వహించే చర్చలు ఉపకరిస్తాయని వేమూ భావిస్తున్నాము.

- ❖ మహిళలకు ఉపాధి అవకాశాలు కల్పిస్తున్న ఎం.జి.ఎన్.ఆర్.జి.ఏ.
- ❖ ఎన్.ఆర్. ఎల్.ఎం. - ఎన్.యూ.

ఎల్.ఎం. తదితర పథకాలకు నిధులు పెంచాలి.

- ❖ మానవప్రమేయ మరుగుదొడ్లను పూర్తిగా తొలగించి, కార్మికులకు ఉపాధి, పునరావాసం కల్పనకు తగినన్ని నిధులు కేటాయించాలి.

- ❖ దేశంలో ప్రస్తుతం వ్యవసాయ సంక్షోభం ఒకవైపు, నిరుద్యోగం మరోవైపు పెరిగిన నేపథ్యంలో ఈ రెండింటికీ తొలి బాధితులయిన మహిళలకూ, పిల్లల సంక్షేమానికి నిధులు సమకూర్చాలని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాము. దేశంలో అప్పుల బాధ తట్టుకోలేక గంటకొకరు చొప్పున రైతు ఆత్మహత్యకు పాల్పడటమే వ్యవసాయ సంక్షోభానికి నిదర్శనం.

ఆర్థిక నిర్వహణ కేంద్రం నివేదిక - 2019 జనవరి ప్రకారం దేశంలోని గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో 6.8 శాతం, పట్టణ ప్రాంతాల్లో 8.7 శాతం నిరుద్యోగిత ఉన్నట్లు వెల్లడయింది. 2018లోనే 88 లక్షల మంది మహిళలు ఉపాధి కోల్పోయినట్లు లెక్కలు విదితం చేస్తున్నాయి. 2019 జనవరి 21న ఆక్సోఫామ్ విడుదల చేసిన నివేదిక ప్రకారం ఆర్థిక అసమానతలు అనూహ్యంగా పెరిగిపోతున్నట్లు తేలింది. పురుషులకన్నా మహిళలకు 34 శాతం వేతనాలు మాత్రమే దక్కుతున్నాయని ఆ నివేదిక ప్రకటించింది. ఇక పౌష్టికాహారం లభ్యత విషయంలోనూ మహిళలు వివక్షకు గురవుతున్నారు. వీటన్నింటినీ దృష్టిలోకి తీసుకుని మహిళా ఉపాధి కల్పనకు పూర్తి స్థాయిలో నిధులను కేటాయిస్తారని ఆశిస్తున్నాము.

- ❖ మహిళలపై నానాటికీ పెరుగుతోన్న దాడులను, నల్లబజారు వ్యాపారులకు కఠిన శిక్షలు విధించి ధరలను అదుపుచేసేందుకూ న్యాయస్థానాల సంఖ్యను పెంచేందుకూ నిధులు కేటాయించాల్సిన అవసరాన్ని

గుర్తుచేస్తున్నాము.

- ❖ దేశంలో నిజవేతనాలు నానాటికీ పడిపోతున్నాయి. అందువలన కనీసం వేతనాన్ని రూ. 18 వేలకు పెంచుతూ, దానికి తగిన విధంగా నిధులు కేటాయించాలని కోరుతున్నాము.
- ❖ ఐ.సి.డి.ఎస్. కేంద్రాలలో గత ఏడాది ఉద్యోగులను తొలగించారు. వాస్తవానికి గిరిజనుల సంక్షేమానికి నిధులు, పథకాలు పెంచాల్సిన తరుణంలో తగ్గించటం సరికాదు. గర్భిణులకు, పాలిచ్చే తల్లులకు ఉపకరించే ఇందిరాగాంధీ మాతృత్వ పథకానికి జాతీయ ఆహార భద్రత పథకాన్ని అనుసరించి తగిన నిధులను కేటాయించటం లేదు. దీనిని గమనించి ఈ ఏడాది తగినన్ని నిధులు కేటాయించాలని డిమాండు చేస్తున్నాము. సబల పథకానికి కూడా నానాటికీ నిధులను తగ్గిస్తున్నారు. ఉద్యోగినులకు ఉపకరించే క్రెచ్ పథకానికి తగినన్ని నిధులు కేటాయించకపోవడంతో ఆశయం నెరవేరటం లేదు.
- ❖ మహిళల ఆరోగ్య పథకాలను వున్నతస్థాయి లక్ష్యాలతో రూపొందించాలి. అప్పుడే జాతి కనీస స్థాయిలో ఆరోగ్యవంతం అవుతుంది.
- ❖ అత్యాచార బాధితులనూ, ఏసిడ్ బాధితులకూ ఉచిత ఉన్నత స్థాయి వైద్య సౌకర్యాలు కల్పించేందుకూ, కోలుకున్న పిదప న్యాయ సహాయానికి, ఉపాధి, పునరావాసానికి తగిన నిధుల కేటాయింపు పట్ల అనుకూలంగా వ్యవహరిస్తారని ఐదవ భావిస్తున్నది.
- ❖ ఇక ఉద్యోగినులకు, ప్రత్యేకించి ఒంటరి మహిళలకూ, ఒంటరి తల్లులకూ గృహ వసతి కల్పనకు ప్రత్యేక శ్రద్ధ పెట్టాలని సూచిస్తున్నాము.
- ❖ అంగనవాడీ, ఆశా, మధ్యాహ్న భోజన కార్యక్రమాల సంక్షేమానికి తగిన విధంగా

నిధులు కేటాయించాలి. ప్రత్యేకించి పింఛను పథకాలను ప్రవేశపెట్టాలి.

- ❖ మురికివాడల నివాసిత మహిళల, ఇంటి పని కార్మికుల అభ్యున్నతికి నిర్దిష్టమయిన పథకాలకు రూపకల్పనచేస్తూ, కొరత లేకుండా నిధులు కేటాయించాలి.
- ❖ మహిళా స్వయం సహాయక సంఘాల అభ్యున్నతి లక్ష్యంగా తక్కువ వడ్డీకి రుణాలు ఇవ్వాలి.
- ❖ బ్రాణ హత్యలు, వరకట్నం, బాల్యవివాహాలు, అక్రమ రవాణా, అత్యాచారాలు, హత్యాచారాలు, కుటుంబ హింస తదితర మహిళా వ్యతిరేక వ్యవహారాలను అరికట్టేందుకుగాను తగిన వ్యవస్థలను ఏర్పాటు చేయాలి.
- ❖ మహిళల స్వయంశక్తి పథకాల ద్వారా కుటీర పరిశ్రమల ఏర్పాటుకుగాను రుణ కల్పనను బ్యాంకేతర ఆర్థిక సంస్థలకో, మైక్రో ఫైనాన్స్ సంస్థలకో వదలకుండా ముద్ర, స్టాండ్ అప్ ఇండియా తదితర పథకాల మాదిరిగా బ్యాంకుల నుంచి మాత్రమే మహిళలను పెట్టుబడులు అందించాలి. మహిళా పారిశ్రామిక వేత్తల వృత్తుల మార్కెటింగు బాధ్యతను పూర్తిగా ప్రభుత్వమే తీసుకోవాలి.
- ❖ అసంఘటిత రంగ మహిళా కార్మికులకు ఉచిత ప్రసూతి సౌకర్యాలు కల్పించేందుకుగాను పథకాలు ప్రారంభించాలి.
- ❖ నిర్భయ చట్టం మూలనిధికి కేటాయించిన నిధుల వినియోగానికి తగిన విధివిధానాలను రూపొందించాలి.
- ❖ వివిధ రంగాలలో పనిచేసే మహిళల కోసం సార్వత్రిక, సామాజిక భద్రతా పథకాన్ని రూపొందించి నిధులు కేటాయించాలని మా సంఘం ఏళ్లుగా కోరుతున్న సంగతిని ఈ సందర్భంగా గుర్తుచేయదలచాము.
- ❖ జాతీయ వృద్ధాప్య, వికలాంగుల,

నిరాశ్రయ, వితంతు పింఛను పథకాలను సార్వత్రికంగా ఒకే గొడుగు కిందకు మార్చాలి. తగినమేర నిధులు సమకూర్చటంతోపాటు సకాలంలో అందించే విధంగా చర్యలు తీసుకోవాలి.

- ❖ పేద, వితంతు, వికలాంగ, ఒంటరి మహిళలందరికీ 55 సంవత్సరాల దాటగానే చట్టబద్ధమయిన వేతనంలో కనీసం 50 శాతంగానీ, రూ. 5,000 తగ్గకుండా బడ్జెట్టు నిధులతో నెలనెలా అందజేయాలి.
- ❖ మహిళలే ఆధారంగా నడుస్తున్న కుటుంబాలను గుర్తించి ప్రత్యేక కేటగిరిగా నమోదు చేసి ఆర్థిక వెసులుబాటుకు చేయూతనివ్వాలి.
- ❖ విశ్వవిద్యాలయాలలో మహిళా స్టడీ సర్కిళ్లను ఏర్పాటు చేసేందుకు నిధులు కేటాయించాలి.

మరికొన్ని ప్రత్యేక సూచనలు :

- ❖ లింగ ఆధారిత బడ్జెట్టును రూపొందించాలి.
- ❖ మహిళల గౌరవాన్ని కాపాడేందుకు తగిన విధంగా పథకాలకు నిధులు కేటాయించాలి.
- ❖ అన్ని మంత్రితవ్యశాఖల్లోనూ, ప్రభుత్వ శాఖల్లోనూ కనీసం 33 శాతం నిధులు మహిళలకు కేటాయించాలి. బడ్జెట్టు రూపకల్పనలో మా సూచనలను పరిగణనలోకి తీసుకుంటారని ఆశిస్తున్నాము.

ధన్యవాదాలతో,
అఖిల భారత ప్రజాకలకర్త
మహిళా సంఘం.

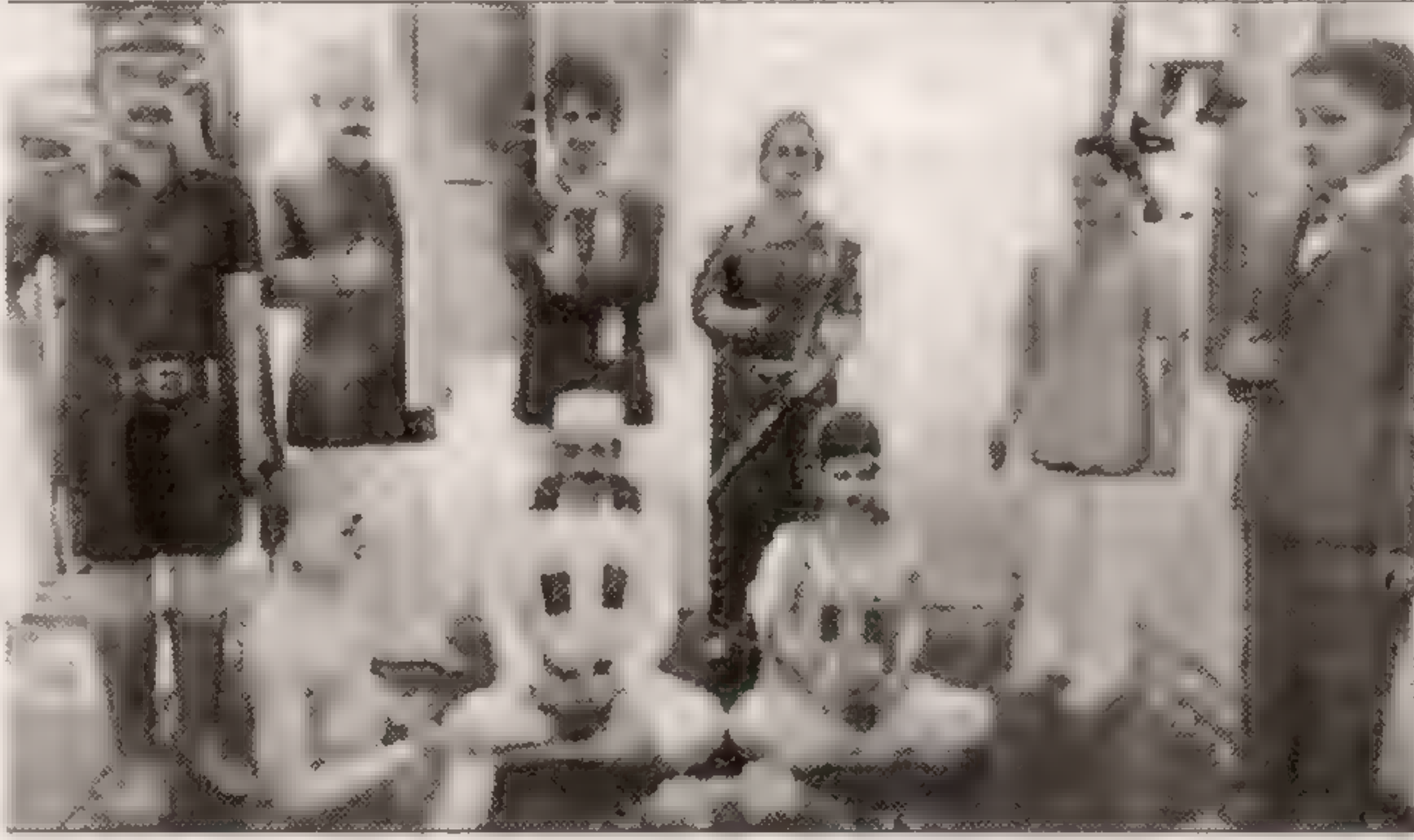
పెద్దలు...పిదప వృద్ధులు

వివాహానికి వధువులున్నారు, మీరు వివాహాలు చేయిస్తామన్నారు కదా! రేపే చేయించండని పంతులుగారు అన్నారు. పంతులుగారి మాటలు విని ఆయన ముఖము కళావిహీనమైంది.

రెండు చేతులు జోడించి పంతులుగారికి నమస్కరిస్తూ, ఇప్పటికే మీ వక్షాన చేరినందుకు అనేక బాధలకి గురయ్యాను క్షమించమని అన్నారు. ఆ ముసలి బ్రాహ్మణుడు వధూవరులనూ, వారి తల్లిదండ్రులనూ

నాలుగైదు రోజుల తరువాత తీసుకువచ్చి పంతులు గారికి అప్పగించి వెళ్ళిపోయాడు. ఆ వృద్ధుడు వధువుల తాత అని తెలిసింది. ఆ వివాహాలను చెన్న పట్టణంలో జరపవద్దని మిత్రులు కోరారు. ఎవరైనా తమ నివాసముంటున్న చోట ఈ వివాహములను జరపగలరా? అని అభిమానులందరుకూ ఉత్తరములు రాశారు పంతులుగారు. బళ్లారి నుంచి రావ్ బహదూర్ సభాపతి మొదలియార్ గారు ఖర్చులన్నీ భరించి తాను ఆ వివాహాలు జరిపిస్తానని జవాబు రాశారు. 1882 ఫిబ్రవరి 12న పదిహేను సంవత్సరాల వితంతువుకూ చిత్తూరు సుబ్బారావుకూ, 12 సంవత్సరాల చిన్నదానికి జటప్రోలు సుబ్బారావుకూ వివాహాలు జరిపారు. ఇప్పటికి 12 వితంతు వివాహాలు

జరిపించారు. ఈ వివాహాలన్నింటికీ పైదా రామకృష్ణయ్య ఆర్థిక సహాయము అందించారు. రూ. 10 వేలతో పాటు కొన్ని ఇళ్ళను కట్టించి సమాజం వారికి

అప్పజెప్పారు. పెళ్ళి ఖర్చులే కాక నెలనెలా వారి ఇంటి ఖర్చులకు కూడా డబ్బు ఇవ్వవలసి వచ్చింది.

పాఠశాలకు వేసవి సెలవులైనందున పంతులుగారు చందాల కోసం కుటుంబం సహా చెన్న పట్టణం వెళ్ళారు. ధనవంతుల ఇళ్ళను సందర్శించారు. పిరాపురం రాజుగారి దత్తపుత్రుడు రూ. 200, మిగిలిన వారు 25, 20, 15, 10 రూపాయల చొప్పున విరాళాలిచ్చారు. అత్యంత ధనవంతుడైన ఓ పరిచయస్తుని ఇంటికి వెళ్ళిన పంతులుగారు తన పేరు రాసిన చీటిని నౌకరుకిచ్చి లోపలకు పంపించారు. అంతకు ముందు అ ధనికుడు వితంతు వివాహములందు ఎంతో ఉత్సాహము చూపించాడు. వంతులు గారిని అమితముగా గౌరవించేవాడు. ఆయన

అరగంట తరువాత బయటకు వచ్చి తనకు తొందర పని వుందని పంతులు గారికి చెప్పి లోపలికి వెళ్ళిపోయారు. పంతులు గారికి అది అవమానముగా తోచింది. తాను శాసించువాడినే గాని యాచించువాడను కాదని పంతులుగారు భావించారు. ఇకముందు ఎవరినీ చందా అడగ కూడదని అనుకుని కోపముతో వెనక్కి

వెళ్ళిపోయారు. సామాజిక సభ్యులు నెల చందా ఇవ్వడమే కాక కొంతమంది అధిక మొత్తం కూడా ఇచ్చేవారు. బెంగుళూరు వున్నత న్యాయస్థాన న్యాయాధీశులు ఎ.రామచంద్రయ్య ప్రతి వివాహానికి రూ. 100 చొప్పున ఆరు నెలలకొకసారి విరాళముగా ఇచ్చేవారు. డిసెంబరు 20న జరిగిన

13వ వితంతు వివాహానికి రామకృష్ణయ్య రూ. 300 నగదును రహస్యముగా పంపించారు. వివాహం కోసం చెన్న పట్నం తీసుకెళ్ళిన వితంతువు ను పెళ్ళి కాకుండానే తిరిగి తీసుకురావలసి వచ్చింది. ఆ వితంతువు తల్లి వరుడు కొమ్మరాజు గోపాలరావు ను పంతులు గారి వద్దకు తీసుకువచ్చి వివాహం జరిపించమని కోరింది. కొమ్మరాజు గోపాలరావు చదువు కోలేదు. అల్లరిచిల్లరగా తిరిగి తల్లిదండ్రుల మాట వినక లేచి వచ్చినవాడు. ఈ కారణం చేత వంతులు గారు పెళ్ళిచేయడానికి నిరాకరించారు. ఆ పిల్ల తల్లి ఈసారి అమ్మారి లక్ష్మీనరసింహం చేత ఉత్తరము రాయించుకుని రామకృష్ణయ్య వద్దకు కాకినాడకు వెళ్ళింది.

తెగిన పేగు

ఈ కథ రాసి దాదాపు 35 సంవత్సరాలు దాటింది. అప్పటికి యాభై అరవై ఏళ్ల క్రితం నుండి మన సమాజంలో పాతుకుపోయిన ఆడపిల్లని కొనుక్కోవడం / అమ్ముకోవడం అనే దుష్ట సంస్కృతిని ప్రతిబింబిస్తూ రచయిత ఈ కథను రాశారు. అంటే ఆయన కథ రాసే సమయానికి కొద్ది మందయినా పాల్పాటు కుటుంబాలు అమ్మేసిన ఆడవాళ్ళు మన సమాజంలో ఉన్నారన్నమాట. కథలో సుబ్బారావు కుటుంబం పాల్పాట్ వెళ్ళినప్పుడు, ఆ రోజుల్లో అంత ఉధృతంగా కాకపోయినా, ఈనాటికీ అదే పరిస్థితి అని మాస్టారు చెబుతారు. ఇది అత్యంత విషాదకరం.

అంగడిలో నరుకుని అమ్మినట్టు ఆడపిల్లల్ని పెళ్ళి పేరిట ముక్కు మొహం, భాష, సంస్కృతి- వీటితో ఏమీ సంబంధం లేని కుటుంబాలకి ఏదో వెలకట్టి

అమ్మేయడం పరమ నికృష్ట కార్యం కాదూ..! పాపం అలా వచ్చిన ఆడపిల్లలు తాము ఇక్కడి వాళ్ళం కాదనీ, వరాయి వంచన బతుకుతున్నామనే బానిస భావంతోనే ఉండిపోయేవారు. ఏళ్ళ తరబడి సంసారం చేసి, పిల్లల్ని కని, మనవల్ని ఎత్తినా సరే! ఎంత కరువుగా ఉన్నా ఇది చారిత్రక సత్యం! కడుపున పుట్టిన (ఆడ) పిల్లల్ని తమ దారిద్ర్యం కొంతైనా తీరుతుందని ఖరీదు కట్టి అమ్మేయడం ఇంకా ఇప్పటికీ కొన్ని జాతుల్లో ఉన్న దుర్భర పరిస్థితి. మానవత వెల్లివిరిస్తే తప్ప ఇటువంటి పరిస్థితుల్లో మార్పు రాదు.

ఒక మనిషికి సొంత ప్రాంతం మీదా,

పుట్టిన భూమి మీదా ఎంత మమకారం! ఆ చోట తను ఆట్టే కాలం ఉండకపోయినా, ఆ ఊరు, ఆ పేరూ వింటే ఎంతో పులకరించి పోతాడు. జీవితంలో ఒక్కసారైనా ఆ నేల, ఆ ఇల్లు, ఆ మనుషుల్ని చూసుకోవాలని వువ్విళ్ళూరిపోతాడు. ఏళ్లు గడిచిపోయినా, నాగరికత మారిపోయినా, తన చిన్నతనంలో తిరిగిన ప్రదేశం, తాత తండ్రులు బతికిన చోటు ఓసారి చూడాలని తహతహ లాడిపోతాడు. మాతృభూమిపై ఉండే అటువంటి మమకారం ఎంతటిదో హృద్యంగా చెప్పిన కథ ఈ - 'తెగిన పేగు'

సుబ్బారావు ఆఫీసు నుంచి ఇంటికొచ్చి, కాస్త స్థిమిత పడ్డాడో లేదో అతని భార్య సావిత్రి వచ్చి, అతనితో నెమ్మదిగా, "అత్తగారు మీతో ఏదో మాట్లాడాలి కాబోలు. ఇందాకటి నుంచీ కాలుగాలిన పిల్లిలా అటూ ఇటూ తిరుగుతున్నారు" అంది.

ఎందుకు? అన్నట్టు ప్రశ్నార్థకంగా చూశాడు సుబ్బారావు. ఏమో - అన్నట్టు

పెదవి విరిచింది సావిత్రి.

సుబ్బారావు తల్లికి ఈ మధ్య సుస్తీ చేసి, ఇప్పుడిప్పుడే కోలుకుంటోంది. సాధారణంగా అతను ఆఫీసు నుంచి వచ్చాక, స్నానమూ, భోజనమూ అయ్యాక వెళ్ళి, కాసేపు తల్లి పక్కన కూచుని మంచి చెడూ మాట్లాడి వస్తాడు.

ఆవేశ సాయంత్రం నుంచే "అబ్బాయి ఇంకా రాలేదా?" అని చాలాసార్లు అడిగింది కోడలిని అత్త నాగలక్ష్మి. అందుకే సుబ్బారావు ఇంటికి రాగానే అతనితో మాట్లాడడానికి తల్లి ఆతృత పడుతున్నట్టు చెప్పింది సావిత్రి. అతను భోజనం కూడా చెయ్యకుండా తల్లి దగ్గరకెళ్లేడు.

"ఎలా ఉందమ్మా ఒంట్లో?" అడిగేడు సుబ్బారావు. తల్లి వక్కనే మంచం మీద కూచుంటూ.

"ఎంతసేపయిందిరా

నువ్వింటికొచ్చి?" అందామె సమాధానంగా. తల్లి గొంతు కెందుకో కొత్తగా వినిపించింది సుబ్బారావుకి.

"ఇప్పుడే పది నిముషాలయింది. నువ్వు మందు పుచ్చుకున్నావా?" అన్నాడు.

"ఊ" అని ఊరుకుంది. తరవాత ఏమీ మాట్లాడలేదు. తల్లి ఏమన్నా చెబుతుందేమోనని ఎదురుచూసి, ఒక నిమిషం పోయాక - "ఎందుకో అడిగేవుటా" అన్నాడు సుబ్బారావు. ఆవిడ ఏమీ జవాబివ్వకుండా అతని మొహంలోకి మార్చి, మార్చి చూస్తోంది.

తల్లి చేతుల్ని తన చేతుల్లోకి తీసుకుని అభిమానంగా నిమిరుతూ, "ఏమన్నా కావాలా? అన్నాడు మృదువుగా. ఆమె ఒక్కక్షణం ఆగి, మెల్లగా "నువ్వు దక్షిణ దేశయాత్ర కోసం సెలవు పెట్టేవుట కదా! అందామె

"అవును" అన్నాడు సుబ్బారావు. అతను లీవ్ ట్రావెల్ కన్సెషన్ మీద సౌత్ ఇండియా ట్రిప్ వెయ్యడానికి ప్లాన్ చేస్తున్నాడు. మరో

పదిహేను రోజులలో పిల్లలకి సెలవులివ్వ గానే బయల్దేరబోతున్నాడు.

“కన్యాకుమారి నుంచి తిరిగి వచ్చే టప్పుడు పాల్వాట్ దగ్గర మా ఊరునీ, మా ఇంటినీ ఓసారి చూపిస్తావా?” అడిగింది ఆమె.

సుబ్బారావు పులిక్కి పడ్డాడు. తన తండ్రి ఆ రోజుల్లో ఈమెని, అతి చిన్నతనంలోనే పాల్వాట్ నుంచి కొని తెచ్చుకుని, పెళ్ళి చేసుకున్నాడన్న విషయం గుర్తుకు తెచ్చుకున్నాడు. ఎప్పుడైనా ఒక్క క్షణం ఆ విషయం గురించి అనుకోవడం. తప్పు, తన తల్లి మళ్ళీ అక్కడికి వెళ్ళిందీ లేదు. ఎవరూ అక్కణ్ణుంచి వచ్చిందీ లేదు. ఆమె ఇక్కడ జీవవాహినిలో కలిసిపోయి, తెలుగింటి ముత్తైదువుగా మారిపోయిన డెబ్బై ఏళ్ళ తరవాత... ఇప్పుడు ఇంత అభిమానంగా తూచి, తూచి, ఆగి, ఆగి అడుగుతుంటే, సుబ్బారావు విచిత్రమైన అనుభూతికి లోనయ్యాడు.

యాభై అరవై ఏళ్ల క్రితం వరకూ ఆంధ్ర దేశంలో కన్యాశుల్కం విపరీతంగా ఉండేది. బోలెడు డబ్బుపోసి ఆడ పిల్లల్ని కొనుక్కోలేని వాళ్ళు కేరళ దేశం వెళ్ళి ఆడపిల్లల్ని చౌకగా కొని తెచ్చుకునేవారు.

నాగలక్ష్మి ఆ విధంగా ఐదేళ్ల వయసులోనే తెలుగింటి ఇల్లాలుగా ఆంధ్ర దేశం చేరింది. వచ్చేక, ఆమెకు ఇదే లోకమైపోయింది, ఒక్క తాళిబొట్టు పుట్టింటి మీదా, తోబుట్టువుల మీదా, బంధుమిత్రుల మీదా ఆమెకున్న బంధాలన్నీ, అనుబంధాలన్నీ తెంచేసింది. అక్కడినుంచి మళ్ళీ వచ్చి చూసినవారూ లేరు. ఇక్కడినుంచి ఈమెను తీసుకెళ్ళి చూపించినవారూ లేరు. వయసొచ్చేకా, ఎప్పుడన్నా ఒక్కసారి పుట్టింటి వేపెళ్ళి చూసాద్దామని ఆమెకు కోరిక కలిగినా, భర్త హయాంలో అత్తింటివారు ఆ ఊహని నెయిగ్గలోనే తుంచేశారు. ఆ తర్వాత సంసారంలో పడి ఆమె తన జన్మ సంగతే

మర్చి పోయింది. భర్త పోయాక, కొడుకు తనని బాగానే చూసుకుంటున్నాడు. ఇన్నాళ్ళకి యాదృచ్ఛికంగా కొడుకు దక్షిణదేశ యాత్ర చెయ్యబోతున్నాడు. కొంచెం అటూ ఇటూ గా తన దేశం మీదుగా ప్రయాణించ బోతున్నాడు. అందుకే ఎన్నే ఖుగానో నిద్రాణమైన కోరిక ఆమెలో మళ్ళీ మేలుకుంది.

“అహో, నీకేమీ ఇబ్బంది లేకపోతేనే” అందావిడ మొహమాటంగా. ఆ మాటతో చలించి పోయాడు సుబ్బారావు. ఆ ఒక్క

మాటలో అతనికి అనేక అర్థాలు గోచరించాయి. తను కేరళ ఆడపడుచయి వుండి, తమ పుట్టింటి వారి దారిద్ర్యం వల్ల మరో దేశం వారికి అమ్ముడుబోయి, తన వారికి దూరంగా వచ్చేసి, ఈ రోజుకి కూడా పరాయి వారి పంచన బతుకుతున్నట్టు భావిస్తూ, ఎంతో మొహమాటంగా తనవారిని చూడాలని ఆమె మనసులో మాటని వెల్లడించిన తీరు సుబ్బారావును కలవరపాటుకు గురిచేసింది. తల్లి కోల్పోయిన స్వేచ్ఛ గుర్తొచ్చి అతని మనసు గింగరాలు తిరిగింది. సుబ్బారావుని కదిలించివేసింది. ఇన్నేళ్ళకి తల్లి రుణం తీర్చుకునే అవకాశం వచ్చినందుకు

ఆనందంతో పులకరించి పోయాడు. “వెళ్దామమ్మా. తప్పకుండా తీసుకెళ్తాను. ఎంతో విశ్వాసంగా చెప్పేడు సుబ్బారావు. ఆ మాటకి ఆవిడలో కలిగిన ఆనందంతో ఆమె గొంతు పూడుకుపోయి, అలా మౌనంగా వుండిపోయింది.

ఇక ఆ మర్నాటి నుంచీ తన ఆఫీసులో కేరళ వెళ్ళి వచ్చిన వాళ్ళందరినీ పాల్వాట్ వెళ్ళే రూటు గురించీ, ఆ చుట్టుపక్కల ఊళ్ళ గురించీ వాకబు చెయ్యడం మొదలెట్టేడు సుబ్బారావు. పెద్దగా ఎవరూ సమాచారం ఇవ్వలేక పోయారు కానీ, ఒకరిద్దరు మాత్రం “ముందు పాల్వాట్ వెళ్ళు, ఆ తర్వాత చుట్టుపక్కల ఊళ్లను గురించి అక్కడ వాకబు చెయ్యి, ఏదో ఒక ఆధారం దొరక్కపోదు.” అన్నారు. సుబ్బారావుకి ఈ సలహా బాగానే ఉందనిపించింది. ఆ విధంగానే ముందు మద్రాసు, శ్రీరంగం, వైసూరు, బెంగళూరు కానిచ్చుకుంటూ, రామేశ్వరం, కన్యాకుమారి కూడా చూసేసి, తిరుగు ప్రయాణంలో పాల్వాట్ కి చేరుకున్నారు.

వచ్చాడే కానీ స్టేషనులో దిగేకా ఎక్కడ కెళ్ళాలో, ఏం చేయాలో పాలు పోలేదు సుబ్బారావుకి. నాగలక్ష్మికి తమ ఊరు పాల్వాట్ కి అతి దగ్గరలోనేనని తెలుసు. ఆమె భర్త కూడా అప్పుడప్పుడూ ఆ ఊరి పేరు చెబుతూండేవాడు. కానీ ఇప్పుడు వయసు పైబడ్డం వల్ల ఆమెకా పేరు నోట్లో ఆడుతోన్నట్టుంది, కానీ పైకి చెప్పలేక పోతోంది. సుబ్బారావు క్షణం ఆలోచించి, నేరుగా రైల్వే బుకింగ్ క్లర్క్ దగ్గరకి పోయి, తానున్న పరిస్థితి వివరించాడు. అతని సాయంతో పాల్వాట్ కు సమీపంలో ఉన్న కుగ్రామాల జాబితా రాసుకొచ్చి, తల్లికి ఒక్కొక్కటి చదివి వినిపించాడు. ‘వేజ్జప్పోడి’ పేరు వింటూనే, “అదే, అదే..!” అందావిడ

ఆనందంగా. సుబ్బారావు ఆ ఊరి గురించి బుకింగ్ క్లర్క్ ని మళ్ళీ అడిగేడు. 'వేజ్జప్పోడి' అయిదు మైళ్ల దూరం కూడా లేదనీ, ఆ ఊరు పోవడానికి ప్రైవేట్ బస్ సర్వీసు తప్ప వేరే మార్గం లేదనీ చెప్పేడు. భాష చాలా ఇబ్బంది పెట్టినా, అలాగే నెట్టుకుంటూ మొత్తానికి ఆ బస్సుని పట్టుకోగలిగేడు సుబ్బారావు.

వేజ్జప్పోడిలో కుటుంబంతో సహా దిగేడు సుబ్బారావు. అక్కడ పెద్ద సమస్య ఎదురైంది సుబ్బారావుకి. ఆ కుగ్రామంలో ఇంగ్లీషు ముక్క వచ్చినవాడు ఒక్కడూ తారసపడలేదు. మగాళ్లు అడ్డకట్టు గళ్ళ లుంగీలతోనూ, ఆడాళ్ళు పైటలు లేకుండానూ తిరుగుతున్నారు. గంటన్నర తంటాలు పడగా ఇంగ్లీషు తెలిసిన ఒక ముసలాయన దొరికేడు. ఆయన రిటైర్డ్ టీచరుట. సుబ్బారావు తన విషయం వివరించేడు. ఆయన అంతా విని, సానుభూతిగా ఆమెవంక చూసి పెదవి విరిచాడు. "ఇన్నేళ్ల తర్వాత ఇప్పుడు పట్టుకోవడం చాలా కష్టం" అన్నాడు.

ఆ ఊళ్ళో ప్రతి మూడో ఇంట్లోనూ అమ్మాయిల్ని అమ్ముకున్న వారేనట! ఆ రోజుల్లో అంత కాకపోయినా, ఈనాటికీ అదే పరిస్థితిట!

ఒక నిమిషం ఆగి మళ్ళీ ఆయనే, "కనీసం ఆ ఇంటి ఆనవాలైనా చెబితే, బ్రాహ్మణ కుటుంబాల్లో వాకబు చేయించచ్చు" అన్నాడు.

సుబ్బారావు తన తల్లిని మరికొన్ని వివరాలు అడిగేడు. ఎంత ప్రయత్నించినా అమెకేమీ గుర్తు రాలేదు. ఇంతలో హఠాత్తుగా ఆమెకి భర్త చాలా సార్లు చెప్తూండే - "మీ ఇంటి పక్క గుళ్ళో నాగమల్లి పువ్వు లేరుతూండగా నిన్ను మొదటిసారి చూశాను." అనే మాట జ్ఞాపకానికొచ్చింది.

వెంటనే ఆ గుడి సంగతి, నాగమల్లి చెట్టు సంగతి కొడుక్కి చెప్పింది. ఆ పెద్దాయన నవ్వేశాడు. "గుళ్ళంటే... చిన్న ఊరైనా,

చాలా గుళ్లున్నాయి. అయినా చూద్దాం. పదండి" అంటూ దారి తీశాడు.

ఆయనకి కూడా చాలా కుతూహలం కలిగింది. రెండు మూడు గుళ్ళు వెదికిన తర్వాత, నాలుగో గుడి నిజమైంది. దాన్ని చూస్తూనే ఆవిడకి లీలగా ఏదో గుర్తు కొచ్చింది. గుడికి ఎడం పక్క ఇంటివేపు అనుమానంగా చూసి, అదే అయి ఉండాలి అంది. కానీ అది పెంకుటిల్లని గుర్తు. అదిప్పుడు దాబా అయింది. "కనుక్కుందాం ఉండండి" అంటూ ముసలాయన లోపలి కెళ్లేడు. సుబ్బారావు కుటుంబ సభ్యులు కూడా వెళ్ళేరు. లోవల మండువాలో ఓ ముసలాయన వాలు కుర్చీలో పడుకుని, రేడియో వింటున్నాడు. మాస్టారు ఆయనతో మలయాళంలో ఏదో మాట్లాడేడు. ఆ ముసలాయన లేచి నించుని ఓసారి సుబ్బారావు తల్లికేసి చూశాడు. తనకో తమ్ముడుండాలి. బహుశా ఇతనేనేమో. పోలికలున్నాయి. ఆవిడలో ఏదో నమ్మకం బలపడసాగింది. ఆ ఇంటి వాతావరణం చూస్తోంటే... అప్రయత్నంగా ఆవిడ నోటినుంచి "అప్పు" అన్న మాటొచ్చింది. "అవును, నేనే, నన్ను ఇంట్లో అందరూ అప్పు అనే అంటారు. అప్పుకుట్టి" అన్నాడాయన మలయాళంలో. మాస్టారు ట్రాన్సులేట్

చేశారు. ఈలోపు ఇంట్లో వాళ్ళందరూ పోగయ్యేరు. వింతగా చూడసాగారు.

నాగలక్ష్మికేదో ఉన్నట్టుండి అనుమాన మొచ్చి మండువా మధ్యకి వెళ్లి, "ఇక్కడ ఉ య్యాల ఉండాలి." అంది.

"ఓసారి దూలం విరిగింది. అప్పట్నుంచీ తీసేశాం" అన్నాడాయన.

ఆవిడకి ఏవేవో జ్ఞాపకాలు చుట్టుముట్టగా పిచ్చెక్కినట్టు తడబడే అడుగులతో ఇల్లంతా కలియ తిరిగింది. దొడ్లో భాదం చెట్టు, పున్నాగ చెట్టునూ గురించి అడిగింది. అలాగే ఏవేవో అడిగింది. చూసేవాళ్ళకి ఏదో పునర్జన్మ తంతులా అనిపించింది. ఓసారి తుఫానుకి పెంకుటిల్లు పడిపోతే కొద్ది భాగాన్ని దాబా వేయించిన సంగతి చెప్పేడాయన. ఆయనకి కూడా తన చిన్నతనంలో ఒక అక్క గార్ని ఎవరికో అమ్మేశారని వాళ్ళూ వీళ్ళూ చెప్పిన విషయం గుర్తుకొచ్చింది. ఆమెలో తన పోలికలు కూడా లీలగా అగుపడ్డాయి.

"అమ్మా.. నాన్న" అడిగిందావిడ. వాళ్ళు పోయి చాలా కాలమైందన్నాడాయన. నలుగురక్కలూ, ఇద్దరన్నలూ కూడా కాలం చేసినట్టు చెప్పి, ఒక తమ్ముడు మాత్రం వేరేచోట ఉద్యోగం చేస్తున్నట్టు చెప్పాడు. తనకే డెబ్బెయ్యేళ్లు దాటినప్పుడు, తన పైవాళ్ళింకా ఎలా ఉంటారు? అనుకుంది

అమె. ఇంతమంది పోయారని తెలిసి అమెకు దుఃఖం వచ్చింది. కాసేపు పోయాక అమె ఓ గదిలోకి వెళ్లి, అక్కడ గోడమీద గూడు కోసం వెతుక్కుంది. అది కనబడగానే అక్కడే కూచుని భోరుమని ఏడవసాగింది. చిన్నప్పుడు తను ఆ గూట్లో బొమ్మలు పెట్టుకుని ఆడుకునేది. ఓసారి ఆ గూట్లో దీపం పెడుతుంటే చెయ్యి కాలింది. ఆ మచ్చ ఇప్పటికీ ఉంది. తను కూడా పుట్టినచోటే మెట్టి, గిట్టే భాగ్యానికి నోచుకుని ఉంటే ఎంత బాగుండేదన్న భావన అమెను నిలువెల్లా ఆవరించింది. నా అన్న ప్రతివారికీ దూరమై, మనసులో ఇంత ఏకాకిగా బతకవలసి వచ్చేది కాదు కదా..! అనుకుంది. గర్భ దరిద్రుడి కడుపున పుడితే ఎందుటాకులా కొట్టుకుపోవడమే సాంఘిక నియమమేమో! అని దుఃఖించింది.

చాలా చిన్న గ్రామమేమో వీళ్ళ సంగతి ఇట్టే ఊళ్ళో తెలిసిపోయింది. కొంతమంది ఇంటి దగ్గర పోగయ్యేరు. మాస్టారు బాగా ఆలోచించి, ఆ ఊళ్ళో కల్లా పెద్దవాడైన ఓ తొంబై ఏళ్ళ వృద్ధుడికి కబురు పెట్టి రప్పించాడు. ఆయన వయసులో ఉన్నప్పుడు ఇలా వాళ్ళకీ వీళ్ళకీ పెళ్ళి బేరాలు కుదిర్చి,

పావలో పరకో సంపాదించుకునేవాడు. ఆయన వచ్చి, అనీ ఆనని చూపుతో ఆవిడని పరీక్షగా చూశాడు. బాగా జ్ఞాపకం తెచ్చుకుని, “నువ్వటే అమ్మా నాగలక్ష్మి.” అంటూ ఆప్యాయంగా వలకరించి దగ్గరకి తీసుకున్నాడు. ఆ భాష అర్థం కాకపోయినా ఆ స్పర్శలోని భావం అమెకి అందింది.

“చిన్నప్పుడు దీన్ని ఈ చేతుల్తోనే ఎత్తుకున్నాను. ఈ చేతుల్తోనే ఒక తెలుగాయనకు నూట అరవై రూపాయలకి అమ్మేను” అంటూ ఏవేవో చెప్పేడు. మాస్టారు వీళ్ళకి అర్థమయ్యేలా చెప్పేరు.

ఆ ముసలాయన అప్పుని దగ్గరకి పిల్చి, “ఇదిగోరా నాన్నా మీ అక్కయ్య నాగలక్ష్మి. నీకు ఊహ తెలిసేసరికే అది ఈ ఇల్లు, ఊరు దాటి వెళ్లి పోయింది.” అంటూ ఇద్దరి చేతులూ కలిపేడు. అంతవరకూ పరాయి వాళ్ళల్లా ఉన్న వాళ్ళిద్దరి మధ్యా ఆ క్షణంలో అక్కా తమ్ముళ్ళ మనే భావన పొంగి పొర్లింది. ఒకరి భాష ఒకరికి రాదు. ‘అక్కా’ అనలేదాయన. ‘తమ్ముడూ’ అనలేదామె. కానీ ఇరువురి చేతులూ మాత్రం గట్టిగా బిగునుకున్నాయి. ఇద్దరి కళ్ళలా ధారాపాతంగా వర్షిస్తున్నాయి. మూగ

భాషలోనే వాళ్ల అనుభూతుల్ని ఒకరితో మరొకరు పంచుకుంటున్నారు. మధ్య మధ్యలో ముసిలాయన ఏవేవో చెబుతున్నాడు. మాస్టారు ఇంగ్లీషులోనూ, నుబ్బారావు తెలుగులోనూ అవన్య పడుతున్నారు.

అందరూ వింతగా చూస్తున్నారు ఈ అపూర్వ సంగమాన్ని! కాసేపాగి ఒక్కొక్కరూ క్రమంగా కదిలేరు. భగవంతుడి లీలలు చిత్రం అనుకుంటూ, అంతా ఆయన నెత్తిమీదకి తోసేసేరు. నీ మరదలు ఇదిగో అంటే.. నీ మేనల్లుడిడిగో అంటూ ఏవేవో పరిచయాలు అయ్యాయి. తమ్ముడి భార్య కాఫీ తెచ్చి ఇచ్చింది. ఆ కాఫీ వీళ్ళెవరికీ రుచించలేదు. కానీ ఏదో ఆత్మీయత వెల్లి విరిసింది. నాగలక్ష్మి అడగదల్చుకున్నవేవో అడిగింది. తమ్ముడు చెప్పగలిగినవేవో చెప్పేడు. మాస్టారు దుబాసీలా బాగా సహకరించారు. కాసేపటికి తనివితీరా మాట్లాడడం అయిపోయింది. అందరూ బొమ్మల్లా నిలబడ్డారు. మళ్ళీ మనసుల్లో అంతా శూన్యం ఆవరించుకుంది.

వాళ్ల పరిస్థితి చూస్తే నాలుగు రోజులు ఉండ తగ్గదిగా కనిపించలేదు. అక్కా, తమ్ముడూ ఇద్దరూ పెద్దవాళ్లే. నేడో రేపో రాలిపోయేట్టున్నారు. ఆ తర్వాతి తరాలు వేరయిపోయాయి. వందల మైళ్ళ దూరంలో నివాసం. చీటికీ మాటికీ వచ్చిపోయే వ్యవహారం కాదు. భాష, సంప్రదాయాలు వేరు. కనీసం కార్డు ముక్క రాసుకునే యోగ్యత కూడా లేదు. ఇప్పుడు కలిసే బంధమూ కాదు, కొనసాగే అవకాశమూ లేదు. కానీ నాగలక్ష్మి వదల్లేక వదల్లేక ఆ ఇంటి చుట్టూ ఓ మూడుసార్లు తిరిగి, అయిన వాళ్ళందర్నీ తనివితీరా అక్కున చేర్చుకుని కాలు బయట పెట్టింది. బస్సు ఊరి పొలిమేర దాటేక, “మళ్ళీ జన్మంటూ ఉంటే ఆడదానిగా పుట్టించకు దేవుడా” అని మొక్కుకుంది నాగలక్ష్మి.

లేచింది మహిళా లోకం

మధ్యాహ్నం 12 గంటలు!

దేశ రాజధాని నగరంలోని ప్రధానమంత్రి నివాసం!

ఆవరణంతా అంతర్జాతీయ, జాతీయ, స్థానిక మీడియా ప్రతినిధులతో నిండిపోయింది. ఓబీ వ్యానులే దాదాపు ఎకరం స్థలంలో కొలువుదీరి వున్నాయి. ఏ క్షణాన్నయినా లైవ్ ఇచ్చేందుకు సిద్ధమవుతున్నాయి.

కెమెరాలు, స్టాండ్లు, ఫ్లాగ్ మైక్రోఫోన్లను సర్దుబాటు చేసుకునే పనిలో అంతా నిమగ్నమయి ఉన్నారు.

ఇప్పుడో, ఇంకా సేవటికో ప్రధానమంత్రి షోకేంద్ర ఓడియా బయటికొచ్చి మీడియాతో మాట్లాడాల్సి వుంది. దానికోసమే ఈ హడావుడి అంతా!

ప్రధాని ఓడియా రానేవచ్చాడు. వెంట అరడజను మంది మంత్రులు, రక్షణ సిబ్బంది మౌనమునుల్లా కదిలి వచ్చారు. పాలకపార్టీ జాతీయ అధ్యక్ష ప్రధానకార్యదర్శులు కూడా వారితో ఉన్నారు.

అప్పటిదాకా రణగొణ ధ్వనులతో కీకర బాకరగా ఉన్న ఆవరణలో ఒక్కసారిగా నిశ్శబ్దం ఏర్పడింది. కెమెరా కేబుల్స్ లాగినా శబ్దం స్పష్టంగా వినిపిస్తుంది.

“నేను రాజీనామా చేస్తున్నాను. అంటే నా రాజీనామాను రాష్ట్రపతి ఆమోదించగానే, కేంద్ర మంత్రివర్గం రద్దవుతుందని మీకు తెలుసు” అంటూ ప్రధాని ఓడియా పాత్రికేయుల ముఖాల్లోకి చూశాడు. అంతే గుసగుసలు మొదలయ్యాయి. నెమ్మదిగా గొణుగుడుగా మారింది. తర్వాత వందలాది ప్రశ్నలు పాత్రికేయుల నుంచి ఒక్కసారిగా ప్రధానిని ఎక్కుపెట్టి దూసుకువచ్చాయి.

నిశ్శబ్దంగా ఉండమన్నట్లుగా ప్రధానితోపాటు పలువురు మంత్రులు మౌనంగా చేతుల్ని పైకీ, కిందికీ పాత్రికేయులకేసి ఊపారు.

రణగొణధ్వని సద్దుమణిగిన తర్వాత “ఇప్పటికి ఇంతకన్నా చెప్పేందుకు ఏమీ లేదు. ఏ పరిస్థితులు మా రాజీనామాకు దారితీశాయో మీకు తెలియండి కాదు. అన్నింటికీ గత పదిరోజులుగా మీరే ప్రత్యక్షసాక్షులు. కనుక ప్రత్యేకంగా మీకు వివరించాల్సిన పనిలేదనుకుంటాను.” కొద్దిసేపు ప్రధాని మౌనం.

“కానీ ఈ సందర్భంగా మా మంత్రివర్గం దేశంలోని మహిళలందరికీ పేరుపేరునా ఒక్కటి చెప్పదలచుకుంది.

అదేమిటంటే పొరబాటు మాట్లాడినందుకూ, వారి నుంచి నిరసన వ్యక్తం కావటంతో దేశమంతటా లారీఛార్జీలు, అరెస్టులు, కాల్పులు జరపటాన్ని మేము ప్రధానంగా దానికి కారకుడినయిన నేను తప్పుగా భావిస్తున్నాము. క్షమించాలని వ్యక్తిగతంగా వేడుకుంటున్నాను. ధన్యవాదాలు”. ఒక్కొక్క మాటనూ గంభీరంగా పలికేందుకు ప్రధాని ప్రయత్నించినా, గొంతులో విచారం స్పష్టంగా అర్థమవుతోంది.

పాత్రికేయులు ప్రశ్నలు కురిపిస్తుండగానే, గొంతు విప్పకుండానే ప్రధాని ఆయన బృందం తిరిగి లోపలకు వెళ్లిపోయింది. ఇక చేసేది లేక పాత్రికేయులు కూడా మూటా ముల్లై సర్దుకోవటం ప్రారంభించారు. ప్రింట్ మీడియా ప్రతినిధులంతా వారి వారి వాహనాలను అధిరోహించి దూసుకుపోగా, ఎలక్ట్రానిక్ ప్రతినిధులు దూరదూరంగా జరిగి తమ కెమెరాల ముందు వ్యాఖ్యానాలు చేసేందుకు ఉపక్రమించటంతో ప్రధాని ఆవాస ఆవరణ అంతా తిరిగి రణగొణలతో నిండిపోయింది.

ప్రధాని ఓడియా కాన్వాయ్ రాష్ట్రపతి భవనం వేపుగా దూసుకుపోయింది.

ప్రధానమంత్రి రాజీనామా వార్త క్షణంలో దేశవిదేశాల్లో మారుమోగిపోయింది. నగరాలతోపాటు పట్టణాలు, మారుమూల గ్రామాల్లోనూ చర్చోపచర్చలు మొదలయ్యాయి.

మరోవైపున దేశవ్యాపితంగా లక్షలాది మంది మహిళలు ఎక్కడికక్కడ వీధుల్లోకి చేరి ఒకరినొకరు అభినందించు కుంటున్నారు. రంగులు చల్లుకుంటున్నారు. మిరాయిలు పంచుకుంటున్నారు.

“ఆడవాళ్ల జోలికొస్తే ఖబడ్డార్ - ఖబడ్డార్” వీధివీధినా నినాదాలు మారుమోగు తున్నాయి.

అకాశానికెగురుతోన్న బాణాసంచా వెలుగులు కొత్త అందాన్ని పంచుతున్నాయి. దేశమంతటా వండగ వాతావరణం వెల్లివిరుస్తోంది.

అంతలోనే బ్రేకింగ్ న్యూస్ ఒకటి టీవీ తెర మీద ప్రత్యక్షమయింది.

“ప్రధాని ఓడియా రాజీనామాను ఆమోదించిన రాష్ట్రపతి”

“కొత్త మంత్రివర్గం ఏర్పడేవరకూ అపద్ధర్మంగా మంత్రివర్గం కొనసాగాలని ప్రధానిని కోరిన రాష్ట్రపతి విందూరావు”

మధ్యాహ్నం రెండు గంటల సమయం. దేశమంతా టీవీల ముందే కొలువుదీరారు.

న్యూస్ టీవీలన్నీ ప్రధాని రాజీనామాపై రాజకీయపార్టీల ప్రతినిధులతోనూ, విశ్లేషకులతోనూ చర్చలను ప్రసారం చేస్తున్నాయి.

అత్యధికులు చూసే తెలుగు న్యూస్ టీవీ 1000లోనూ చర్చ మొదలయింది.

మహిళా సంఘం రాష్ట్ర కార్యదర్శి అరుణ చర్చను ప్రారంభిస్తూ “తరతరాలుగా మహిళలు తిట్లు, అవమానాలు తినీ తినీ, వాళ్ల తలలు బొప్పికట్టి పోయాయనేందుకు సాక్ష్యమే గత పదిరోజులుగా మహిళలు సాగించిన పోరాటం. దేశ ప్రధాని స్వయంగా అంతర్జాతీయ మహిళా దినోత్సవ జాతీయ స్థాయి కార్యక్రమంలో - ఏదో ఏడాదికొకసారి వచ్చే పండుగ రోజున మహిళలను కీర్తించినా తప్పులేదుగానీ, రోజూ అదే పని చేస్తే మొగవాళ్లంతా ఆకలితో చచ్చిపోవాల్సి వస్తుందనీ, ఇళ్లల్లో చెత్తాచెదారం పోగు బడుతుందనీ, పిల్లలు ఆటల్లో మునిగిపోతారంటూ ఇంకా ఏదేదో నోరు జారటంతో ఉద్యమం ప్రారంభమయింది” అంటూ గుర్తుచేశారు.

“ఉద్యమ ప్రారంభంలో ముఖ్య విషయాలన్నింటినీ ఒకసారి మా వీక్షకులకు గుర్తు చేయండి మేడం” అరుణను యాంకరు

కోరటం తో మళ్లీ మాట్లాడటం ప్రారంభించా రామె.

“మహిళల హెచ్చరికలకు భయపడి, మంత్రివర్గ మహిళా సభ్యులు కూడా ఇళ్లలోనే ఉండిపోవటం అంటే వుద్యమస్థాయిని అర్థం చేసుకోవచ్చు. అంతెంతకు ప్రధానితోపాటు మంత్రుల ఇళ్లల్లో ఒక్క మహిళ కూడా వనులకు పోలేదు. వైద్యులు, ఉపాధ్యాయులు వీధుల్లోకి వచ్చి నిరసనల్లో పాల్గొన్నారు. ఆఖరుకు మహిళా రైతులు నాట్లనుకోవటం కూడా వాయిదా వేసి ఆందోళనల్లో చేయిచేయి కలిపినందునే విజయం సాధించగలిగాం - ఉద్యమాల్లో పాల్గొన్నవారికీ, చేయూతనిచ్చినవారికీ ధన్యవాదాలు” అంటూ ముగించిందామె.

“స్వాతంత్ర్యానంతరం ఎన్నో వుద్యమాలు జరిగినా, ఏనాడూ మహిళలంతా పనులు మానేసి నిరసనల్లో పాల్గొన్న దాఖలా లేవు. స్త్రీలలో తరతరాలుగా అణిగిమణిగిన కోపాగ్ని ఒక్కసారిగా భగ్గుమంది. ఫలితంగా కేంద్ర మంత్రివర్గమే పతనమయింది” మరో టీవీలో విశ్లేషణ.

“లేచింది మహిళా లోకం” అని ఎన్టీఆర్ ఊరకనే పాడాడా” ఇంకొక టీవీలో ఓ నాయకురాలి విశ్లేషణ.

26 రోజుల తర్వాత ...

“ఇప్పటివరకూ దేశవ్యాపితంగా అందిన సమాచారం మేరకు మొత్తం 542 స్థానాలకుగాను 400 పైచిలుకు రాజ్యంపార్టీ కైవశం కానున్నట్లు ఆధిక్యతలు పట్టి చూపుతున్నాయి. రాజ్యం పార్టీ నాయకురాలు ధరణి ప్రధానమంత్రిగా ఎంపికయ్యే అవకాశాలున్నట్లు దేశ రాజధాని నుంచి మా ప్రతినిధి తెలియజేస్తున్నారు” ... టీవీ 1000లో యాంకరు వ్యాఖ్యానం సాగిపోతున్నది.

“లేచింది మహిళా లోకం” తెలుగు టీవీలన్నింటా ఇదే పాట ప్రతిధ్వనిస్తోంది.

చరిత్రను ఆధునిక మహిళ పునర్నిర్మిస్తుంది

విజయవాడలో తురుణీ తరంగాలు మహిళా ఫెస్ట్ - 2019

స్త్రీ, పురుషుల మధ్య అసమానతల గతాన్ని మార్చి ఆధునిక మహిళ తిరగ రాస్తుందని విజయవాడ తురుణీ తరంగాలు నిర్వహించిన మహిళా ఫెస్ట్ - 2019 ప్రారంభ సభలో వక్తలు అభిప్రాయపడ్డారు. తురుణీ తరంగాలు నిర్వహించిన 2019 మహిళా ఫెస్ట్ ఫిబ్రవరి 12 నుంచి 13 వరకూ విజయవాడ సిద్ధార్థ ఆడిటోరియంలో జరిగింది.

ప్రారంభ సభ:

మహిళా ఫెస్ట్ ముఖ్య అతిథి, కృష్ణా జిల్లా పరిషత్తు చైర్మన్ గద్దె అనూరాధ ప్రారంభ సభలో ప్రసంగిస్తూ, తలదించుకుని సమాధానం చెప్పటానికి బదులు తలెత్తుకుని ప్రశ్నించటం మహిళలు నేర్చుకోవాలని సూచించారు. సమస్యలను చేదించుకుని మహిళలు ముందుకు పోవటానికి మహిళా ఫెస్ట్ వుపయోగ కరంగా ఉంటోందని అభినందించారు. ఆధునిక మహిళలు చరిత్ర సృష్టిస్తున్నారని ప్రశంసించారు. మహిళల్లో దాగివున్న ప్రతిభను వెలికితీయటమే మహిళా సంఘాలు చేయవలసిన పని అని గుర్తుచేశారు. అక్షరాస్యత అనే అక్షయపాత్రను చేబూని మహిళలందరూ ఆర్థిక సాధికారత సాధించాలని సూచించారు. మహిళాభ్యున్నతికి దన్నుగా నిలిచే చట్టాల పట్ల విద్యార్థి స్థాయి నుంచే అవగాహన కల్పించాలని కోరారు. సభకు అధ్యక్షత వహించిన తురుణీ తరంగాలు అధ్యక్షురాలు డాక్టర్ రావి శారద మాట్లాడుతూ గతానికి భిన్నంగా కొన్ని రంగాలలో మహిళలు పురుషులను అధిగమించి విజయాలు సాధిస్తున్నారని

ప్రస్తుతించారు. మహిళల్లో దాగి వున్న శక్తి యుక్తులను వెలికి తీసేందుకే రెండేళ్లుగా మహిళా ఫెస్ట్ పేరిట తురుణీ తరంగాలు ఉత్సవాలను నిర్వహిస్తున్నదని గుర్తుచేశారు.

ఎదురు నిలిచి విజయం కోసం తపిస్తోన్న ఆధునిక మహిళలకు ప్రతిబంధకాలు ఎదురవుతున్నాయని సృజనాత్మకత, సాంస్కృతికశాఖ రాష్ట్ర కమిషనరు డాక్టర్ దీర్ఘాసి విజయభాస్కర్ విశ్లేషించారు. ప్రతిబంధకాలను సామాజికంగా ఎదుర్కుంటేనే ఉత్తమ ఫలితాలు వస్తాయని సూచించారు. మహిళలు సంప్రదాయాలను పక్కనబెట్టి శ్రాస్తీయ విజ్ఞానంతో పురోగమిస్తే ఆదర్శ సమాజం తద్వారా ఆశాభావం వ్యక్తం చేశారు. ఒకనాడు వంటింటికి మాత్రమే పరిమితమయిన స్త్రీ బంధనాలను తెంచుకుని అంతరిక్షానికి ఎగరటం అంటే చిన్న విషయం కాదన్నారు.

పలు అంతర్జాతీయ వేదికలలో అంతరిక్ష విజ్ఞానంపై ప్రసంగించిన చిత్తూరు జిల్లా

బైరెడ్డిపల్లె కస్తూరిబా అనాధ బాలికల విద్యార్థినులు ప్రీతి, స్నేహ తమ అనుభవాలను పంచుకున్నారు. తాము అమెరికాలోని లాస్ ఏంజెల్స్ లోని స్టాన్ ఫోర్డ్ విశ్వవిద్యాలయంలో నాసా నిర్వహించిన అంతరిక్ష మహాసభలో పాల్గొని 'గగన సీమలో నివాసం' అంశంపై పత్రాలను సమర్పించామని తెలిపారు. కల్పనా చావ్లా, సునీతా విలియమ్స్ తమకు ఆదర్శమని పేర్కొన్నారు. ఆడపిల్లలని తక్కువగా చూడకుండా ప్రోత్సహిస్తే విజయాలను సాధించటం కష్టమేమీ కాదని అభిప్రాయపడ్డారు.

మహిళలు, యువతులు, బాలికల్లో ఆత్మస్థైర్యం నింపేందుకు తురుణీ తరంగాలు వేదిక ద్వారా కృషి చేస్తున్నామని తొలుత సభకు స్వాగతం పలుకుతూ ఐదవ రాష్ట్ర కార్యదర్శి డి. రమాదేవి స్పష్టం చేశారు. తురుణీ తరంగాలు చేపట్టిన కార్యక్రమాల ను సంస్థ ప్రధాన కార్యదర్శి జి. జ్యోత్స్న

వివరించారు.

తొలిరోజున ఆహ్లాదకరమయిన వాతావరణం మధ్య విద్యార్థినులు తల్లి భారతం గీతానికి నృత్యం అభినయించటంతో ఫెస్ట్ ప్రారంభమయింది. ఈ కార్యక్రమంలో డాక్టర్ ఎన్. విద్యాఖన్నా, డాక్టర్ రెజీనా, కే. స్వరూపరాణి, డాక్టర్ శైలజ, కే. సత్యవతి, జి. వాణి, డాక్టర్ ఏ నీరజ తదితర నగర ప్రముఖ మహిళలు, వందలాది మంది విద్యార్థినులు పాల్గొన్నారు.

రెండోరోజుంతా సదస్సులు :

రెండో రోజు (ఫిబ్రవరి 13) కార్యక్రమం ప్రముఖ రచయిత్రులకు సన్మాన కార్యక్రమంతో ప్రారంభమయింది. తరుణీ తరంగాలు ఉపాధ్యక్షులు కే సత్యవతి, ఏపీడబ్ల్యుజేఎస్ కోశాధికారి జి శాంతి కార్యక్రమాన్ని నిర్వహించారు. కృష్ణాజిల్లా రచయితల సంఘ అధ్యక్షకార్యదర్శులు గుత్తికొండ సుబ్బారావు, డాక్టర్ జీవీ పూర్ణచంద్ అతిథులుగా పాల్గొన్నారు. గుత్తికొండ ప్రసంగిన తా, తొలుత మాతృస్వామ్య వచన ఉండేదని గుర్తుచేశారు. మహిళ లేనిదే సమాజమూ, కుటుంబమూ లేదన్న సంగతిని అందరూ గుర్తించి నడచుకోవాలని సూచించారు. పూర్ణచంద్ మాట్లాడుతూ తల్లి, భాష వేరు

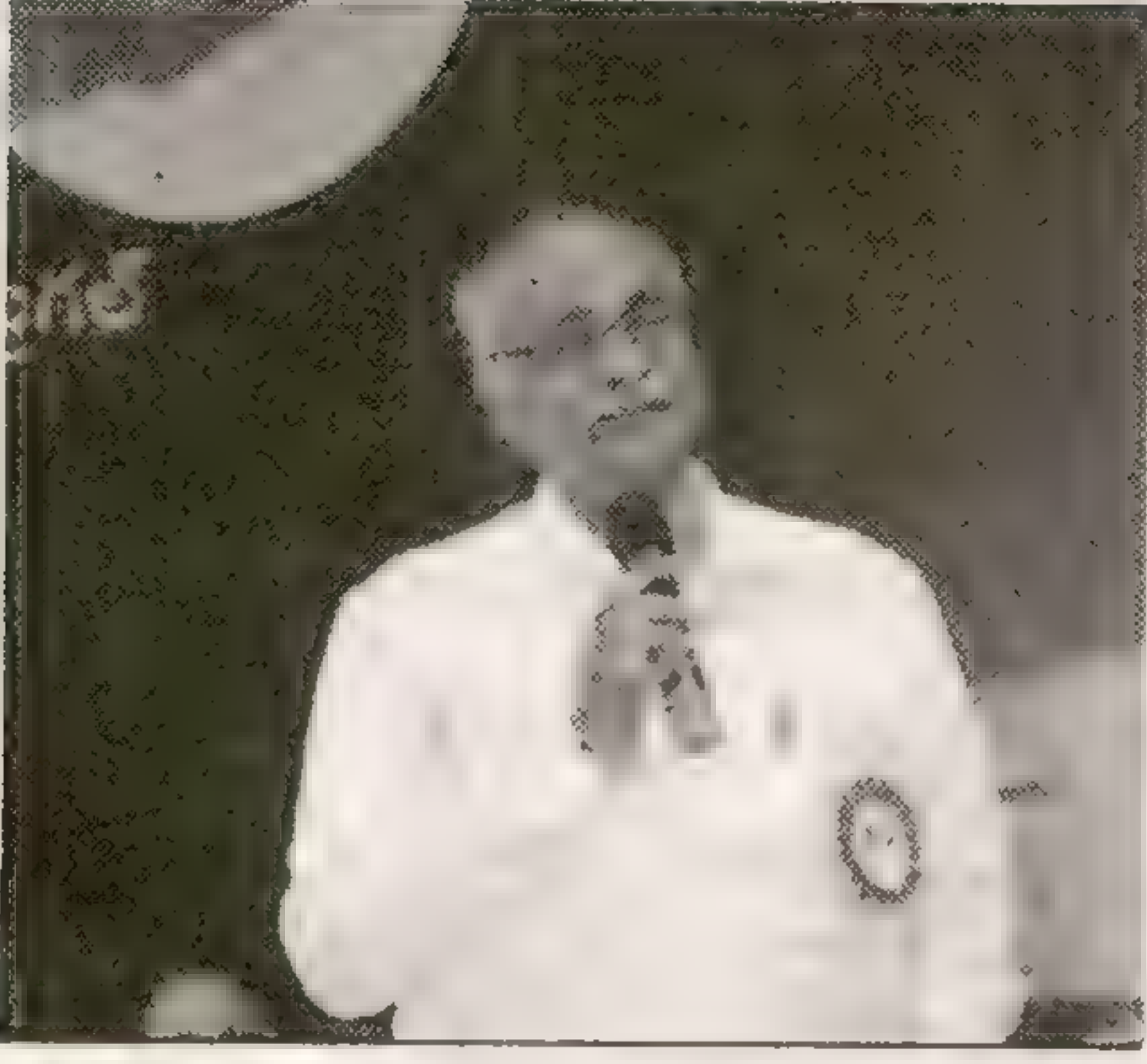
కాదని పలు పరిశోధనల్లో తేలిందని చెప్పారు. తల్లిని ప్రేమించేందుకూ, సంతోషపెట్టేందుకూ హృదయపూర్వకంగా అందరూ యత్నించినప్పుడు స్త్రీ, పురుష బేధాలు సమసి పోతాయని అభిప్రాయ పడ్డారు. అనంతరం కవులు, రచయిత్రులు పి సత్యవతి, మందరపు హైమావతి, వెలివోలు నాగరాజ్యలక్ష్మి, ముంజులూరి కృష్ణకుమారి, కోవూరు పుష్పాదేవి, ఎంఎస్ కే కృష్ణజ్యోతి, కోకా విమలకుమారి, అల్లూరి గౌరీలక్ష్మిలను శాలువ, ఫలపుష్పాలు, జ్ఞాపికలతో సన్మానించారు. సమానత్వ సాధనలో సవాళ్లు :

‘సమానత్వ సాధనలో సవాళ్లు’ అంశంపై సదస్సు జరిగింది. తరుణీ

తరంగాలు కార్యదర్శి, డాక్టర్ ఏ నీరజ సదస్సుకు అధ్యక్షత వహించారు. మహిళలు సామాజికంగా, కుటుంబవరంగా, ఆరోగ్యపరంగా ఎదుర్కొంటున్న సమస్యలను ఆమె వివరించారు. పొట్టి శ్రీరాములు తెలుగు విశ్వవిద్యాలయం పూర్వ ఉపకులపతి డాక్టర్ ఆవుల మంజులత, సాహితీవేత్త దేవి, ఐదా రాష్ట్ర కార్యదర్శి డి. రామాదేవి, పూర్వ కార్పొరేటర్ కే శ్రీదేవి, క్రీడాకారిణి విజయగుప్త సదస్సులో ప్రసంగించారు. సాధికారత బాటలో :

మహిళా సాధికారత ఆచరణ యోగ్యం కాని నినాదంగా మిగిలిపోతున్న దని ప్రభుత్వాల తీరును దేవి తప్పుపట్టారు. సాధికారత తొలుత కుటుంబం నుంచీ, తల్లిదండ్రుల నుంచీ మొదలు కావాలని విశ్లేషించారు. మహిళ లేని సమాజాన్ని ఊహించటం కూడా కష్టమని మంజులత అన్నారు. చదువుల్లో సంస్కారాన్ని రంగరించి నప్పుడే మహిళలను మానవులుగా చూసే సమాజం ఆవిర్భవిస్తుందని ఆశాభావం వ్యక్తం చేశారు. స్త్రీ శారీరక బలహీనురాలని జరుగుతోన్న ప్రచారం కేవలం పురుషాధిక్య సమాజాన్ని కొనసాగించడానికి చేసే కుట్ర

మాత్రమేనని ఐదవ రమదేవి అన్నారు. మహిళలను అణగదొక్కే వారికి అనుకూల గ్రంథమయిన మను వాదాన్ని తగుల బెట్టాలని ఆగ్రహం వ్యక్తం చేశారు.

కొత్త ప్రభుత్వానికి మహిళా సవాళ్లు :

‘త్వరలో జరగనున్న ఎన్నికల ద్వారా ఏర్పడనున్న ప్రభుత్వం నుంచి మహిళలు ఏమి ఆశిస్తున్నారు’ అన్న అంశంపై అదే రోజు మధ్యాహ్నం బహిరంగ చర్చ జరిగింది. ఈ చర్చలో బాల్యంలో భద్రత - పని వద్ద మహిళా భద్రత, కుటుంబంలో మహిళా భద్రత, సమాజంలో మహిళా భద్రత, సామాజిక మాధ్యమాలలో మహిళా భద్రత అంశాలపై పలువురు చర్చిపచర్చలు జరిపారు. పాత్రికేయురాలు టి వైష్ణవి, ఎస్ఆర్ఆర్ కళాశాల ఎస్ఓడి పి. శ్రీజ, న్యాయవాది అనూరాధ, ఎస్ఈఆర్సీ మేనేజర్ ఆర్ అరుణ, న్యాయవాది ఎస్ నాగలక్ష్మి, ఎన్యూ న్యాయ కళాశాల ప్రొఫెసర్, జయ శ్రీ తదితరులు విపులంగా

చర్చించారు. మహిళల భద్రతకు సంబంధించి న్యాయస్థానాలు చేసిన తీర్పుల వివరాలను రాష్ట్ర బార్ కౌన్సిల్ సభ్యులు ఎన్. రాజేంద్రప్రసాద్ వివరించారు.

నేను కూడా :

లైంగిక వేధింపులు - మీటూ అంశంపై న్యాయవాది పి.మాధవీలత, పరిచయస్తులు - పసిపిల్లలపై వేధింపులు అంశంపై న్యాయవాది చంద్రగిరి రాధాకుమారి, చట్ట అమలు తీరుపై ఇంజనీరింగ్ కళాశాల అధ్యాపకురాలు పి సత్యఫణికుమారి విపులీకరించారు.

సంప్రదాయాలూ పురుషానుకూలమే :

సంస్కృతి - సంప్రదాయాలు అంశంపై ఏ కనకదుర్గ, రుద్రమదేవి, హేమాకళ్యాణి, డాక్టర్ బి ప్రతిమ ప్రసంగించారు.

మీడియా తీరుతెన్ను :

ప్రసార మాధ్యమాలు - స్త్రీలు అంశంపై సామాజిక కార్యకర్త దేవి, శశాంక, యలమంచిలి అంజలి, జే చంద్రిక తమ విశ్లేషణలను అందించారు.

మా నిర్ణయం! మీ ఇష్టమా? :

‘నిర్ణయాధికారం’ అంశంపై డాక్టర్ క్యాండి, డి నిర్మల మాట్లాడుతూ మహిళల వ్యక్తిగత వ్యవహారాలకు సంబంధించిన నిర్ణయాలను కూడా పురుషుల చేతుల్లో బందీగా ఉన్నాయంటూ పలు వాస్తవాంశాలను పేర్కొన్నారు.

ముగింపు :

ఫెస్ట్ ముగింపు సభ అదే రోజు సాయంత్రం 4.30 గంటల తరుణీతరంగాలు గీతాలావనతో ప్రారంభమయింది. సంస్థ ఉపాధ్యక్షురాలు ఎన్ విద్యాఖన్నా అధ్యక్షత వహించారు. విజయవాడ నగరపాలక సంస్థ కమిషనరు జే నివాన్, పౌర గ్రంథాలయాల సంచాలకులు పి పార్వతి, సిద్ధార్థ అకాడమీ అధ్యక్షుడు నల్లూరి వెంకటేశ్వర్లు, సంస్థ అధ్యక్షకార్యదర్శులు రావి శారద, జ్యోత్స్న ప్రసంగించారు.

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం రవాణాశాఖ

రహదారి భద్రత - జీవితానికే రక్ష

క్షేమంగా ప్రయాణించండి! ఆనందంగా జీవించండి!

రహదారి సూత్రములను గమనించండి!

- * కాలం కంటే ప్రాణం మిన్న
- * అధిక వేగము అత్యంత ప్రమాదకరము
- * ముందుగా బయలుదేరండి. వాహనం నెమ్మదిగా నడపండి. క్షేమంగా గమ్యం చేరండి
- * మోటారు సైకిళ్ళు నడుపువారు హెల్మెట్ ధరించుట క్షేమము.
- * స్కూలు పిల్లలను సరియైన వాహనములోనే స్కూలుకు పంపండి.
- * రోడ్డుపై నీవు వున్నావు. రోడ్డులో మీరున్నారు జాగ్రత్తగా నడుపుము
- * నీ ఒకరి ఆధారమే నీ కుటుంబమునకు ఆధారమని గుర్తుంచుకో
- * నీ చర్యతో ఇతరులను అనాధలను, అవిటి వారిని చేయకుము
- * దైవర్షి బండి నడుపునప్పుడు మీ కుటుంబ ఫోటో పెట్టుకోండి
- * మద్యం సేవించి వాహనం నడువరాదు
- * సిల్ ఫోన్ లో మాట్లాడుతూ వాహనం నడువరాదు
- * సరైన అవగాహన, లైసెన్సు లేకుండా వాహనం నడువరాదు
- * దైవర్ వాహనమును నడుపునప్పుడు సురక్షిత బెల్టు తప్పక వేసుకొనవలెను

వడ్డే సుందర్, రవాణా కమిషనర్

రవాణాశాఖ - అనేంతిప్పరం జిల్లా

అంతర్జాతీయ మహిళా దినోత్సవ శుభాకాంక్షలు

మహిళా అభ్యున్నతి,
హక్కుల సాధనకై
నిరంతరం శ్రమిస్తూ....

మహిళా సమస్యలపై ఆలుపులేని
పోరాటం చేస్తున్న మహిళా నాయకులకు,
హృదయపూర్వక శుభాకాంక్షలు
తెలుపుతూ....

పి. యుగంధర్

ఒన్టాన్ సి.ఐ, అనంతపురం

అనంతపురము ట్రాఫిక్ పోలీసు వారి విజ్ఞప్తి

అంతర్జాతీయ మహిళా దినోత్సవం శుభాకాంక్షలు

ప్రపంచంలో ప్రతి 4 నిమిషాలకు ఒకరు, మన దేశంలో ప్రతి 10 నిమిషాలకు ఒకరు రోడ్డు ప్రమాదంలో చనిపోతున్నారన్న సంగతి మీకు తెలుసా? ఇలా ఎంతో అమూల్యమైన మన ప్రాణాలను మన నిర్లక్ష్యం వల్లనో, ఎదుటి వారి అతివేగం కారణంగానో కోల్పోతే, తనతోపాటు తన కుటుంబం కూడా రోడ్డు పాలవుతుందని ఎప్పుడైనా అలోచించినారా? రహదారి భద్రత విషయంలో ప్రత్యేక దృష్టి సారిస్తూ ప్రజల ప్రాణాలను కాపాడడం అనేది ముఖ్య విధిగా స్వీకరించిన మన అనంతపురం జిల్లా యస్.పి.

శ్రీ జి.వి.జి **ఆఫీస్ మేర్** ఐ.పి.ఎస్., గారి సారధ్యంలో అనంతపురము నగర ట్రాఫిక్ పోలీసు వారు ప్రజలను చైతన్య పరచడానికి ఈ నూతన కార్యక్రమాన్ని చేపట్టడం జరిగినది. కాపున పట్టణ ప్రజలు ఈ క్రింది నియమాలను పాటిస్తూ రోడ్డు భద్రత లో మీ వంతుల బాధ్యతను నెరవేరుస్తారని ఆశిస్తున్నాము.

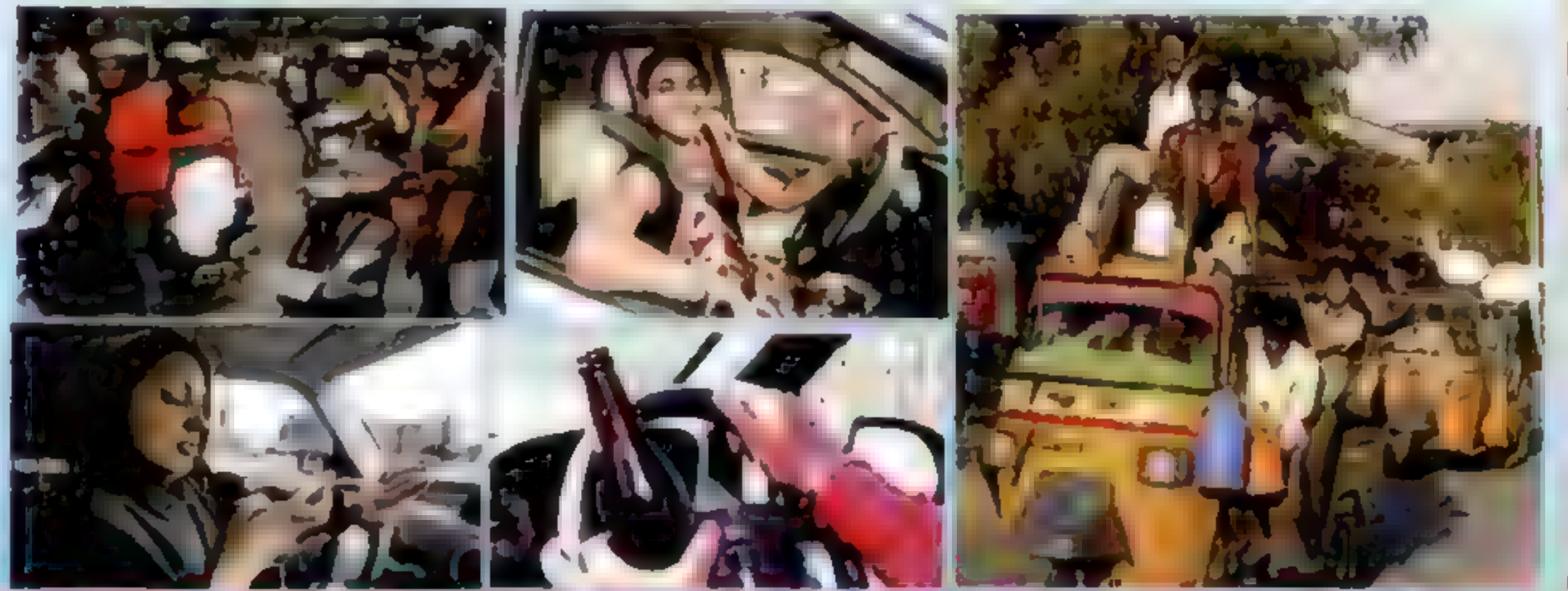

జి.రామకృష్ణ

ట్రాఫిక్ డి.ఎస్.పి, అనంతపురం

- * వాహనాలను నడుపు ప్రతి ఒక్కరికీ తగిన డ్రైవింగ్ లైసెన్స్ మరియు వాహనముకు సంబంధించిన ఇతర సర్టిఫికేట్లు (RC, INSURANCE, POLLUTION, FITNESS etc.,) కలగి ఉండాలి.
- * తల్లి దండ్రులు తమ మైనర్ పిల్లలకు వాహనాలు ఇవ్వరాదు
- * అతివేగంగా, అజాగ్రత్తగా/నిర్లక్ష్యంగా వాహనాలు సరదాకు కూడా నడపరావు వదినీ పట్టుట మరియు సమర్థవంతంగా వినియోగించుట
- * ద్విచక్ర వాహనములో త్రిబుల్ రైడింగ్ తమ ప్రాణాలకు ముప్పు అని తెలుసుకోవాలి
- * ద్విచక్ర వాహనమును నడుపు వారు ఖచ్చితంగా హెల్మెట్ ధరించాలి.
- * కారు, జీపు, లారీ మొదలగు వాహనాలు నడుపువారు సీట్ బెల్ట్ తప్పక ధరించాలి.
- * మధ్యం సేవించి వాహనాలు నడిపితే మీరు అత్యంత ప్రమాదము అంచున ఉన్నట్లే.
- * ఓవర్ లోడ్ ఆటో, ట్రాక్టర్, ఇతర లగ్జీ వాహనాలలో ప్రయాణము ఎట్టి పరిస్థితులలో సురక్షితం కాదు, అది ఖచ్చితంగా ప్రమాదకరమైన ప్రయాణమే అని గమనించాలి.

- * సెల్ ఫోన్ డ్రైవింగ్ చేయటం చాలా ప్రమాదకరం.
- * రోడ్ జంక్షన్ వద్ద ట్రాఫిక్ సిగ్నల్స్ ను తప్పక పాటించాలి.
- * స్కూల్ మరియు ఇతర జనసంద్రంగా ఉన్న ప్రాంతంలో వాహనాలను అదుపుగా నెమ్మదిగా నడపాలి.
- * ఎట్టి పరిస్థితులలో హైవే రోడ్లపై రాంగ్ రూట్ లో వాహనాలు నడపడం నరకానికి కోరి వెళ్ళడం అని తెలుసుకోవాలి.

డిప్యూటీ సూపరింటెండెంట్ ఆఫ్ పోలీసు, ట్రాఫిక్, అనంతపురము

అంతర్జాతీయ మహిళా దినోత్సవం శుభాకాంక్షలు

శ్రీ గాయత్రి హాస్పిటల్స్

మార్కెట్ యార్డ్ ఎదురుగా, కొత్తబస్తాండ్ దగ్గర, కర్నూలు.
ఫోన్: 08518-256664, 257749.

ఎస్.జి.లాని బాపూ
మేనేజింగ్ డైరెక్టర్

24x7
Emergency Services

- ఇంటిన్ని విస్తృత సౌకర్యం కలదు.

మా ప్రత్యేకతలు

- ◆ అపెండి సెక్టమ్ (24 గం|| కదుపునొప్పి)
- ◆ కొలిసి సెక్టమ్ (రాళ్ళతో ఉన్న గాలి బ్లాడర్ ను తొలగించుట)
- ◆ జీర్ణ వ్యవస్థలో లోపాలు డయాగ్నోస్టిక్ లాప్రోస్కోపి (వివిధ పరీక్షలలో గుర్తించలేని పొట్టనొప్పి)
- ◆ ఎడి హెసి నోలైసిస్ (వేగులు ఇతర బాగాలకు అతుక్కుపోవడం)
- ◆ హెర్నియా ఆపరేషన్ - హెర్నియా మెష్ రిపేర్
- ◆ లాపరోస్కోపిక్ హిస్టరెక్టమీ (కుట్టు లేకుండా గర్భసంచని తొలగించుట)
- ◆ ఒవేరియన్ సిస్టెక్టమీ ఓవేరియా టమీ మయోమెక్టమీ (గర్భ సంబంధిత భాగాల నుండి వచ్చు గడ్డలను తిత్తులను తొలగించు ఆపరేషన్లు)
- ◆ ఫెర్టిలిసేషన్ (సంతానం లేనివారికి చేయు ప్రాసీజర్లు) మరియు అన్ని రకాల ఆపరేషన్లు తక్కువ ఖర్చుతో చేయబడును
- ◆ కేన్సర్ స్క్రీనింగ్ - సర్జరీలు

C-ARM సౌకర్యం కలదు.

ఎటువంటి కోత, కుట్టు లేకుండా కిడ్నీలో రాళ్ళు తొలగించబడును.

అంబులెన్స్ సౌకర్యం కలదు.

◆ ఎమర్జెన్సీ కేసులు అన్ని వేళలా చూడబడును

అంతర్జాతీయ మహిళాదినోత్సవం

శుభాకాంక్షలు

అమ్మను పూజించు...భార్యను ప్రేమించు..

సోదరిని దీవించు... ముఖ్యంగా మహిళను గౌరవించు..

మహిళలందరికీ శుభాకాంక్షలతో...

బి. బాల మణిలేటి

అనంతపురం, 3 టౌన్ సి.ఐ

అంతర్జాతీయ
మహిళా దినోత్సవ శుభాకాంక్షలు

శ్రీమతి **సి.బి. లత** సర్పంచ్ గారు 2016 నుండి

2018 వరకు ఉత్తమ సర్పంచ్ గా

ఎన్నికైనారు. ప్రతి సంవత్సరము ఎన్.ఆర్.జి.ఎస్.

14వ ఫైనాన్స్ ద్వారా కోటి చొప్పున 5 సం॥లు

5 కోట్ల రూపాయలు నిధులతో

గ్రామములో సి.సి రోడ్లు, డ్రైనేజ్ మరియు

మంచినీటి సమస్య కొరకు కృషి చేసినారు

సర్పంచ్ ల సంఘం జిల్లా ఉపాధ్యక్షులుగా ఉన్నారు

శ్రీమతి **సి.బి.లత**, మాజీ సర్పంచ్, కోడుమూరు గ్రామ పంచాయితీ, కర్నూలు జిల్లా.

శ్రీ నారా చంద్రబాబు నాయుడు
ఆంధ్రప్రదేశ్ ముఖ్యమంత్రి

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వము

శ్రీ నర్సా రెడ్డి

సాంఘిక సంక్షేమ మంత్రి, నియమాంశాధి కార్యదర్శి

శ్రీ తిలక్ ప్రకాశ్ రెడ్డి

గిరిజన సంస్థల మంత్రి, సాంఘిక సంక్షేమ మంత్రి, నియమాంశాధి కార్యదర్శి

సాంఘిక సంక్షేమ శాఖకు 2018-19 సంవత్సరానికి రూ.4,278.78 కోట్లు బడ్జెట్ కేటాయించడం జరిగింది. 2018-19 సంవత్సరానికి షెడ్యూల్డ్ కులాల ఉపప్రణాళిక (SCC) క్రింద రూ.11228.11 కోట్లు కేటాయించబడింది.

2018-19 సంవత్సరంలో నూతన పథకములు

చంద్రన్న పెళ్ళికానుక

చంద్రన్న పెళ్ళికానుక ద్వారా వివాహం చేసుకున్న షెడ్యూల్డ్ కులాల జంటలకు

వివాహప్రోత్సాహ బహుమతి క్రింద రూ.40,000/- ఆర్థిక సహాయం మరియు కులాంతర వివాహం చేసుకున్న జంటలకు రూ.75,000/- ప్రోత్సాహక సహాయం అందించబడును.

దప్పు కళాకారులకు పెన్షను

సాంప్రదాయ కళలలోని దప్పుకళలను

కాపాడుటకు కళాకారులలో వైతన్యం నింపడానికి ఆర్థిక సహాయం కొరకు నెలకు రూ.3000/- దొప్పన దప్పు కళాకారులకు పెన్షను.

జగ్గీవన్ జ్యోతి (ఉచిత విద్యుత్)

జగ్గీవన్ జ్యోతి (ఉచిత విద్యుత్) పథకం ద్వారా ఆగస్టు 1, 2018 నుండి గరిష్ఠంగా నెలకు 125 యూనిట్ల వరకు విద్యుత్ వినియోగించే షెడ్యూల్డ్ కుటుంబాల వారికి నెలకు 100 యూనిట్ల వరకు విద్యుత్ చార్జీలు వ్రభుత్వమే ఉచితంగా చెల్లిస్తుంది.

సాంఘిక సంక్షేమ శాఖ, ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం

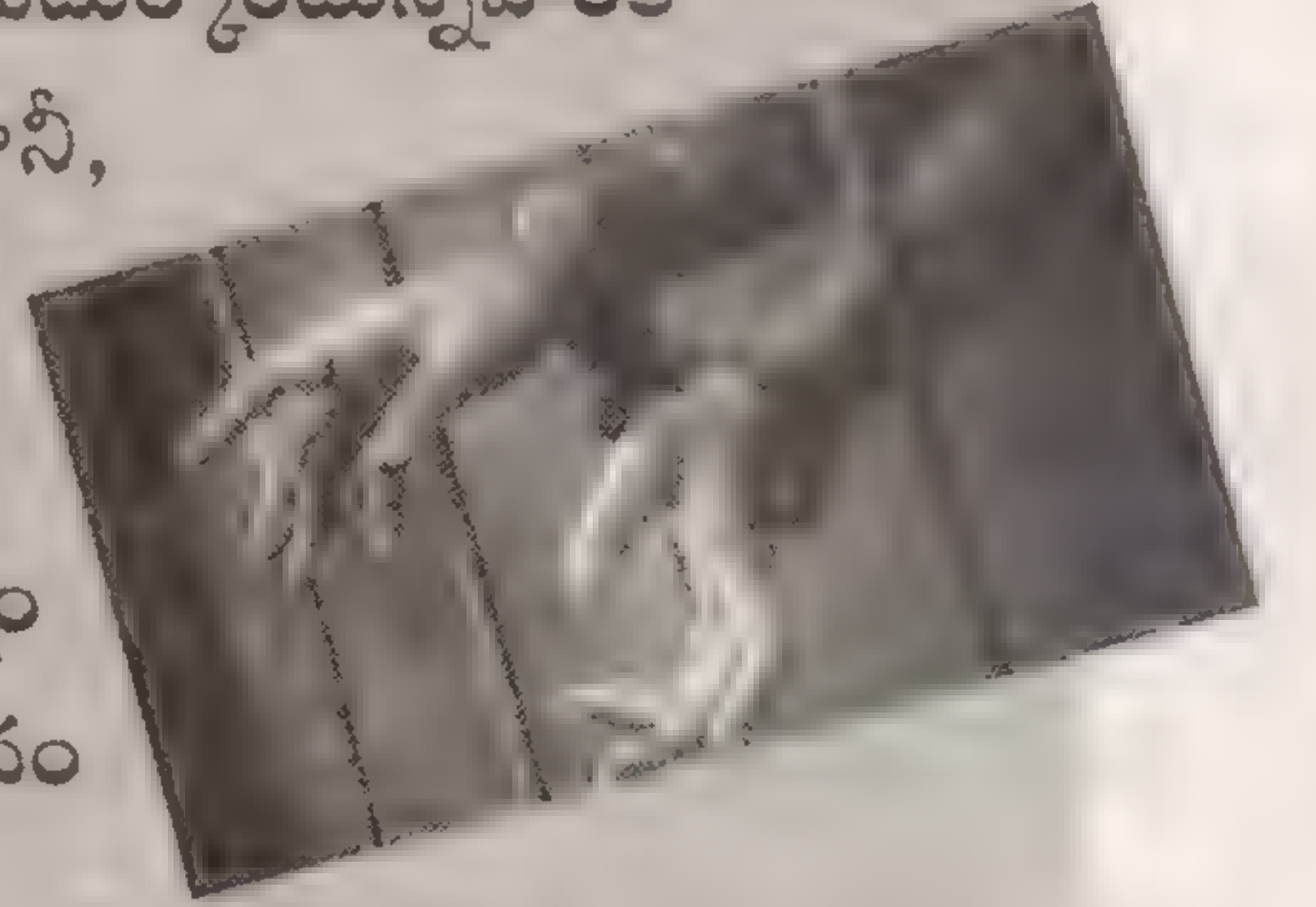
చైతన్య మాసవి

మాసపత్రిక

పోస్టల్ చందా
సంవత్సరానికి : రూ.200/-
విడి ప్రతి వెల : రూ.10/-

నాన్ బెయిల్బుల్ కేసులలో బెయిలు ఇవ్వటం, ఇవ్వకపోవటం న్యాయమూర్తి విచక్షణపై ఆధారపడి వుంటుంది. ఈ కేసులకు సంబంధించి పోలీసుశాఖకు ఎలాంటి అధికారమూ వుండదు. అయితే బెయిల్బుల్ నేరాలకు సంబంధించి తాత్కాలికంగా విడుదలయ్యే హక్కు ఆరోపణలు ఎదుర్కొంటున్నవారికి వుంటుంది. అలాంటివారికి బెయిలు ఇచ్చేది లేదని పోలీసుశాఖగానీ, న్యాయస్థానంగానీ తీర్పు చెప్పేందుకు అవకాశం లేదు. ఇలాంటి నేరాలకు సంబంధించి ఆరోపణలు ఎదుర్కొంటున్నవారికి పోలీసుశాఖ కూడా బెయిలు మంజూరు చేయవచ్చు. సెక్షన్ 302 (హత్య) 372 (అత్యాచారం), 304బీ(కత్తుం కోసం హత్య)లో కేసులు నమోదయితే అవి నాన్బెయిల్బుల్ నేరాలుగా మనం గుర్తించవచ్చు. కుటుంబ హింస కూడా నాన్బెయిల్బుల్ నేరమే.

బెయిల్బుల్ నాన్ బెయిల్బుల్

437 నుంచి 439 సెక్షన్లు :

నాన్ బెయిల్బుల్ నేరాలకు సంబంధించి ఆరోపణలు ఎదుర్కొంటున్న వారికి బెయిలు మంజూరు విషయాలు స్పష్టంగా వున్నాయి.

సెక్షన్ 437 :

నాన్ బెయిల్బుల్ నేరాలకు సంబంధించి కింది న్యాయస్థానాల (సెషన్ కోర్టు) అధికారాలను తెలుపుతుంది.

సెక్షన్ 438 :

నాన్బెయిల్బుల్ నేరాలకు బెయిలు మంజూరు కాదు కాబట్టి, యాంటిసిపేటరీ బెయిలు కోసం సెషన్

కోర్టుకు దరఖాస్తు చేసుకోవచ్చు. యాంటిసిపేటరీ బెయిలుకు సంబంధించిన సమాచారం సెక్షన్ 438లో పొందు పరిచారు. ఇరువర్గాల వాదనలను విని యాంటిసిపేటరీ బెయిలును తిరస్కరించే అధికారమూ, మంజూరు చేసే అధికారమూ కోర్టుకు ఉంటుంది.

సెక్షన్ 439 :

ఈ సెక్షనులో సెషన్ కోర్టుగానీ, హైకోర్టుగానీ నాన్బెయిల్బుల్ కేసులకు బెయిలు మంజూరు చేసే అవకాశాలను సృష్టికరించారు.

(వచ్చే సంచికలో బెయిల్బుల్, నాన్బెయిల్బుల్ కేసులకు సంబంధించి మరింత వివరం తెలుసుకుందాం)

ఉరేయ్! మీరు మీడుసులేనటరా?

మీకు మెదడునుంచి పెవహించే మనసులున్నాయట్రా!
 మీకు సిన్న మెదడు 'సితి'కి పోయిందంటగా?
 మీకు పెద్ద మెదడు మో'కాట్లో' ఉంటదంటగా?
 మీకు మనోభావాలు ఏంట్రా ఏబ్రాసోళ్ళారా!
 అమ్మంటారూ? మాట్లాడితే, మాయమ్మ కనకదురగమ్మంటారూ!
 కుటంబరాల్ని కటుంబరాల్ని రచ్చించుచుందంటారూ!
 సీరలిచ్చి, పసుపూకుంకుమలిచ్చి మొక్కుతారూ!

ఆయమ్మ కొల్కతాలోనూ, బెజవాడలోనూ
 మాత్రమే ఉందంటరా?
 సన్నాసోళ్ళారా!
 కేరళ కనకదురగమ్మ అమ్మకాదురా?
 అక్క, సెల్లి, పిన్ని, అత్త, కూతురు అన్నీ అన్నీరా!
 ఆడోళ్ల హక్కునుకుందో?
 ఆదుకునే అన్ననుకుందో!
 ఆయమ్మ అయ్యప్పను జూత్తే మైలపడ్డాదురా?!

అన్నా! అని దీరగం తియ్యంగానె కిట్నుడు
 సీరలిచ్చి దవుపది సీలానికి సీలేశాడని మీరేగదరా వాగేది?
 మరి కేరళమ్మ ఏవి సేసిందని గెంటేసినారా?!
 బయటసేరిందని అమ్మ సేతి బువ్వ మానేత్తున్నారా?
 బయట సేరిదనందని బారియల్ని
 ముట్టకుండా వదిలేత్తున్నారా?!
 దొంగ బాబాల్లారా!!
 మీ కూతుళ్ల కల్లల్లోకి సూటిగా సూసి సమాదానం సెప్పండ్రా
 సెత్తోళ్ళారా!

తెలుగు తొలి కథా రచయిత్రి భండారు అచ్చమాంబ

నిన్నమొన్నటి వరకూ తెలుగులో తొలి కథగా గురజాడ అప్పారావు రాసిన 'దిద్దుబాటు' పేరును చదువుకున్నాము. దిద్దుబాటు కథ ఆంధ్ర భారతి పత్రికలో ఫిబ్రవరి 1910 సంచికలో అచ్చయింది. కానీ ఇప్పుడు దిద్దుబాటు కథకు బదులు అప్పారావు కంటే ఎనిమిది సంవత్సరాల ముందు భండారు అచ్చమాంబ రాసిన 'ధన త్రయోదశి' కథ ముందుకు వచ్చింది.

ఈ కథ 'హిందూ సుందరి' పత్రికలో 1902 నవంబరు సంచికలో అచ్చయింది. ఈ పత్రికను ఆ రోజుల్లో మహిళల కోసం ప్రత్యేకంగా సీతారామయ్య ప్రారంభించారు.

స్త్రీ ఆత్మ స్థయిర్యానికీ, మానసిక వికాసానికీ నిలువెత్తు సమాధానం అచ్చమాంబ! 'సంకల్పం ఉంటే సాధించ లేనిది లేదు - మనో ధైర్యం ఉంటే ఆటంకాలు ఒక లెక్క కానేకాదని నిరూపించిన ఉదాత్తమైన మహిళ అచ్చమాంబ!

అచ్చమాంబ 1874లో కృష్ణా జిల్లా నందిగామ తాలూకా పెనుగంచిప్రోలులో జన్మించారు. వీరి తండ్రి కొమరాజు వెంకటప్పయ్య. తల్లి గంగమాంబ. వెంకటప్పయ్య మునగాల సంస్థానంలో దివానుగా పనిచేసేవాడు. సేవానిరతి, దాన ధర్మాలు, సాహితీ ప్రియత్వం పుష్కలంగా ఉండేవి. ఇవే లక్షణాలు అచ్చమాంబ అందిపుచ్చుకున్నది.

అచ్చమాంబకు ఆరేళ్ల వయసులోనే తండ్రి మరణించడంతో కుటుంబం పరిస్థితి తలకిందులయింది. అప్పటికి అచ్చమాంబకు మూడేళ్ల తమ్ముడు ఉన్నాడు. అతడు ఎవరో కాదు తర్వాతి కాలంలో విజ్ఞాన చంద్రిక మండలి స్థాపకుడు, తెలుగులో మొట్టమొదటి విజ్ఞాన సర్వస్వ నిర్మాతగా చరితార్థుడు, చారిత్రక పరిశోధనలను పరిచయం చేసిన సాహితీవేత్త కొమరాజు లక్ష్మణారావు.

గంగమాంబ తన ఇద్దరు పిల్లలను తీసుకుని తన సవతి సోదరుడైన భండారు

మాధవరావు ఇంటికి వెళ్ళింది. అతడిది నందిగామ తాలూకా కంచెల గ్రామం. కాగా నల్లగొండ జిల్లా దేవరకొండలో ఉండేవాడు. నిజాం నర్సారూలో ఇంజనీరుగా పనిచేసేవాడు. అచ్చమాంబ కంటే

చిన్నదయిన కూతురు మీనాక్షి కూడా ఉండేది. భర్తను కోల్పోయి వచ్చిన అక్కకు ఆశ్రయం ఇచ్చి ఆదుకున్నాడు మాధవరావు. అయితే తర్వాత అతడి భార్య చనిపోగా. వేనకోడలు అచ్చమాంబను పెళ్లి చేసుకున్నాడు. అప్పటికి అచ్చమాంబ వయసు పదేండ్లు మాత్రమే.

ఊహ తెలిసినప్పటి నుంచే చదువు మీద ఆసక్తి ఉన్న అచ్చమాంబకు పెళ్లి నాటికి అక్షరం ముక్కరాదు. పైగా ఆడపిల్ల గడప దాటి బయటకు వచ్చినా తప్పు పట్టే సమాజం. తోడుగా కట్టుబాట్లు ఎక్కువగా ఉన్న కుటుంబం. అయినప్పటికీ ఆమె నిరాశ చెందలేదు. తన ఆశ కోసం తన మనో బలాన్ని ఆయుధంగా మలుచుకున్నది. ఈ పరిస్థితిలో అక్కడే ఉంటూ చదువుకుంటున్న తమ్ముడు ఆమెకు చీకటిని పారద్రోలే గురువై కనిపించాడు. తమ్ముడు చదువుతున్నప్పుడు పక్కనే కూర్చుని వింటూ చదువు నేర్చుకుంది. వినికిడి శక్తితోనే విద్యను సొంతం చేసుకున్న

ఆమె, తొలి తెలుగు కథకు పట్టపు రాణిగా సాహితీ చరిత్రలో తన స్థానాన్ని పరిపుష్టం చేసుకున్నది. ఆధునిక తెలుగు సాహిత్యంలో తొలి కథకు శ్రీకారం చుట్టారు అచ్చమాంబ. తెలుగులో అప్పటికే పుక్కిటి కథలు ఎన్నో ప్రాచుర్యంలో ఉన్నాయి. ఆ ప్రభావంతో అచ్చమాంబ కథా రచన చేసి ఉంటుందని అంచనా.

భర్త ఉద్యోగరీత్యా వివిధ ప్రాంతాలు తిరగ వలసి వచ్చేది. ఈ క్రమంలో అతడికి నాగపూర్ బదిలీ అయింది. వివిధ ప్రాంతాలు తిరగడం వల్ల తెలుగు భాషతో పాటు సంస్కృతం, హిందీ, మరాఠీ, గుజరాతీ భాషల్లో కూడా మంచి పట్టు సాధించగలిగింది అచ్చమాంబ. అంతేకాదు, సమాజాన్ని అవగాహన చేసుకుంది. తన ఆలోచనలకు పదును పెట్టింది. స్త్రీ విద్య కోసం తపించింది. స్త్రీ సమస్యల కోసం పోరాటం చేయాలని సంకల్పించింది కూడా. ఇందుకు భర్త కూడా తగిన తోడ్పాటునందించాడు. ఫలితంగా 1902లో మచిలీపట్నంలో 'బృందావనం స్త్రీల సమాజం' పేరిట మహిళా సంఘాన్ని ఏర్పాటు చేసింది. ఇదే తెలుగు ప్రాంతంలో తొలి స్త్రీ సంఘం. తర్వాత ఎక్కడికీ వెళ్లే అక్కడల్లా సంఘాలను ఏర్పాటు చేసి, స్త్రీ చైతన్యానికి తన వంతు కృషి సలిపిందామె.

ఆమె సవతి కూతురు మీనాక్షికి కూడా 10 ఏండ్లకే పెళ్లి అయింది. కానీ ఆ పిల్లకు వెంటనే మొగుడు చనిపోయాడు. అస్థితిలో మీనాక్షి పరిస్థితి అచ్చమాంబని తీవ్రంగా కలిచి వేసింది. ఓదార్పుతో పాటుగా ఆ పిల్లకు ఆత్మ విశ్వాసాన్ని నూరిపోసింది. అప్పటికి అచ్చమాంబకు కూడా ఇద్దరు పిల్లలు పుట్టారు.

ఈ దశలోనే ఆమె తన రచనా వ్యాసంగాన్ని మొదలు పెట్టింది.

1. ధనత్రయోదశి (హిందూ సుందరి పత్రిక, 1902), 2. గుణవతియగు స్త్రీ (తెలుగు జనానా పత్రిక), 3. లలితా శారదులు 4. జానకమ్మ (తెలుగు జనానా,

1902. మే), 5. దంపతుల ప్రథమ కలహము (హిందూ సుందరి, 1902 జూన్), 6. సత్పాత్ర దానము (హిందూ సుందరి, 1902), 7. స్త్రీ విద్య (హిందూ సుందరి, 1902), 8. భార్య భర్తల సంవాదము (హిందూ సుందరి పత్రిక 1903 జూలై), 9. అద్దమును సత్యవతియును (హిందూ సుందరి 1903), 10. బీద కుటుంబము (సావిత్రి పత్రిక 1904) 11. ప్రేమా పరీక్షణము, 12. అరువు సొమ్ము బరువు చేటు, (1898 - అలభ్యం), 13. ప్రేమ పరీక్ష (1898 - అలభ్యం) 14. క్రోషో అల్లిక మీద పుస్తకం (అలభ్యం), 15) ఊలు అల్లిక మీద పుస్తకం (అలభ్యం), 16. అబలా సచ్చరిత్ర రత్నమాల (రెండు భాగాలు - చారిత్రక మహిళల జీవితాలు - తమ్ముడు కొమరాజు లక్ష్మణరావు సమాచారాన్ని సేకరించి - సహకారం అందివ్వగా అచ్చమాంబ ఈ అనే గ్రంథాన్ని తీర్చిదిద్దగలిగారు) 17. ఒక శతకం (అలభ్యం) ప్రసిద్ధి కెక్కిన 34 మంది భారత స్త్రీల కథలు ఉన్నాయి.

ఈ గ్రంథాన్ని కందుకూరి వీరేశలింగం వంతులు తమ చింతామణి ముద్రణాలయంలో ప్రచురించారు.

జీవితం అందంగానూ, ఆనందంగానూ సాగుతోన్న సమయంలో ఆమె ఇద్దరు పిల్లలు మరణించారు. ఈ సంఘటనలు ఆమెను కలిచి వేశాయి. ఈ విషాదాన్ని జీర్ణించుకునేందుకుగాను ఆమె అనాథ పిల్లలను చేరదీసింది.

1902లో కాంగ్రెసు సమావేశాలు అచ్చమాంబలో స్వాతంత్ర భావజాలాన్ని రేకెత్తించాయి. జాతీయతను ప్రేరేపించాయి. ఆ సమావేశాల్లో పాల్గొనాలని ఉవ్విళ్ళూరింది. అప్పుడు ఆమె మధ్యప్రదేశ్ లోని బిలాస్ పూర్ లో ఉంది. నరిగ్గా ఇదే సమయంలో అక్కడ ప్లేగు వ్యాధి ప్రబలింది. వ్యాధిగ్రస్తులకు ఆమె భర్త ఉద్యోగ ధర్మంలో భాగంగా సేవా కార్యక్రమాలను చేపట్టాడు. వద్దన్నా వినిపించుకోకుండా ఆ సేవల్లో ఆమె స్వచ్ఛందంగా పాలు పంచుకుంది. కానీ దురదృష్టవశాత్తూ అదే ప్లేగు ఆమెకు సోకింది.

ప్లేగు వ్యాధితో బాధ పడుతోన్న అచ్చమాంబ కాళ్ళకు మేజోళ్ళు వాడాల్సి వచ్చింది. వాడకపోతే ప్రమాదం తప్పదు. ఆ కఠిన సమయంలోనూ ఆమె తన వ్యక్తిత్వాన్నీ, అభిమానాన్నీ కోల్పోలేదు. తాను ధరించబోయిన మేజోళ్ళ మీద బ్రిటీష్ సంస్థ గుర్తులు వున్నందున ప్రాణం పోయినా వరవాలేదుగానీ, వాటిని మాత్రం ధరించబోనని మొండికేసింది. తన దేశభక్తిని చాటుకుంది. చివరకు ప్లేగు ముదిరి 1905 జనవరి 18న బిలాస్ పూర్ లో తన 31వ ఏట ఆమె మరణించింది. జీవించింది కొన్నాళ్లే అయినా జన్మకు సార్థకత సాధించుకున్న అచ్చమాంబ 1901-1905 మధ్య కాలంలో అంటే కేవలం నాలుగేళ్ళ కాలంలోనే చరిత్రలో మిగిలిపోయే ఘనతను సాధించగలిగింది.

తెలుగు సాహిత్యంలో 'కొమరాజు అచ్చమాంబ' అనే మరొక పేరు కూడా వినబడుతుంది. అచ్చమాంబ మరణించిన సంవత్సరానికి కొమరాజు లక్ష్మణరావుకు జన్మించిన కుమార్తె ఆమె. అంటే అచ్చమాంబకు మేనకోడలు అన్నమాట !

ప్రభుత్వ బడికి ఎక్కర్వేల - ఎంపీ పిల్లలు ఎందుకు వెళ్లరు?

ప్రభుత్వ బడులను బాగు చేయలేరా?

అంటూ ఇటీవల రాష్ట్ర ప్రభుత్వాన్ని ఉన్నత న్యాయస్థానం ప్రశ్నించింది?

కేరళలో ప్రభుత్వ పాఠశాలలు ఎలా బాగున్నాయి మరి? వాకబు చేసింది.

ఆ రాష్ట్రంలో ఎమ్మెల్యేల, ఐఎఎస్ పిల్లలు కూడా అంగన్ వాడీ కేంద్రాలకు వెళ్తున్నారని

రాష్ట్ర ఉన్నత న్యాయస్థానం ప్రస్తావించింది.

ప్రభుత్వ బడుల్లో సరైన చదువు చెప్పాలని సూచించింది.

ప్రధాని ఎవరని ప్రశ్నిస్తే - చాలామంది పిల్లలు సరైన జవాబు చెప్పలేక పోతున్నారని ఆందోళన వ్యక్తం చేసింది.

ఏమీ తెలియకుండానే చదువుల వ్యవస్థ నడిచి పోతుందని ఆందోళనగా వ్యాఖ్యానించింది.

ప్రభుత్వ పాఠశాలలకు పిల్లలను పంపే విధంగా తల్లిదండ్రుల్లో విశ్వాసం పెరిగేందుకు తీసుకున్న చర్యలేమిటో చెప్పాలని..

హైకోర్టు డివిజన్ బెంచ్ రాష్ట్ర ప్రభుత్వాన్ని కోరింది.

పిల్లలను ప్రభుత్వ పాఠశాలలు ఎందుకు ఆకర్షించడం లేదు?

సరైన ఫలితాలు ఎందుకు రావడం లేదు?? కోర్టు నిలదీసింది

పాఠశాలల్లో మౌలిక సదుపాయాలు కల్పించడంతోపాటు ...

తల్లిదండ్రుల్లో నమ్మకం కలిగించాలని సూచించింది.

ఉపాధ్యాయుల ఖాళీలు భర్తీ చేయాలని న్యాయస్థానం ప్రభుత్వాన్ని ఆదేశించింది.

మహామూన్విత మేడం క్యూరీ

అమెరికన్ పాత్రికేయుడొకరు ఫ్రాన్స్‌లో ఓ మారుమూల పల్లెకు వెళ్లాడు. ఓ కుటీరం దగ్గరికి వెళ్లి కాళ్లకు చెప్పులు కూడా లేకుండా సామాన్య దుస్తుల్లో ఉన్న ఓ స్త్రీని “అమ్మగారు ఇంట్లోనే ఉన్నారా?” అనడిగాడు. “లేరు, మనుషుల గురించి కాకుండా ఆలోచనల గురించి తహతహలాడమని ఆమె మీకు చెప్పమన్నారు” అందామె. ఆ సామాన్య స్త్రీయే రెండు నోబెల్ బహుమతులూ, 19 డిగ్రీలూ, 15 బంగారు పతకాలూ అందుకున్న మేడం క్యూరీ. ఆ విషయం పాత్రికేయుడికి తెలియదు.

“అక్కా! నేను కష్టపడి డబ్బు సంపాదించి నిన్ను వైద్యశాస్త్రం చదివిస్తాను, ఆ తరువాత నువ్వు నన్ను చదివించు” అలాంటి చెల్లెలు ఉంటుందని - క్యూరీ చరిత్ర చదివే వరకూ బహుశా ఎవరికీ అనిపించదు. ఒక్కొక్క గ్రాము 1.50 లక్షల డాలర్లు విలువచేసే రేడియంను ఆమె కనిపెట్టారు. అది కేన్సరు చికిత్సకి అవసరం కాబట్టి పేటెంట్ హక్కులు తీసుకుని, ధనం సంపాదించుకోమని సలహా ఇస్తే - రేడియం మానవాళికంతటికీ చెందుతుందని తేల్చి చెప్పిన మహామూన్విత వ్యక్తి మేడం క్యూరీ. 1867 నవంబరు 7న పోలాండ్‌లో పుట్టింది. ఆమెకి తల్లిదండ్రులు పెట్టిన పేరు మేర్యా స్కోడావస్కా. తండ్రి నాస్తికుడు. తల్లి రోమన్ కేథలిక్.

చదువు పట్ల మేర్యా పడిన తపననీ, పట్టుదలనీ పిల్లలకు విధిగా చెప్పాలి.

ఉన్నత పాఠశాలలో చదువుతున్న సమయంలోనే బంగారుపతకం పొందింది. ఆ రోజుల్లో పోలాండ్‌లో స్త్రీలకు ఉన్నత

విద్యపై నిషేధం ఉండటం వల్ల పారిస్‌లో చదవడానికి తన అక్కతో ఒక చిత్రమైన ఒప్పందం చేసుకుంది. మర్యా డబ్బు సంపాదించి, అక్కను పారిస్‌లో డాక్టర్ చదివించాలి. అక్క డాక్టరయ్యాక మర్యాని పారిస్‌కి తీసుకెళ్లి చదివించాలి. ఆ ఒప్పందాన్ని ఆచరణలో పెట్టడానికి మర్యా పడిన పాట్లు వర్ణనాతీతం. పదిహేడేళ్ల మర్యా వ్రయివేట్లు చెప్పింది. కుటుంబాన్ని విడిచిపెట్టి ధనవంతుల ఇళ్లలో గవర్నెస్‌గా పనిచేసింది. తన ఖర్చులకోసం ఆలోచించకుండా సంపాదన

అక్కకు పంపించేది. ఖాళీ సమయాల్లో సైన్స్, గణితం, సాహిత్యం చదివేది. అలా ఏడేళ్లు కష్టపడ్డాక ఫ్రాన్స్ వెళ్లగలిగింది.

పారిస్ వెళ్ళాక, ఫ్రెంచ్ భాషకు అనుగుణంగా తన పేరును మేరీగా మార్చుకుంది. ఆమె చేరిన విశ్వవిద్యాలయంలో మొత్తం 1825 మంది విద్యార్థుల్లో కేవలం 23 మంది మాత్రమే స్త్రీలు. భౌతిక శాస్త్రంలో అయితే ఆమె ఒక్కతే. యూరప్‌లో విజ్ఞానశాస్త్రంలో డాక్టరేట్ పొందిన మొదటి మహిళ కూడా ఆమె. ఐదు నోబెల్ బహుమతులందుకున్న కుటుంబం కూడా ఆమెదే.

వెంటాడిన కష్టాలు :

పారిస్ వెళ్లేందుకుగాను నాలుగో తరగతి టికెట్టు కొనుక్కుని కిటకిటలాడే రైలు పెట్టెలో నిలబడి ప్రయాణం చేసింది. పెళ్ళైపోయిన అక్క దగ్గర ఉండటం ఇష్టం

లేక విశ్వవిద్యాలయం దగ్గర అద్దె తక్కువని ఒక భవనం ఐదో అంతస్తులో అటక గదిని అద్దెకు తీసుకుంది. ఆమె పరిస్థితి ఎంత దయనీయమంటే బొగ్గుల బస్తాను తనే స్వయంగా అంత పైకి మోసుకెళ్లేది. ఒక్కొక్కసారి రెండు రొట్టె ముక్కలూ, టీతోనే ఆకలి తీర్చుకునేది. అప్పుడప్పుడు భోజనం మాట మర్చిపోవడంవల్ల స్పృహ తప్పి పడిపోయేది. సాయంత్రం ప్రైవేట్లు చెప్పేది. గ్రంథాలయానికెళ్లి రాత్రి 9 గంటల వరకూ చదువుకొని ఇంటికొచ్చేది. నూనె దీపపు కాంతిలో రెండింటి వరకూ చదివేది. రాత్రుకు చలికి తట్టుకోలేక తన దగ్గరున్న బట్టలన్నీ మీద వేసుకుని పడుకునేది.

ఉన్నతమైన వ్యక్తిత్వం :

మతం మీదా దేవుడి మీదా పూర్తిగా నమ్మకం పోయిన మేరీ చర్చిలో కాకుండా వేరే చోట పియరీ క్యూరీని

పెళ్ళిచేసుకుంది. వుంగరం, ప్రత్యేక గౌను లాంటివి కూడా లేకుండా అతి నిరాడంబరంగా వివాహం పూర్తయింది. బంధువులిచ్చిన డబ్బులతో దంపతులిద్దరూ రెండు సైకిళ్ళు కొనుక్కుని గ్రామ సీమలకు హనీమూన్ కి వెళ్లారు.

మొదటి నోబెల్ బహుమతి అందుకున్న దుస్తులతోనే రెండో నోబెల్ నీ అందుకున్న ఆమె నిరాడంబరత్వంలో తనకు తానే సాటి అనిపించుకున్నారు. భర్త చనిపోయినపుడు ఫ్రెంచ్ ప్రభుత్వం పింఛను మంజూరు చేస్తామని ప్రతిపాదించగా - తనకు పనిచేసే శక్తి ఉందనీ, ప్రభుత్వ దయాదాక్షిణ్యాలు అవసరంలేదనీ తేల్చి చెప్పింధామె. అంతే కాకుండా యుద్ధ

సమయంలో తన బంగారు వెండి పతకాలన్నింటినీ ప్రభుత్వానికి అప్పగించిన త్యాగమయి. క్యూరీ ఫౌండేషన్ స్థాపించి ఆరు వేల మంది కేన్సర్ రోగులను ఆదుకున్న అమృతమూర్తి మేడం క్యూరీ. రేడియం కనిపెట్టిన ఆనందంలో క్యూరీ దాన్ని పరీక్ష నాళికలో వేసి కోటు జేబులో పెట్టుకుని తిరిగింది. పియరీ చిన్న రేడియం ముక్కను చేతికి కట్టుకునేవాడు. అది నిప్పుతో చెలగాటమని వారికి ఆ తరువాతే అర్థమయింది. రేడియో ధార్మికత కారణంగా మహా మానవి మేరీక్యూరీ 1934 జూలై 4న తుదిశ్వాస విడిచింది.

(మహా మానవి మేరీ క్యూరీ' పుస్తకం నుంచి - పీకాక్ బుక్స్ ప్రచురణ)

“ప్రతిరోజూ జ్ఞానాన్ని పొందాలన్న తపనే మానవుణ్ణి అద్వితీయ స్థితికి చేర్చింది” అంటారు మేడం క్యూరీ.

అయ్యా! అయ్యా! సాయం సేయండి...

26 జనవరి 2019 ఉదయం 10 గంటలు. అంతా తమ తమ పనుల నిమిత్తం వెళ్తున్న వేళ.

ఇద్దరు వృద్ధులు అటూ, ఇటూ పోయేవారిని ఆపి - అడ్డగించి “సాయం సేయండి బావా”

అంటూ అభ్యర్థిస్తున్నారు.

కాసంత తీరిగ్గా కనపడిన వారితో తమ గోడు వెళ్లబోసుకుంటున్నారు.

తహశీల్దారుకు లంచం ఇచ్చేందుకే బిచ్చమెత్తుకుంటున్నామని చెబుతున్నారు.

సాయం చేయాలంటూ కనపడిన వారందరినీ ఆ వృద్ధులు వేడుకుంటున్నారు.

కొందరు అనుమానంగా చూశారు వారిని.

కొందరు చీదరించుకున్నారు.

అయినా ఎంతో మంది జాలితో, అధికారిపై కోపంతో,

ప్రభుత్వాన్ని చీదరించుకుంటూ ఆ దంపతుల చేతిలో తమకు వీలయినంత డబ్బును పోశారు.

జయశంకర్ భూపాలపల్లి జిల్లా, భూపాలపల్లి మండలం ఆజం నగర్ కు చెందిన మాంత

బసవయ్య, లక్ష్మి. వాళ్లిద్దరూ దంపతులు వాళ్లుపైగా వృద్ధులు.

తమ పట్టా భూములకు పాసు పుస్తకాలు ఇచ్చేందుకు తహశీల్దారు లంచం అడుగుతున్నాడని

జిల్లా కేంద్రంలో భిక్షాటన చేశారు.

ఈ విషయం జిల్లా వ్యాప్తంగా సంచలనం సృష్టించింది.

సామాజిక మాధ్యమాల ద్వారా విషయం తెలుసుకున్న కలెక్టరు వాసం వెంకటేశ్వర్లు తక్షణం స్పందించారు.

ఆర్డీవో ద్వారా ఆ దంపతుల ద్వారా సమస్యను పరిష్కరించారు.

ఈ దేశం ఎటు పోతున్నది? ఇలా ఎన్నిమార్లు అడగాలి??

మధ్యాహ్నం 2 గంటలవుతోంది. అప్పుడే భోజనం చేసి వంట గది నుంచి బయట కొస్తుండగా, ఫోను మోగింది. ఎవరా అని చూశాను. నా స్నేహితురాలు లలిత.

“హలో.... లలిత బాగున్నావా” అడిగాను.

“ఏం బాగుండడంలే” నిట్టూర్చింది లలిత.

“ఏమైందే ప్రపంచ భారమంతా నీమీదే ఉన్నట్లు అంత బాధగా వున్నావు” ఆరా తీశాను.

“ఏం లేదులే రాధా, ఇప్పటిదాకా నేనూ, నా మనవరాలు నవీన టీవీ చూశాము. నేను దానికి నూవర్ మ్యాన్ చూపిద్దామనుకున్నా, అదేమో, “నానమ్మా అలాంటివి పింకుగాడు చూడాలి. నేను బార్బి డ్రీములో పిట్టడోలి చూడాలి. నేను అమ్మాయిని కదా” అంది. అయిదేళ్ళ పిల్ల నోటి నుంచి ఇవేం మాటలే? అలా అని ఎవరు చెప్పారమ్మా? అని అడిగితే మా ఫ్రండ్ వాళ్ళ మమ్మీ చెప్పింది అంది.”

“మా ఇంట్లో ఎవరికీ ఇలాంటి ఆలోచనలు లేవు, రావు. మరి ఈ పిల్ల ఏమిటో? ఇలా అంటుంది” లలిత బాధపడింది.

దాని మాటలకు నాకు నవ్వోచ్చింది. లోతుగా ఆలోచిస్తే దానిబాధ నిజమే కదా అనిపించింది. తేలికపాటి రంగులన్నీ అమ్మాయిలవనీ, చిక్కటి రంగులు అబ్బాయిలకన్నట్లు వ్యాపార ప్రకటనలు ఉంటున్నాయి. ఇంక తిండికి సంబంధించిన ప్రకటనల్లో బలమైన పదార్థాలన్నీ అబ్బాయిలకేనన్నట్లు చూపుతున్నారు. కొడుకు కుక్క పిల్లను ఏడ్చిస్తుంటే తల్లి ఆనందిస్తూంటుంది. కళాశాల స్థాయిలో అమ్మాయిలను ఏడ్పించడం పెద్ద హీరోయిజం అన్నట్లుగా తల్లులు

రేపటి పాఠులకు నేడే పునాది!

ఆనందిస్తున్నారు. ఇంకా కార్లు, గన్నులు లాంటి బొమ్మలు అబ్బాయిలకేనట. ఇక చదువులో గణితం లాంటివి అబ్బాయిలకేనని, అమ్మాయిలు సైన్సు, ఆర్ట్స్ లాంటి సామాన్యమైన చదువు చదవాలని ఈనాటికీ తల్లిదండ్రులు ఆలోచిస్తున్నారు. అమ్మాయిలు నృత్యాలు, సంగీతం, చిత్రలేఖనం వంటివి నేర్చుకోవాలి. వాటిని అబ్బాయిలు ఇష్టపడుతుంటే, అవి నీకెందుకురా, నువ్వేమన్నా ఆడపిల్లవా? అని తేలికగా మాట్లాడుతుంటారు. అందరూ అలా అనుకుంటే ఒక కమలహాసన్, వినీత్ లాంటి పురుష నర్తకులను మనం చూడగలిగేవాళ్లమా! మరి కొన్ని ప్రకటనల్లో నలుపు ఛాయ అమ్మాయి క్రీము వాడగానే, శరీరమంతా తెల్లబడుతుంది. ఆ యువతిని వద్దని వెళ్లిపోయిన పెళ్ళి కొడుకు తిరిగొస్తాడు. ఏదైనా ఇంటర్వ్యూకు వెళ్లే ముందు కొన్ని సంస్థల క్రీముల్ని రాసుకుంటే ఆ యువతికి ఉద్యోగం వచ్చినట్లు చూపుతారు. ఇది వినియోగదారుల బలహీనతను సొమ్ము చేసుకోవటమే. ఈ

వ్యాపార ప్రకటనలన్నీ పిల్లల మనోభావాలను, బలాన్నీ దెబ్బ తీస్తున్నాయి. అసలు ఎవరయినా తను చాలా అందంగా వున్నానన్న భావనలోనే వుంటారు. ఉత్సాహమూ, తెలివీ, ధైర్యమూ కలిసి యవ్వనంలో ఆకర్షణను కల్పిస్తాయి. వారు చక్కగా ఎదిగి వ్యక్తిత్వం సంతరించుకోవడానికి అది చాలు.

కొన్ని కుటుంబాల్లో, గ్రామాల్లో, కొన్ని వర్గాల్లో ఈ రోజుల్లో కూడా ఆడపిల్ల పుడితే ఉసూరుమనటం, అబ్బాయి పుడితే వేడుకలు చేసుకోవడం నడుస్తోంది. ఆడపిల్లను తల్లి, అమ్మమ్మ, నానమ్మలు కూడా చిన్న చూపు చూడటం కొనసాగుతోంది. వీరిలో మార్పు రావాలంటే ఏం చేయాలి?

బొమ్మల, ఆహార పదార్థాల వుత్పత్తిదారులు పిల్లల్ని దృష్టిలో పెట్టుకొని ప్రకటనలు తయారు చేస్తున్నారు. తల్లిదండ్రులతోపాటు పిల్లల్ని ప్రలోభపరచి తమ వస్తువులను కొనిపించటమే ఈ ప్రకటనల ప్రధాన ఉద్దేశం. సామాజిక

అసమానతలను కూడా ఈ ప్రకటనదారులు నిర్భయంగా వుపయోగించుకుంటున్నా ప్రభుత్వం పట్టించుకున్న దాఖలాలు లేవు. ఈ నేపథ్యంలో స్త్రీ పురుష సమానత్వం కోరుకునే తల్లిదండ్రుల వేదన అరణ్యరోదనే నమాజంలో మార్పు రావాలంటే ముందు ఇంటి నుంచే మొదలవాలి. ఆడపిల్లలతో ఇంటి పనులు మాత్రమే చేయించటం, మగపిల్లలకు బయట పనులు అప్పజెప్పడం తగదం. సంప్రదాయంగా స్త్రీ చేసే పనుల్లో మగ పిల్లవాడు కలుగజేసుకుంటే ఆడంగిలోదా అని హేళన చేయడం మహిళలు అస్సలు చేయకూడనది.

అలాగే అమ్మాయి కొంచెం ధైర్యంగా వుంటే మగరాయుడు అనడం మానేయాలి. ఆడపిల్లలు మగపిల్లలు స్నేహభావంతో మెలగడం, చదువులో ఇద్దరూ పోటీ పడడం నేర్పాలి. కానీ మగ పిల్లలతో మాట్లాడితేనే మైలపడతామేమో అన్నట్లుగా పెంచకూడదు.

ఆలోచిస్తుండగానే నిద్ర పట్టేసింది. పిల్లలు ఆటలాడుకుంటూ వేసిన కేకలతో మెలకువ వచ్చింది. కానీ మంకుగా అలా పడుకున్నానేమో... లలిత మనుమరాలు క్రికెట్టు పోటీలో కప్పు గెలిచి నానమ్మకు అందిస్తున్నట్లు, నా మనవడూ, లలిత మనవరాలు కలిసి ఆడుకుంటున్నట్లు

కనిపిస్తున్నారు. బార్బీ డ్రీమ్లో పిట్టాడోలి చూస్తూ పెరిగితే ఒక సింధు, హారిక లాంటి ఆణిముత్యాలు తయారయ్యేవారా? అని నేను ఎవరినో ప్రశ్నిస్తున్నాను.

నిద్ర మంకులో వున్న నన్ను “అమ్మమ్మా, ఇప్పుడు పడుకున్నావేంటి అంటూ మనవరాలు తట్టి లేపుతుంటే తుళ్ళిపడి లేచాను. లలితతో నాకు తోచిన ఆలోచలను పంచుకుని దాని మనసును నెమ్మది చెయ్యాలి - అనుకుంటూ మంచం దిగి బయటకొచ్చాను.

పెరట్లోని మల్లెచెట్టు మీదుగా వచ్చిన చల్లటిగాలి మనసుకీ, మేనుకీ హాయి నిచ్చింది.

సెల్ వ్యసనానికి మందు పుస్తకమే!

పిల్లల్లో స్మార్ట్ ఫోన్ వాడకం వ్యసనంగా మారుతోందని విచారిస్తున్నారా!

దారి కోసం ఆలోచిస్తున్నారా!

విచారం వద్దండీ, దానికో చిన్న చిట్కా ఉందండీ!

పుస్తకాలు చదివే అలవాటు చేస్తే ప్రయోజనం వుంటుందేమో చూడండి. పిల్లలు చదువుతారా! అనకండి. అలవాటు చేయాల్సిన బాధ్యత మనదే. మీ చిన్నారుల కోసం ఓ పుస్తకాన్ని పరిశీలిద్దామా!

చైనా వాళ్లు పుల్లలతోనే ఆహారం తింటారు. వాళ్ళు దుఃఖనమయంలో మాత్రమే చేతులతో తింటారు. వారి దృష్టిలో చేతులతో తినడం అంటే దుఃఖానికి సూచన. వాళ్లు చేపల్ని పట్టే పద్ధతి తెలిస్తే పిల్లలతో బాటు పెద్దలూ ఆశ్చర్యపోతారు. చేపలను తినే ‘కార్పొరంట్’ పక్షుల్ని అక్కడి బెస్తవారు పెద్ద చేపల వేటకు ఉపయోగిస్తారు. కానీ ఆ పక్షులు తాము పట్టిన పెద్ద చేపల్ని తినడానికి వీల్లేకుండా వాటి మెడలకు రింగులు

తగిలిస్తారు. ఆ రింగులు గొంతు గుండా పెద్ద చేపలు లోపలికి పోకుండా చేస్తాయి. అప్పుడా చేపల్ని తెచ్చి బెస్తవారికిస్తాయి.

ఉత్తర ధృవ ప్రజలు తమ దుస్తులను ఎలా తయారు చేసుకుంటారు. ఆహార సేకరణ ఎలా? ఇగ్లూలు అంటే?

కొంత కాలం అసలు రాత్రి అనేదే లేకపోవడం, కొంత కాలం అసలు సూర్యుడు

కనిపించకపోవడం, ఎక్కడ? ఏమిటా కథ!

కొలంబస్ కనిపెట్టిన అమెరికన్లని రెడ్ ఇండియన్లని ఎందుకంటారు? వారు మాంసాహారం ఎలా సంపాదించుకుంటారు? సహారా ఎడారిలో ప్రజల జీవన విధానం ఎలా ఉంటుంది? నడినెత్తినుంచి అరికాళ్ళ దాకా వాళ్ళు కంబళ్లనెందుకు ధరిస్తారు?

ఇలాంటి ఆసక్తికరమైన విషయాలు సరళమైన భాషలో అరటిపండు ఒలిచి పెట్టినట్టు రచయిత ఈ పుస్తకంలో వివరించారు.

అసలంతకీ, ఇవన్నీ ఏ పుస్తకంలో ఉన్నాయో తెలుసా? ఈ విషయాలన్నీ - ‘పేపరు పాపాయి’ పుస్తకం లోవి. కల్వి గోపాల కృష్ణన్ తమిళంలో రాసిన ఈ పుస్తకానికి 1958లో భారత ప్రభుత్వం నుంచి తమిళ ఉత్తమ బాల సాహిత్య బహుమతి దక్కింది. తెలుగు అనువాదం టి.వి.రంగాచార్యులు, బొమ్మలు బాపు, ప్రచురణ ఫీనిక్స్, ధర రూ. 50.

కులం లేదు! మతం లేదు తొలి ధృవీకరణ పొందిన స్నేహ

తమిళనాడులోని వెల్లూరుకు చెందిన స్నేహ పార్థిబరాజు చరిత్ర సృష్టించారు. ఆమె దేశ చరిత్రలో నిలిచిపోనున్నారు. దేశంలో రోజూ కొన్ని వేల మంది వారి సంబంధిత కుల, మత ధృవీకరణ పత్రాలను రెవెన్యూ కార్యాలయా నుంచి తీసుకోవటం కద్దు. కొన్ని లక్షల మంది నిత్యం కుల, మత ధృవీకరణ పత్రాలను వారి అవసరాల కోసం వినియోగించుకుంటుంటారనీ మనకు తెలుసు.

దేశంలోనే తొలిసారిగా ఓ మహిళ పార్థిబరాజు తనకు కులం లేదనీ, మతమూ లేదనీ ధృవీకరణ పత్రాన్ని అధికారుల నుంచి తీసుకుని సంచలనం సృష్టించారు. వాస్తవానికి ఇప్పటిదాకా వేలాది మంది తమకు కులం, మతం లేదని రాయమని అధికారులను కోరినా ఫలితం సున్న. అలాంటి అవకాశం లేదని అధికారులు పెదవి విరవటం, చేసేదేమీ లేక అలాంటివారంతా రాజీ వడటం సహజమయింది.

అయితే 35 ఏళ్ల న్యాయవాది స్నేహ అలాంటివారిలో చేరలేదు. తొమ్మిదేళ్లుగా న్యాయస్థానాల ద్వారా పోరాడి ఎట్టకేలకూ విజయం సాధించారు. మన దేశంలో కుల, మతాల ద్వారా గుర్తించటం 1950 నుంచీ ప్రారంభమయింది.

స్నేహ పుట్టిన నాటి నుంచీ కుటుంబ పెద్దలు ఆమె దరఖాస్తులలో కుల, మతాల నమూనాలాన్ని పూర్తిచేయకుండా వదిలివేశారు. అయితే అలా వదిలివేసేందుకు

అవకాశం లేదని అధికారులు ఆమె దరఖాస్తులను తిరస్కరిస్తుండటంతో చేసేది లేక ఆమె 2010లో తొలిసారిగా న్యాయస్థానం మెట్లెక్కారు. అప్పటి నుంచి పలు న్యాయస్థానాలలో ఆమెకు చుక్కెదురవుతూ వస్తోంది. చివరిగా 2017లో ఆమె ఓ దరఖాస్తును అందజేస్తూ దానికి ఓ లేఖను కూడా జతచేశారు. తాను ప్రభుత్వం నుంచి ఎలాంటి సహాయాన్నీ కోరబోనని ఆ లేఖలో ధృవీకరించారు. అప్పటిగానీ అధికారులు చల్లబడలేదు. ఆమెకు కులం లేదు - మతం లేదు ధృవీకరణ పత్రాన్ని జారీ చేసేందుకు ప్రాథమికంగా అధికారులు అంగీకరించారు.

ఎట్టకేలకు 2019 ఫిబ్రవరి 5న ఆమె కల నెరవేరింది. స్నేహకు కులం - మతం లేదని ధృవీకరణ పత్రాన్ని ఇవ్వాలని తిరుపత్తూరు జిల్లా సబ్

కలెక్టరు బి ప్రియాంక పంకజం నిర్ణయించారు. ఆ విధంగా స్నేహను ఆహ్వానించి ఆమె చేతిలో కులం లేదు - మతం లేదు ధృవీకరణను ఆమె చేతిలో పెట్టారు.

కులం - మతం విషయంలో పెద్ద విజయాన్ని సాధించిన స్నేహను ప్రముఖ నటుడు కమలహాసన్ ప్రశంసించారు. ఆ మేరకు ట్వీట్టర్ కమల్ ట్వీట్ చేశారు. తనకూ, తనతో మరెందరో కుల, మత రహితవాదులకు ఆదర్శంగా నిలిచావని స్నేహను ప్రశంసించారు కమల్. రేపు ఉదయించే ఉత్తమ సమాజానికి స్నేహ లాంటివాళ్లు ఎంతో అవసరమని కితాబిచ్చారు. దేశం కోసం మరిన్ని విజయాలను సాధించాలని ఆశీర్వాదించారు. స్నేహను ముందుకు సాగిపోతూనే ఉండాలని ఆకాంక్షించారు.

సైంటిఫిక్ డెంపర్

క్రియమైతే ఆశ

గత నెలంతా విద్యా సంస్థల్లో వైజ్ఞానిక ప్రదర్శనలు జరిగాయని నువ్వు రాసిన ఈ-మెయిలు చూశాను. విద్యార్థులంతా నూతన తరానికి తగిన విధంగా ప్రాజెక్టులు తయారు చేశారన్నావు. వారందరికీ నా అభినందనలు తల్లీ ! విద్యార్థుల ప్రాజెక్టులను చూసి, వారి వివరణలను విని సందర్భుకులు సంతృప్తి వ్యక్తం చేయటం సంతోషం. నీవు, నీ స్నేహితులూ సైన్సు ప్రదర్శనలను చూసి రావటం మీ భవిష్యత్తుకు ఎంతో వుపయోగకరం. అయితే నీవు ఓ ప్రశ్న అడిగావు గుర్తుందా? వైజ్ఞానిక విషయాలను చదువుతున్నా, వాటిని ప్రాజెక్టులుగా రూపొందిస్తున్నా మనలో వైజ్ఞానిక స్పృహ ఉండటం లేదనీ, సైంటిఫిక్ అవుట్ లుక్ లోపించిందనీ అంటున్నారూ, దాని అర్థం ఏమిటి అమ్మమ్మా అనడిగావు! నీవడిగిన

ప్రశ్న నాలో ఎన్నెన్నో ఆలోచనలు రేకెత్తించింది. వర్తమానంపై దృష్టి సారించేలా చేసింది.

ఇక నేరుగా అసలు విషయం చర్చించుకుందామమ్మా! సైన్సు అంటే శాస్త్రం. శాస్త్రం ప్రయోగశీలమయినది. అద్భుతాలు, విచిత్రాలు నమ్మకం మీద ఆధారపడి ఉంటాయి. చిన్నప్పటి నుంచీ విన్న కథలన్నీ మనకు ఎన్నో నమ్మశక్యం కాని విషయాలను నేర్పుతున్నాయి. పైగా ఈనాడు మనం అనుభవిస్తోన్న శాస్త్రీయ ఆవిష్కరణలన్నీ మన పూర్వకాలం నుంచి ఉన్నవేనంటూ కొందరు పనిగట్టుకుని ప్రచారం చేస్తున్నారు. ఇంకా మన దాకా రాలేదు గానీ కొన్ని రాష్ట్రాలలోనయితే వాళ్లు ప్రచారం చేసే నమ్మకాలనే ప్రాథమిక, ఉన్నత పాఠశాలల తరగతులకు పాఠాలుగా కూడా పెట్టారు. శాస్త్రవేత్తలు ఏళ్ళూ, పూళ్ళూ శ్రమించి కనిపెట్టిన ఎన్నో విషయాలకు

వ్యతిరేకంగా ఒకవైపు ప్రచారం చేస్తూ, వాటిని గత కాలపు పుక్కిటి పురాణాలకు జత గలిపి అవన్నీ మనకు ఎప్పటి నుంచో ఉన్నవేనంటూ అందరినీ నమ్మించేందుకు ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. అయితే ప్రాచీన భారతంలో సైన్సు లేదనటం కాదు. తొలుత కొన్ని విజయాలను సాధించిన మాట నిజం. చరకుడు, శుశ్రుతుడు వంటి వారి వలన వైద్య విజ్ఞానం వికసించింది. ఆర్యభట్ట, వరాహమిహిరుడు లాంటి ఖగోళ శాస్త్రవేత్తలున్నారు. వారిని గురించి విద్యార్థులకు సరైన రీతిలో విద్యార్థులకు బోధించాలి. శాస్త్ర పరిశోధనలు కొంతకాలం తర్వాత ఎందుకు నిలిచిపోయాయో మనం చరిత్ర నుంచి గ్రహించాలి. మన పూర్వకాలపు శాస్త్రవేత్తలు కనుగొన్న శాస్త్రానికున్న పరిమితులను చెబుతూ, ఈనాడు వెల్లువెత్తుతోన్న ఆధునిక శాస్త్రవిజ్ఞానాన్ని అర్థమయ్యేలా బోధించాలి. అద్భుతమయిన ఆవిష్కరణలనూ, గారడీని కలగలిపి అతీతశక్తులకు ఆపాదించి చెప్పటం అంటే శాస్త్రానికి ఉరివేయటమే కదా. శాస్త్రం అప్పటికే ఉన్న సమాచారాన్ని తీసుకుని పరిశోధనల ద్వారా మరిన్ని కొత్త విషయాలను కనుగొంటూ ముందుకు పోతుంది. అయితే ఈ పద్ధతిని పక్కనబెట్టి పదవులలో ఉన్న నాయకులు కూడా ప్రతి శాస్త్రాన్నీ పౌరాణిక కథలతో మిళితం చేసి ఇవన్నీ మనకు ఎప్పటి నుంచో ఉన్నాయని

చెప్పటం అభివృద్ధిని పరోక్షంగా అడ్డు
కోవటమే. ఇదే గతం లోనూ జరిగింది.

స్వతంత్ర ఆలోచనలను, నిశిత
పరిశీలనలనూ, ప్రశ్నలను ఏ
మతమూ అంగీకరించదు.
గుడ్డి నమ్మకాలనే అంగీకరించ
మంటుంది. శాస్త్రం జడ
వదార్థం కాదు. నిత్య
వాహిని. మార్పును
అంగీకరిస్తుంది. ముందు
అంగీకరించిన విషయాన్ని
పూర్వపక్షం చేస్తూ మరొక అంశం
ప్రయోగాల ద్వారా రుజువు చే
కొత్తదానినే అంగీకరిస్తుంది.

అయితే శాస్త్రం ఆవిష్కరించిన వేలాది
వస్తు సంచయాన్ని అనుభవిస్తూనే మత
ఛాందసులు, కొందరు నాయకులు కలిసి
సైన్సును మాటల గారడీలతో కొట్టివేయటం
ఇప్పుడు పెచ్చరిల్లింది. దీనికితోడు ఉన్నత
స్థాయిలో సైన్సును అభ్యసించిన కొందరు
కూడా ఛాందసులతో చేరటం దేశ
దౌర్భాగ్యం. ఇటీవల పంజాబులో
నిర్వహించిన సైన్సు కాంగ్రెసులో ఆంధ్ర
విశ్వవిద్యాలయం వువకులవతి
నాగేశ్వరరావు మాట్లాడుతూ టెస్ట్ ట్యూబ్
సాంకేతికతతోనే కౌరవులు జన్మించారని
బల్లగుద్డి చెప్పటం ఒక ఎత్తయితే, దానికి
ప్రభుత్వ పెద్దలు కూడా వంతపాడటం
అసలు వింత. రావణుడికి విమానాలూ,
విమానాశ్రయాలూ ఉన్నాయని ఒకరంటే,
వినాయకుడి తలను శివుడు నరికినప్పుడు
ప్లాస్టిక్ సర్జరీ చేసి బతికించారని నేరుగా
ప్రధానమంత్రి ప్రచారానికి పూనుకోవటం
ఒట్టి మూఢనమ్మకమని కొట్టివేయలేము.
దాని వెనుక వారికి పరోక్షంగా రాజకీయ

లాభాలు

లేవని చెప్పలేము. ఇంత అధునాతన
శాస్త్రం మనదేశంలో వేల ఏళ్ల క్రితమే ఉ
ంటే, ఎందుకు కొనసాగలేదో వాళ్లే ఆధార
సహితంగా రుజువు చేయాలి. దీనికితోడు
డార్విన్ సిద్ధాంతం శుద్ధ తప్పని ఒకరు
తప్పుపడితే, న్యూటన్ సిద్ధాంతం ఒట్టి
రాద్ధాంతమని మరొక మంత్రి
సూత్రీకరించటం శాస్త్ర ప్రపంచానికే
చెరగిపోని మచ్చ. శాస్త్ర ప్రచారం లక్ష్యంగా

1914లో ఏర్పాటయిన సైన్స్ కాంగ్రెస్
లక్ష్యాలను ప్రభుత్వమే తుడిచిపెట్టి మూఢ
నమ్మకాలకు ఆజ్ఞం పోస్తున్నది. రుజువులు
లేని విషయాలను సైన్స్ కాంగ్రెసులో
చెప్పటమే తప్పయితే, వాటిని అంగీకరి
స్తున్నట్లుగా సైన్సిస్టులమని చెప్పుకునేవారు
కరతాళ ధ్వనులు చేయటం అంటే మన
ప్రయాణం ఎటు సాగుతున్నదో అర్థం
కావటం లేదు. ఇదే తీరు కొన సాగితే ఇక
ముందు పరిశోధనలు ఎలా సాగుతాయి?
విద్యార్థులకు సైన్సు నేర్చుకోవటం పట్ల,

ప్రాజెక్టుల రూపకల్పన పట్ల, పరిశోధనల
పట్ల ఏ విధంగా ఆసక్తి కలుగుతుంది?
అంతా ఇప్పటికే ఉంటే ఇంకా దేని కోసం
పరిశోధనలు చేయాలి అన్న ప్రశ్న
రావటం సహజం.

శాస్త్రం అంటేనే ఎక్కడ యినా,
ఎప్పుడయినా, ఎవరు చేసినా
రుజువుకు నిలబడేది. శాస్త్రం ఒక
క్రమమయిన, హేతబద్ధమయిన
మార్గంలోనే ప్రయాణిస్తుంది.
సత్యాన్వేషణ దాని ప్రధమ కర్తవ్యం.
ప్రజలను సరైన మార్గంలో నడపాల్సిన
ప్రభుత్వమే కాకమ్మ కథలతో కాలక్షేపం
చేస్తుంటే ఇక శాస్త్రవేత్తలకు విలువే
మొంటుంది.

సరే ఈ విషయాలను నీవూ, నీ
స్నేహితులూ చర్చించుకోండి. ప్రశ్నలు
వేసుకోండి. జవాబులు రాబట్టండి.
అవసరమయిన రుజువులు తీసుకోండి. మళ్లీ
మళ్లీ ప్రశ్నించుకోండి. మీ అధ్యాపకుల
ద్వారా, అందుబాటులో ఉన్న శాస్త్రీయ
(సైంటిఫిక్ టెంపర్) అవగాహన వున్న
శాస్త్రవేత్తల ద్వారా జవాబులు తీసుకోండి.
అప్పుడు మాత్రమే ఒక నిర్ణయానికి
కట్టుబడండి. అన్నట్లు అదే చివరి
నిర్ణయంగా ఎప్పుడూ భావించకండి.
మరికొన్ని కొత్త విషయాలు వెల్లడయినప్పుడు,
వాటికి రుజువులు ఉంటే వాటిని తాజాగా
అంగీకరించండి. ఇలా శాస్త్రం నిరంతర
వాహిని మదిలో వుంచుకోండి.

మరొకసారి ఇంకొన్ని విషయాలను
చెబుతాను. నీకు నా ఆశీర్వాదాలు.
వుంటాను.

ప్రేమతో,
శ్రీ అయ్యప్ప

నువ్వులేని ప్రేమకుం దినం

నా బంగారు తీగా!
 నా ఏకాంతంలో
 ఒక అంకెను మాత్రమే
 నీ పక్కన చేరాకే
 నేను రెండుగా మారాను
 నీతో నిండుగా జీవించాను
 నీ సాంగత్యంలో
 వసంతమే తప్ప
 ఆకురాలు కాలంలేదు
 నువ్వు ఏ లోకపు దేవతవో
 నా కోసం పుట్టిన ఈ కాలపు వనితవో
 నా వంశ వృక్షానికి
 రెండు గర్భఫలాలనిచ్చావు
 నేను నీ చుట్టూ తిరిగానో
 నువ్వు నా చుట్టూ పరిభ్రమించావో
 ఈ భూమండలం మీద
 దాంపత్యపు జంట చీమలమయ్యాయి
 నవరసాలు కలిసిన
 తొలికారు పంట ప్రేమలమయ్యాయి
 జీవితం అనుక్షణం రసమయం కాదు

సంసార సాగర మథన విషమయం కూడా
 ఒక దుఃఖపు మజ్జుల మధ్య
 అర్థాకాశంలోంచి రెప్పపాటులో
 నక్షత్రంలా రాలిపోయావు
 భక్తున గాజు పాత్రలా పగిలిపోయావు
 అర్థ దేహంతో శూన్యంగా మిగిలిపోయాను
 పశ్చాత్తాప వీణ మీద
 క్షమారాగం ఆలపించే అవకాశం లేదు
 మట్టిపెట్టెలో నువ్వు
 ఒంటరి మంచంలో నేను
 నా కలత నిద్రలో
 నా గుండె పక్కన పడుకుంటావు
 నేను కళ్ళు తెరిచినప్పుడు
 వేకువరాగంలా మేలుకొంటావు
 నిజానికి నువ్వు నాలోనే వున్నావు
 నువ్వు విడిచిపెట్టిన చెప్పుల్ని
 రహస్యంగా ముద్దుపెట్టుకుంటున్నా
 తోలువాసన కాదు
 ఈ చర్మకారుడికి
 ప్రేమ వాసన గుభాళిస్తోంది

(9 ఫిబ్రవరి 2019న తిరిగిరాని లోకానికి వెళ్లిపోయిన నా జీవన సహచరి డాక్టర్ పుట్ల హేమలత స్మృతిలో)

బామ్మలూ జోహార్లు !

“నడిస్తే ఆయాసం, మోకాళ్ళ నొప్పులు, మెట్లు ఎక్కలేం” అనే నేటి యువతకు సవాలు విసురుతున్నారు కొందరు బామ్మలు.

దైసీ విక్టర్ వయస్సు 82 సంవత్సరాలు. చెన్నైలో నివాసం. చిన్నప్పటి నుంచే పరుగు అంటే ఆసక్తి. అలుపే లేదు. ఇప్పటి వరకూ 420 పతకాలు సాధించింది. 21 అంతర్జాతీయ, 35 జాతీయ టోర్నీలలో పాల్గొంది. ఉద్యోగ విరమణ అనంతరం పి.ఇ.టి.గా పనిచేస్తున్నారు. వీధిలో నడుస్తుంటే ఈ వయస్సులో పరుగేమిటని హేళన చేసిన పిల్లలే, నీకు ఇంత స్టామినా ఏమిటని అభినందిస్తున్నారు. మన అమరావతిలో జరిగిన మార్జర్ అథ్లెటిక్స్ లో పాల్గొని పతకం అందుకుందీ బామ్మ ఇటీవల.

గ్రేసీ ఈమె వయస్సు 78 ఏళ్లు. క్రీడలంటే ప్రాణం బాస్కెట్ బాల్, హాకీలలో పట్టు వుంది. ఇటీవల ఈమె కూడా అమరావతిలో 400 మీటర్ల పరుగు పందెంలో బంగారు పతకం సాధించింది. ట్రీపుల్ జంప్ లో బంగారు పతకం సాధించిన ఘనత ఈమెది. ఇప్పటి వరకూ 80 పతకాలు గెలిచింది.

భానుమతి ఈమె వయస్సు 78 సంవత్సరాలు. ఈమె కూడా లేటు వయస్సులోనే పరుగు మొదలు పెట్టారు. పోటీలకు వెళ్ళిన ప్రతి చోటా బంగారు పతకాలు సాధించింది. పరుగెత్తడం వల్ల ఆరోగ్యం బాగుండడమే కాక శరీరం కూడా చురుగ్గా వుంటున్నదంటారీమె. అమరావతి పోటీలలో ఈమె మూడు బంగారు పతకాలు సాధించారు.

నలుపే...అయితే!?

‘చీకటిలో కలిసిపోయే రంగు నీది. నిన్ను చూస్తేనే కంపరం. నువ్వన్నా, నీ రంగన్నా, నువ్వు కన్న పాపన్నా నాక రోత. నీకు తోడు ఆడపిల్లను కన్నావు. మొగ పిల్లాడినన్నా కనుంటే, ఏదో సర్దుకుపోదును. అదీ చేయలేక పోయావు’

- అంటూ భార్యను కొట్టాడు. కాళ్ళ పట్టీలు, చెవిపోగులు, పాప పట్టీలు లాక్కొన్నాడు. భార్యనూ, పాపను రాత్రివేళ ఇంట్లోంచి గెంటేశాడు.

“నీ ముఖం చూస్తేనే దరిద్రం! నేను పొమ్మన్నా నువ్వు ఎలాగూ పోవు. ఈ ఇంట్లో వుండాలంటే కట్నం తీసుకురా, అప్పుడు ఆలోచిస్తాను”

- అని తిట్టిపోస్తూ, భార్యను పాప నహా రోడ్డు మీదకు ఈడ్చి తలుపులేసుకున్నాడు.

అప్పుడు సమయం రాత్రి 10 గంటలు.

ఏం చెయ్యాలి? చేతిలో పసిబిడ్డతో నడివీధిలో రమీజ! గత్యంతరం లేక పక్కింటివారి సహాయంతో తల్లిదండ్రులకు ఫోను చేసింది. తమ బిడ్డని ఆ రాత్రికి వాళ్లింట్లో ఉండనివ్వమనీ, తెల్లవారుతూనే వచ్చి తీసుకుపోతామని తల్లిదండ్రులు పక్కింటివారిని బతిమలాడారు. మరుసటి రోజు ఉదయాన్నే వెళ్లి తమ కుమార్తెను తీసుకువచ్చారు. తెలిసిన వారిచ్చిన సలహాతో తల్లిదండ్రులు కుమార్తెను తీసుకుని ఐదవ అదాలత్కు వచ్చారు. బాధ్యులతో ఆమె ఇదంతా చెప్పింది.

ఆమె రంగు నలుపే, కానీ చెక్కిన శిల్పంలా వుంది. చేతిలో పసిబిడ్డనూ, ఆమెనూ చూసి అక్కడున్న పెద్దలందరికీ కంట నీరు తిరిగింది.

తల్లిదండ్రులతో మాట్లాడగా, మరి కొంత సమాచారం తెలిసింది. వారిది పేదకుటుంబం. రమీజా భర్త అమీర్

కొంచెం కలిగిన కుటుంబం. కొద్దిగా పొలం, సొంత యిల్లు, ఇతర ఆస్తిపాస్తులు వున్నాయి. కానీ బుద్ధే వంకర. తాగుడికి పరిమితమీ పెట్టుకోడు. తాగుడికి డబ్బు అందకపోతే దొంగతనానికి కూడా వెరవడు. అమీర్ సంగతి తెలిసిన వారెవరూ తమ పిల్లని ఆ యింట్లో ఇవ్వడానికి ఒప్పుకోలేదు. అమీర్ తల్లిదండ్రులు వెతికి వెతికి రమీజాని తమ కొడుకుకు ఇచ్చి పెళ్ళి చేశారు. ఆమె అలా నరక కూవంలోకి వెళ్ళింది. పెళ్ళి సమయంలో దేవతలా కనపడిన రమీజా, పాపను కన్నాక

అత్తమామలకూ, భర్తకూ దరిద్ర దేవతలా కనపడింది. కొడుకు ఆగడాలను వారు ఏ మాత్రం అడ్డుకోలేదు సరికదా - అగ్నికి ఆజ్యం తోడన్నట్లు ఎగదోశారు. భార్యను పుట్టింటికి పంపేసిన కొన్నాళ్ళ తర్వాత నుంచీ అమీర్ అత్తవారింటికి రావటం ప్రారంభించాడు. భార్యను తిట్టి, కొట్టి తన శారీరక కోరిక తీర్చుకుని పోతున్నాడు.

“నాకు చచ్చిపోవాలనిపిస్తున్నది. నాకు మీరే న్యాయం చేయాలి” అంటూ ఏడ్చింది రమీజా.

“మా కూతురు బాగా బతుకుతుందను కున్నాంగానీ, అన్నం పెట్టలేక కాదు, పెళ్ళి చేసింది. ఏదో చిన్నప్పుడు అల్లరి చిల్లరిగా వుండే వాడు, ఇప్పుడు బాగున్నాడు అంటే నిజమేననుకున్నాము. పేదంటి పిల్లను ఇలా కావాలని ఏరి కోరి చేసుకుంటుంటే అసలు విషయం తెలియక మా బిడ్డ గొంతు కోశాము” అంటూ వేదనకు గురయ్యారు రమీజా తల్లిదండ్రులు.

అంతా విన్న ఐదవ పెద్దలు రమీజాను అక్కున చేర్చుకుని ఓదార్చి ధైర్యం చెప్పారు. “అమ్మా, ముందు నువ్వు ధైర్యం

తెచ్చుకో. నీ వెనుక మేమంతా వుంటాము. ఇదివరకు అయితే మీ కుటుంబం ఒక్కటే నీకు తోడు. కానీ ఇప్పుడు అలా కాదు. నువ్వు ఇక్కడికి రావడం వలన మన సంఘం మొత్తం నీకు అండగా వుంటుంది. ముందు నువ్వు - ఒకటి ఆలోచించు! చర్మం రంగు నలుపా, తెలుపా అన్నది ముఖ్యం కాదు. ఆరోగ్యంగా వున్నామా? లేదా? చూసుకోవాలి. నువ్వు, నీ పాప చాలా ఆరోగ్యంగా వున్నారు. తండ్రి వున్నా! లేకున్నా? బిడ్డను తల్లి తీర్చి దిద్దగలదు. ఆత్మహత్య ఆలోచన మానుకో! పాపను చూసి ధైర్యంగా నిలబడు. నీ బిడ్డకు అలాంటి తండ్రి ఉన్నా లేకపోయినా ఒక్కటే! నువ్వు ఒక్కదానివే బిడ్డను పెంచి పెద్ద చేయగలవు. నీకు చదువు లేకపోయినా ఏదో ఒక వనిచేయి! మిషను కుట్టు, కర్రీన్ పాయింటులాంటిది పెట్టుకో, పచ్చళ్ళు పెట్టి అమ్మ! వీటన్నింటికీ ఎందరో కొనుగోలు దారులున్నారు ఇప్పుడు. మనసుంటే మార్గం అదే దొరుకుతుంది. మన సంఘంలో చేరు. అందరమూ తోడుంటాము, నీకు కాసంత ధైర్యం వస్తుంది.” అంటూ నచ్చజెప్పారు.

అమె సొంతస్వన పడింది.

అమీర్ కి బాధ్యులు లేఖను పంపించారు. ఎన్ని రోజులు ఎదురు చూసినా రాలేదు. సరికదా ఓ రోజు రమీజా వద్దకు వచ్చి నాకు నువ్వు అక్కర్లేదు, పాపను ఇచ్చేయి, నేను పెంచగలను అంటూ బిడ్డను లాక్కునేందుకు ప్రయత్నించాడు. తల్లిదండ్రులు, అక్కడున్న స్థానికులు అమీర్ ను మందలించి, బెదిరించి పాపను విడిపించారు. మరునాడు తల్లిదండ్రులతో కలిసి వచ్చిన రమీజా ఈ సంగతిని ఐదవ అదాలత్ లో చెప్పింది. ఇదివరికటి కంటే ఇప్పుడు రమీజా చాలా ధైర్యంగా వుందని గమనించారు ఐదవ బాధ్యులు. అప్పుడే ఐదవ రాష్ట్ర కార్యదర్శి డి. రమాదేవి ఆ గ్రామ పెద్దలతో ఫోనులో మాట్లాడారు. ఆ

గ్రామ సర్పంచి కూడా ఐదవ కార్యకర్త. “రమీజా బాధ్యతను మన సంఘమే చూడాలి” అన్నారు.

“నీకు భర్తతో కాపురం కావాలా? న్యాయం కావాలా?” అడిగారు ఐదవ పెద్దలు.

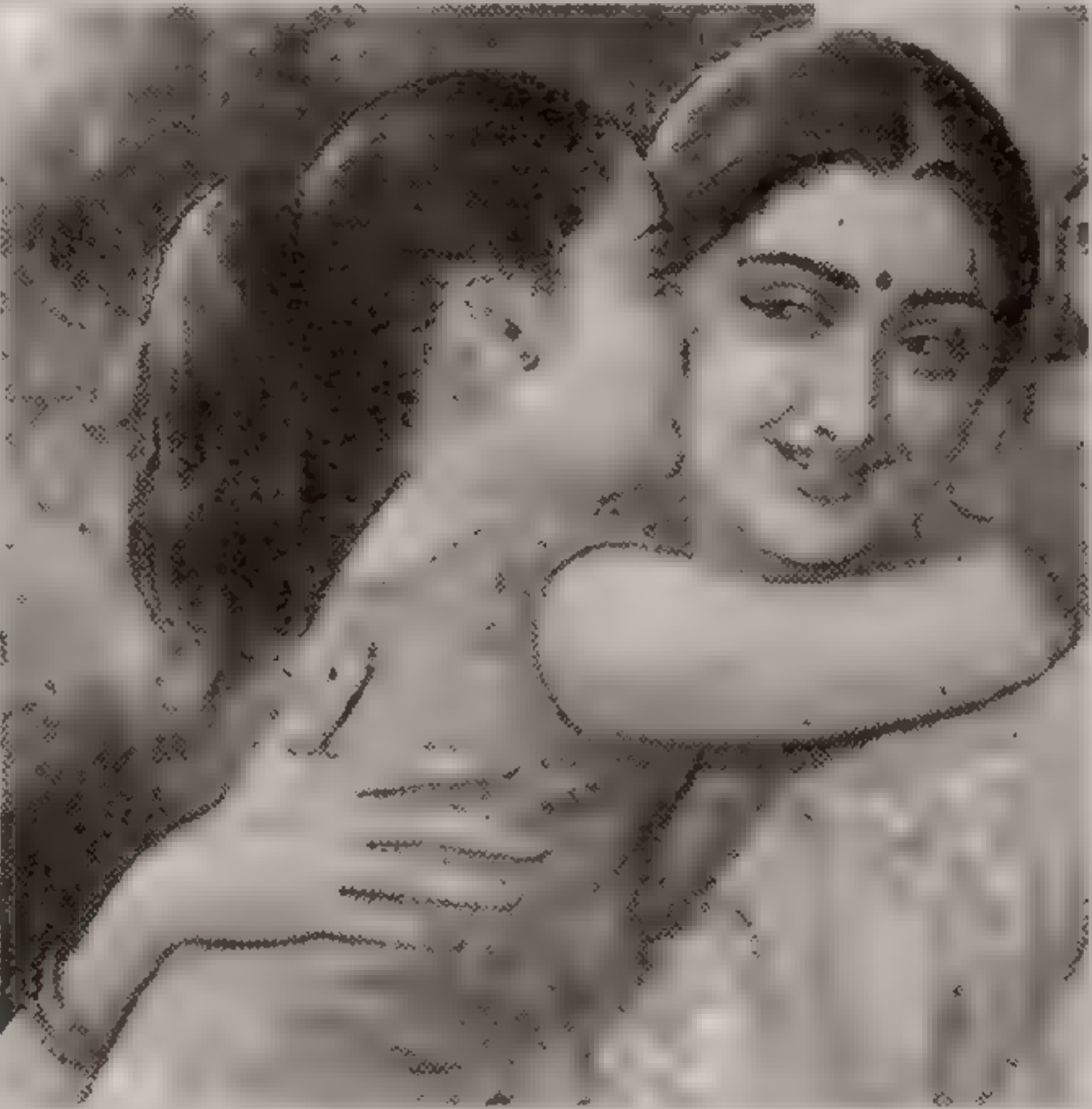
“నాకు భర్త వద్దు. నేను అక్కడికి వెళ్ళను. న్యాయమే కావాలి నాకు. మీరు చెప్పినట్లే ధైర్యంగా బతుకుతాను. పాపను పెంచుకుంటాను.” అంది రజీజా.

అమెలో ఈ మార్చే ఐదవ పెద్దలు ఆశించింది. గ్రామ పెద్దలనూ, కుటుంబసభ్యులనూ రమ్మని కబురు చేయగా, అమీర్ ఒక్కడే వచ్చాడు. అదేమని అడిగితే “మా వాళ్ళు రాలేమన్నారు. రమీజాను పంపిస్తే మేము

వేరు కాపురం పెట్టుకుంటాము” అన్నాడు. తాము వంపించబోమని రమీజా తల్లిదండ్రులు ఎదురు తిరిగారు. వేరు కాపురం అంటే తమ బిడ్డను అల్లుడు చంపేస్తాడని భయపడ్డారు.

“న్యాయం కోసం పోరాడుతాం. మీరు ఎలా చెప్తే అలా చేస్తాం.” అని గట్టిగా చెప్పారు.

ఐదవ పెద్దలు సూచించినట్లు రమీజా తల్లిదండ్రులు, అల్లుడి మీద కేసు పెట్టారు. ప్రస్తుతం కేసు నడుస్తోంది. రమీజా చిన్న చిన్న పనులు చేసుకుంటూ జీవితం సాగిస్తోంది. అమె ధైర్యమే ఆమెకూ, బిడ్డకూ న్యాయం చేస్తుందని ఐదవ బాధ్యులు ఆమెకు ధైర్యం చెబుతున్నారు.

కూతురంటే? కూతురుంటే ??

కళ్యాణమవగానే నిన్ను విడిచెళ్ళినా
పరుగు పరుగున పరిగెత్తుకు వస్తుంది

నీకు ఏ చిన్న కష్టమెచ్చినా కూతురే అండ
నీకు ఎంత పెద్ద నష్టమెచ్చినా కూతురే అండ

ఇంటి పేరు మార్చుకున్నా
కడదాకా వదులుకోదు పుట్టింటి మమకారం

కొడుకులా కాటి వరకు తోడు
రానీయకపోయినా
నీకు జీవితాంతం గొప్ప తలంపు

కూతురున్న ఏ ఇల్లయినా అవుతుంది
నిరంతరం కొత్త వెలుగుల మలుపు

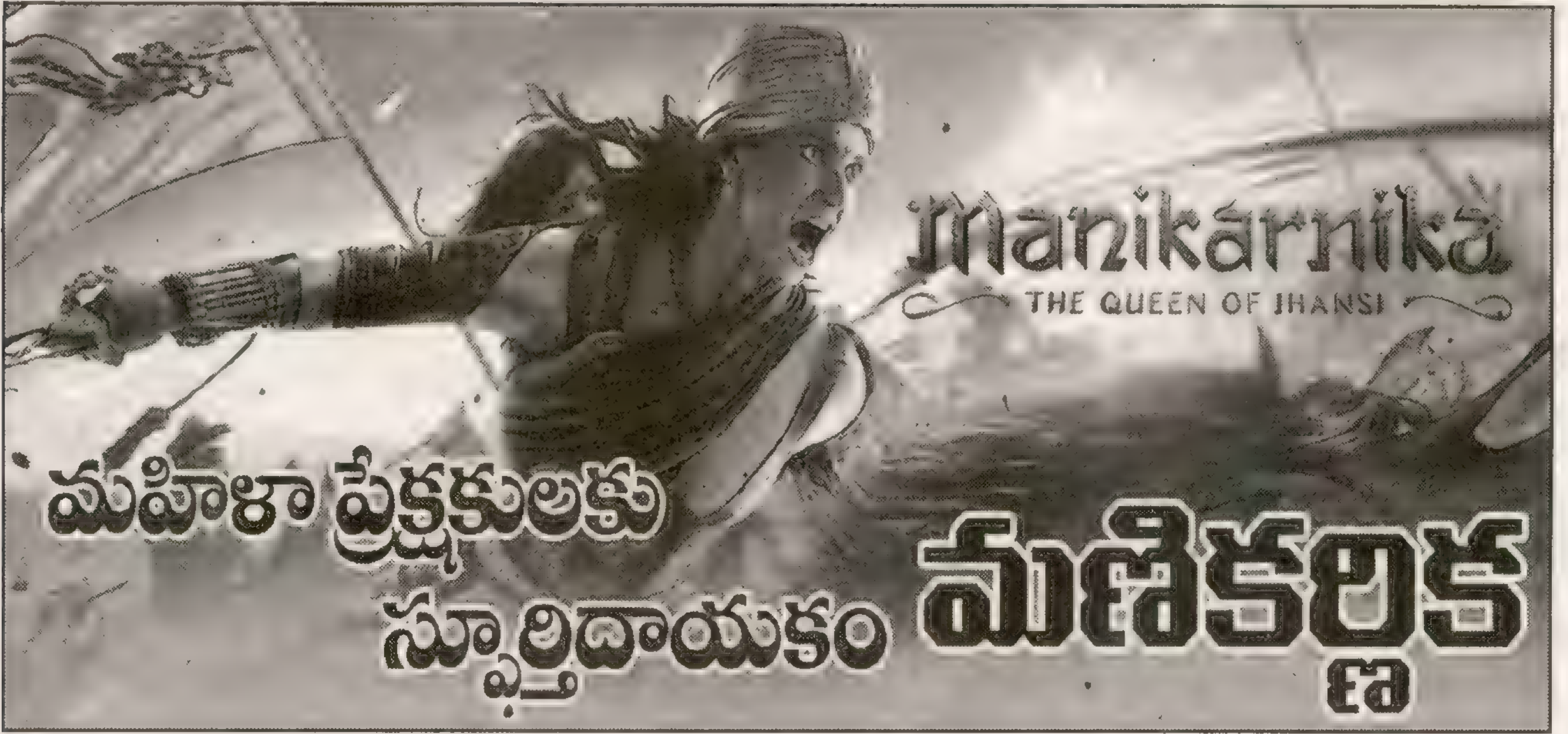
కూతురున్న ఏ తండ్రయినా గర్వపడొచ్చు
తానో యువరాణిని కన్న మహారాజులా!

కూతురంటే కూడికల తీసివెతల లెక్క కాదు
నీ ఇంట తిరుగాడే బాపు బొమ్మ

కూతురంటే దించేసుకోవలసిన బరువు కాదు
నీకు మరో కన్ను, నీకు వెన్నుదన్ను

కూతురంటే గాజు బొమ్మ కాదు
నీ కడుపున పుట్టిన మరో అమ్మ

కూతురంటే కష్టాలకూ కన్నీళ్ళకూ వీలునామ కాదు
కల్యాణం లేని ప్రేమకు చిరునామా

'ఆడపిల్ల' అంటేనే 'ఆడ' పిల్ల అని నమ్మకాలున్న భారతీయ సమాజంలో 'అందం, అణకువలే' కాదు 'ముదితల్ నేర్వగరాని విద్యగలదె ముద్దారగ నేర్పినన్' అన్న తీరున పెంచితే, 'ఆడ పులిలా' ఆడపిల్లలూ ఎదగగలరని నిరూపించిన వీరనారీమణి రూఝీ లక్ష్మీబాయి.

అమ్మాయికి యుద్ధ విద్యలు నేర్పితే తప్పు లేదని భావించే మోరోపంత్ తన కుమార్తెకు వారణాసిలోని మణికర్ణిక ఘాట్ కు ఉన్న అనన్య ప్రశస్తిని దృష్టిలో పెట్టుకుని అదే పేరును ఖాయం చేశాడు.

బితుర్ సంస్థానంలో మోరోపంత్ ఉద్యోగి. రాజుకు సన్నిహితుడయినందున ఆయన కుమార్తె మణికర్ణిక అంతఃపురంలో క్షత్రియ కన్యగా ఎదగటానికి దోహదపడింది. తాంతియాతోపే శిష్యరికంలో 14 ఏళ్ల పసిప్రాయంలోనే కత్తి యుద్ధం, అత్యంత వేగంగా గుర్రపుస్వారి నేర్చుకుంది. మదగజాల పీచమణచటం అంటే అమెకు వెన్నతో పెట్టిన విద్య. గ్రామ ప్రజలను రక్షించేందుకుగాను అడవి వులులను సాహసోపేతంగా వేటాడుతూ తనను తాను నిరూపించుకుంది.

మణికర్ణిక సాహసకృత్యాలను గమనించిన రాజవైద్యుడు దీక్షిత్, ఆమె రూఝీకి రాణి కాగల గుణగణాలన్నీ వున్నాయని రాజమాతతో అంటాడు.

తన బిడ్డ గంగాధర్ నవాల్కర్ స్వభావం భిన్నమైనప్పటికీ, రాజ్య శ్రేయస్సును దృష్టిలో పెట్టుకుని మణికర్ణికతో వివాహం జరిపిస్తారు రాజమాత. నవాల్కర్, మణికర్ణిక దంపతులకు జన్మించిన కుమారుడికి దామోదర్ అని పేరు పెట్టుకుంటారు.

రూఝీ రాజ్య సంప్రదాయా న్నునుసరించి మణికర్ణికకు లక్ష్మీబాయి అని కొత్త పేరు పెడతారు. అయితే ఆమె సంప్రదాయానికి అనుగుణంగా అంతఃపురానికి అంకితం కాకుండా రాచకార్యాలను చక్కబెట్టటం రాజమాతకు నచ్చదు.

రూఝీ సింహాసనంపై కూర్చున్న సదాశివరావు సైతం అంగీకరించడు. బ్రిటీషు పాలకులతో చేతులు కలుపుతాడు. వారితో కలిసి కుట్రపన్ని అన్న ప్రాసన సమయంలో విషం కలిపించి దామోదర్ ను పొట్టనబెట్టుకుంటాడు.

తన కుమారుడిని దత్తత తీసుకుంటారని సదాశివరావు భావించగా దానికి భిన్నంగా అనందరావు అనే బాలుడిని దత్తత తీసుకుంటాడు గంగాధరరావు నవోల్కర్. తన తదనంతరం లక్ష్మీబాయిని రూఝీ రాణిగా ప్రకటించమంటూ బ్రిటీష్ అధికారులకు ఉత్తరం రాస్తాడు. ఈ వరిణామాలను జీర్ణించుకోలేని సదాశివరావు రాజు

ఆదేశాలను ధిక్కరిస్తాడు. దీంతో రాజు అతనిని రాజ్య బహిష్కరణ చేస్తాడు.

వివాహం నాటినంచే బ్రిటీషు పాలకుల తీరును అంగీకరించని లక్ష్మీబాయి, గంగాధరుడి మరణానికి ముందే ఆంగ్లేయ అధికారులకు కంటక ప్రాయంగా మారుతుంది. భర్త చనిపోయిన తర్వాత, రాజ్య పాలనను స్వీకరించిన లక్ష్మీబాయిని తొలగించటానికి, రూఝీని ఆక్రమించటానికి గాను కంపెనీ ప్రభుత్వం, ఇద్దరు అధికారులను భారతదేశానికి పంపుతుంది.

సదాశివం కుట్రకు రూఝీ కోట బలవుతుంది. లక్ష్మీబాయి అక్కడ నుంచి తప్పించుకుని తాంతియాతోపే తో కలిసి మహిళా సైన్యాన్ని వృద్ధి చేసుకుని గ్వాలియర్ నుంచే ప్రతిఘటన ప్రారంభిస్తుంది.

కోట మొత్తం ధ్వంసం కాగా, ఆంగ్లేయుల చేతికి చిక్కకుండా తన బిడ్డను ఆపుడయిన కాశీకి అప్పగించి, స్వయంగా చితిమంటలలో ఆహుతవుతుంది రూఝీ రాణి లక్ష్మీబాయి.

14 ఏళ్ల ప్రాయంలో భార్యగానూ, 15వ ఏట తల్లిగానూ, 16 ఏట భర్తను కోల్పోయి, 28 ఏట మరణించిన మణికర్ణిక భారత స్వాతంత్ర్య సంగ్రామంలో ఆచంద్రార్కం నిలబడే మహా యోధురాలు. సాహసానికి, శౌర్యానికి, రాజనీతికి, యుద్ధ కౌశల్యానికి నిలువెత్తు దర్పణం. బానిస తరహాలో

బతుకులీడున్న భారతీయుల స్వేచ్ఛాగీతానికి పల్లవి ఆమె. ఆంగ్లేయ ప్రభుత్వంతో అలుపెరుగని పోరాటాన్ని సాగించిన వీరవనిత. ఈ దేశం వున్నంతకాలం గుర్తుండుపోయే జీవితం ఆమెది.

మణికర్ణిక సినిమా కు విజయేంద్ర ప్రసాద్ మూల కథ అందించగా, దర్శకుడు జాగర్లమూడి రాధాకృష్ణ సాబగులు అద్దాడు. కారణాలే మయినా, జాగర్లమూడి తో విభేదాలు రావటంతో, మణికర్ణిక పాత్రధారి కంగనా రౌనత్ దర్శకత్వాన్ని కూడా స్వీకరించారు. అన్నీ తానయి నడిపారు. నటిగా ఇప్పటికే ఉన్నత శిఖరాల నధిరోహించిన ఆమె, దర్శకురాలిగా కూడా ఉత్తమ ప్రతిభను చూపారు. రూ. 125 కోట్ల

ఖర్చుతో నిర్మించిన ఈ సినిమా రూ. 150 కోట్లకు పైగా వసూలు చేసింది.

ఉన్నత ప్రమాణాలున్న ఈ సినిమా 50 దేశాలలో 3700 థియేటర్లలో విడుదలయింది. ఈ సినిమా ప్రధానంగా సందేశాత్మక, వీరోచిత, సాహసగాధ. లక్ష్మీబాంబు జీవితంలోని అన్ని ఒడిదుడుకులనూ ఎంతో హృద్యంగా, కరుణ రసాత్మకంగా చిత్రీకరించటం విశేషం. ఆనాటి సమాజంలో నెలకొన్న మూఢాచారాలను ధిక్కరిస్తూ... దేశ స్వాతంత్ర్యం కోసం వీర మరణం పొందిన మహాయోధ గాధ.

యవ్వనపు మెరుపులు, హృదయ స్పందనలు, గర్భశోక వేదన, భర్తను కోల్పోయిన దుఃఖ, దేశాన్ని కాపాడే క్రమంలో

రాజనీతి, యుద్ధసమయంలో వీరోచిత్యం అన్నింటినీ సమపాక్షంలో పట్టిచూపిన కంగనా వ్యక్తిగత జీవితం సైతం ఆదర్శప్రాయమే. సనాతన సంప్రదాయ కుటుంబ విలువలను పక్కనబెట్టి ముంబైలో నటిగా రెండు దశాబ్దాలపాటు ఆమె. ఎదుర్కొన్న అవమానాలు, అనుభవాలు, అభినందనలు అసామాన్యమే. జీవితానుభాల నేపథ్యంలోనే రూఝీ పాత్రలో అంతగా ఒదిగిపోగలిగిందేమో! హిందీ, తమిళ, తెలుగు భాషల్లో ఈ సినిమాను చిత్రీకరించారు. అందరూ, ప్రత్యేకించి మార్పుకోరుకునే మహిళలు, భిన్నమైన సినిమాల పట్ల అనురాగులు తప్పక చూడవలసిన చిత్రం ఇది. ఈ ఈ చిత్రం స్త్రీలకు, యువతకు స్ఫూర్తిదాయకం.

జీవితమే ఒక పూలబాట!

అందరి మధ్యనే ఒంటరిగా వున్నట్లు భావించడం, తనను ఎవరూ అర్థం చేసుకోవడంలేదనుకోవడం, చిన్న కారణాలకే కంగారు పడిపోవటం ఇప్పుడు యువతలో ఎక్కువై పోయింది.

చదువుకున్న వాళ్ళు కూడా దీనికి మినహాయింపు కాదు.

ప్రపంచంలో కష్టాలు ఎవరికీ వుండవు? రైతుకు, విద్యార్థులకు, ఉద్యోగులకు, ఇంటి ఇల్లాలికి ఎదో రూపంలోనే ఎదురవుతూ వుంటాయి. కానీ ప్రపంచంలో అందరికంటే తన కష్టమే పెద్దదని అత్యధికులకు అనిపిస్తుంది. ఈ ఆలోచన తప్పు. బంగారాన్ని విలువైన నగగా మలచాలంటే దాన్ని కాలిచి, సమ్మెట దెబ్బలూ తప్పవు. కానీ ఆ నగ తయారయ్యాక ఎంత అందంగా వుంటుంది! కష్టాలు ఎవరికీ ఎల్లకాలం

వుండవు. భాధల పరిష్కారానికి వారి పెద్దలతోగానీ, తోబుట్టువులతోగానీ, స్నేహితులతోగానీ సంప్రదించవచ్చు. సాయం కోరవచ్చు. అలా కాకుంటే మానసిక నిపుణులను సంప్రదించవచ్చు. అంతేగానీ బలవన్మరణం వల్ల సాధించేదేమీ లేదు. చూస్యం. ఆత్మీయులకు తీరని దిగులు తప్ప క్షణికావేశంలో తీసుకునే నిర్ణయాలు ఎప్పుడూ సరైనవి కావు. ఒక్క క్షణం ఆగి ఆలోచిస్తే వాటిలో తప్పు ఒప్పులు తెలుసుకోవచ్చు. ఎటువంటి సమస్యకైనా పరిష్కారం అనేది వుంటుంది. అది తెలుసుకోకుండా ప్రాణం తీసుకుంటే లాభం ఏముంది. అంతా నష్టమే. బాధ్యతలను మధ్యలో వదిలి పిరికితనంతో చనిపోతే కుటుంబీకులకు తీరని వేదన మిగిల్చిన వారవుతారు. సరైన సమయంలో సరైన సలహా పొటించగల

నిబద్ధత వుంటే ఎంతటి కష్టం అయినా సమసిపోతుంది. అమ్మ తిట్టిందనో, పరీక్ష ఉత్తిర్లత కాలేదనో, డబ్బులు లేవనో జీవితాన్ని అంతం చేసుకోవడం ఏమిటి? సమస్యను భూతద్ధంలో చూస్తే పెద్దదిగానే వుంటుంది. తేలిగ్గా తీసుకుంటే నులభంగానే పరిష్కరించుకోవచ్చు. ఎన్నో సమస్యలను అధిగమిస్తేనే ఒక విజయం వరిస్తుంది. కొద్దిగా ఓర్పు, నేర్పు ఉంటే సాధించలేనిది ఏదీలేదు ఈ జగత్తులో. కుంగుబాటు తనం అలవాటు చేసుకుంటే ఎప్పటికీ ఎదగలేరు. నిన్ను నువ్వు తెలుసుకుని నిండు నూరేళ్ళూ విలువైన జీవితాన్ని అనుభవిస్తేనే కదా బతుకు పండేది. ఆత్మహత్య వద్దు... జీవితమే ముద్దు.

ఉద్యమాల బాటలో...

ప్రత్యేక హోదాపై నెల్లూరులో ప్రజా సంఘాలు ఆర్టిసీ వద్ద ఆందోళనలో ఐదవ కార్యకర్తలు పాల్గొన్నారు.

జన్మభూమి కార్యక్రమంలో పొదుపు సంఘాల మహిళలు మరియు పింఛన్లకోసం ఎదురుచూస్తూ నిరసన వ్యక్తం చేశారు. ఈ కార్యక్రమంలో కె.కళావతి, ఎం.లక్ష్మి, అంజలి, రీహానా ఐదవ కార్యకర్తలు పాల్గొన్నారు.

అమలాపురం ఎమ్మెల్యే ఎన్నికల ప్రచారంలో నాగవరలక్ష్మి తదితరులు పాల్గొన్నారు.

నెల్లూరు రూరల్ పరిధిలో 32వ డివిజన్ లో టైలర్స్ కాలనీ వారికి ఇళ్ళపట్టాలు మరియు మౌలిక సదుపాయాలు కల్పించాలని రిలే నిరాహార దీక్షలు చేపట్టిన వారికి రూరల్ ఐదవ కమిటీ మద్దతు

ప్రకటించింది. పల్లిపాడు గాంధీఆశ్రమంలో బాలలకు కథల పోటీలు నిర్వహించడం జరిగింది.

నెల్లూరు రూరల్ పరిధిలో 23వ డివిజన్ పరిధిలో కె.ఎన్.ఆర్ హైస్కూల్ హెచ్.ఎం.ని కలిసి పిల్లల తల్లిదండ్రులతో సమావేశం ఏర్పాటు చేయాలని ఐదవ డివిజన్ నాయకులు కోరారు.

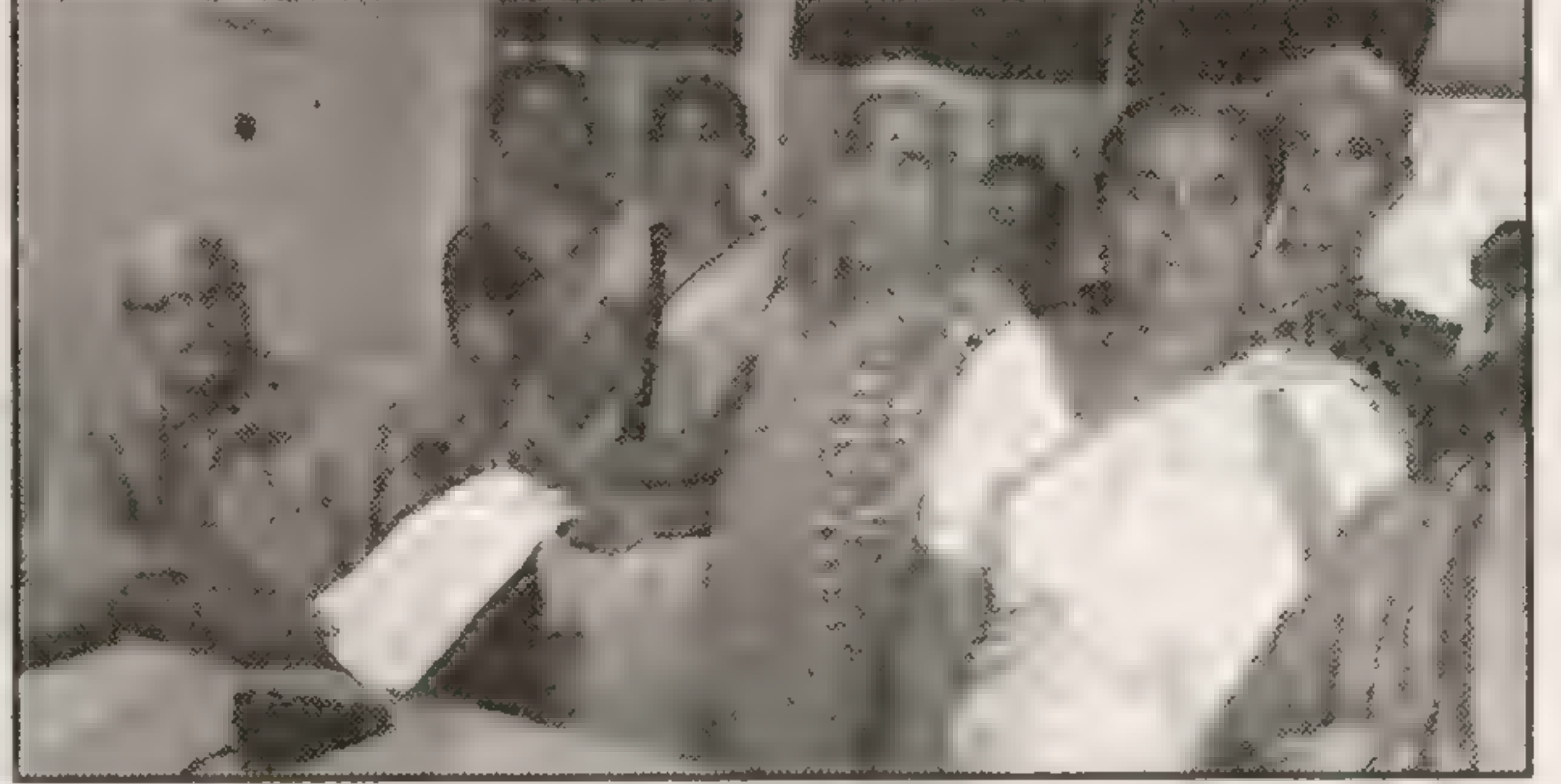
షీలానగర్ 65వ డివిజన్ హెచ్.జె. పాలెంలో 10వ తరగతి గవర్నమెంట్ స్కూలు విద్యార్థులకు స్టడీ మెటీరియల్ అందజేస్తున్న ఐదవ నాయకులు.

నెల్లూరు 39వ డివిజన్ లో తిక్కవరపు మీనమ్మ ప్రభుత్వ బాలికల

వసతిగృహాల్లో ఐదవ రూరల్ కమిటీ ఆధ్వర్యంలో కందుకూరి వీరేశలింగం గురజాడ అప్పారావు శత వర్ధంతి సభా కార్యక్రమాలు

జరిపారు. ఈ సందర్భంలో ఐదవ నాయకులు షాహీనా బేగం వసతి గృహ సూపర్ వైజర్ అండ్ వార్డెన్ ఎం.జ్యోతి, ఉపాధ్యాయులు మరియు విద్యార్థులు పాల్గొన్నారు.

భీమవరంలో అభయహస్తం పెన్షన్ పెంచాలని కోరుతూ వినతిపత్రం సమర్పిస్తున్న ఐదవ నాయకులు.

నెల్లూరు రూరల్ పరిధి 24వ డివిజన్ లో పుచ్చలపల్లి సుందరయ్య నగర్ నందు నగర సమాఖ్య 1 నుంచి 30 గ్రూపులకు పసుపు కుంకుమ చెక్కులు ఐదవ సమైక్య అధ్యక్షులు సమక్షంలో పంపిణీ చేశారు.

సమాజంలోని స్త్రీల అభ్యున్నతి కోసం మూఢాచారాలకు

వ్యతిరేకంగా చేసిన కందుకూరి వీరేశలింగం పోరాటం మాటలకే పరిమితం కాలేదు. ఆచరణలో కూడా చూపి గొప్ప సంఘసంస్కర్తగా నిలిచారని ఐదవ రాష్ట్ర కార్యదర్శి రమాదేవిగారు పేర్కొన్నారు. సమాజం నుండి భౌతిక, సైద్ధాంతిక దాడులను ఎదుర్కొని ధైర్యంగా ముందుకు సాగిన కందుకూరి నేటి సమాజానికి ఆదర్శమన్నారు. ఐదవ ఆధ్వర్యంలో గుంటూరు బ్రాడీపేటలోని శారద నికేతన్ లో జరిపిన సభలో కందుకూరి పోరాటం సాగించిన తిరోగమన ఆచారాలు నేటి సమాజంలో ఇంకా కొనసాగుతున్నాయని వాటికి పాలకులే ఆజ్ఞం పోస్తున్నారని చెప్పారు. మద్యాన్ని వ్యాపారంగా మార్చేశారన్నారు. ఈ సభలో శారద నికేతన్ ప్రిన్సిపల్ దేవయ్య అరసం నాయకులు, మరియు మహిళా కళాశాల ప్రిన్సిపల్ పాల్గొన్నారు.

స్థానిక పెదగంటూడ మీ సేవ కేంద్రం వద్ద ఐదవ ఆధ్వర్యంలో

బాలబాలికలకు కరాటే శిక్షణ శిబిరం ప్రారంభించారు. నేటి సమాజంలో బాలికలపై జరుగుతున్న ఆకృత్యాలను ఆగడాలను అడ్డుకోవడానికి బాలికలకు శిక్షణ అవసరమంది. ఈ కార్యక్రమంలో ఐదవ నగర కార్యదర్శి ప్రియాంకా మాట్లాడుతూ బాలికలపై అత్యాచారాలు పెరుగుతున్నాయని పాఠశాలల్లో ఉ పాఠ్యాయుల నుండి కూడా లైంగిక వేధింపులకు బాలికలు గురవుతున్నారని ఇటువంటి అకృత్యాల నుండి రక్షించుకోవడానికి ఈ శిక్షణ ప్రారంభించామని చెప్పారు. ఈ కార్యక్రమంలో స్టీల్ డివిజన్ కన్వీనర్ వేణు స్థానిక నాయకులు అరుణ, పద్మ, సుజాత, ప్రభ పాల్గొన్నారు.

గుంటూరు వీరేశలింగం శతవర్షంతి సభలో పూలమాల వేసి నివాళులర్పిస్తున్న ఐదవ రాష్ట్ర అధ్యక్షురాలు డి. రామాదేవి తరుణీ తరంగాలులో 43వ డివిజన్ ఐదవ కార్యకర్తలు కోలాటం ఆడారు.

ద్వాక్రా గ్రూపు సభ్యులందరికీ పసుపు-కుంకుమ చెక్కులు ఒకేసారి డ్రా చేసుకునేలాగా ఇవ్వాలని, మధ్యాన్ని నీయంత్రించి వారి కుటుంబాలను కాపాడాలని అనంతపురం కదిరి జిల్లా ఐదవ అధ్యక్షులలో తహసీల్దారుకు వినతిపత్రం ఇచ్చారు. ఈ కార్యక్రమంలో ఐదవ పట్టణ కమిటీ సభ్యులు శాంతిబాయి, లక్ష్మీబాయి, జయశ్రీ, మున్ని, ఆదిలక్ష్మి పాల్గొన్నారు.

మునగపాక మండలంలో అత్యాచారానికి గురైన ఎనిమిది సంవత్సరాల బాలికను ఐదవ నాయకులు పరామర్శించారు.

రాజధాని ప్రాంతంలో ఇటీవల జ్యోతి అనే యువతిని దారుణంగా హత్య చేశారు. పోలీసుల నిర్లక్ష్యం వల్ల ఈ కేసులో

సక్రమంగా దర్యాప్తు జరగలేదు మరియు పూర్తిగా పోస్టుమార్టం కూడా జరగలేదు. ఇలా బాధ్యతా రహితంగా వ్యవహరించిన పోలీసులు మరియు డాక్టర్ పై చర్యలు తీసుకోవాలని మహిళలకు రక్షణ కల్పించాలని కుటుంబ సభ్యులు ప్రజలు, ధర్మా చేశారు. ఈ కార్యక్రమంలో ఐదవ మరియు సి.యం.ఎస్ నాయకులు పాల్గొన్నారు.

ఉగ్రవాదుల దాడిలో ప్రాణాలు కోల్పోయిన అమర జవాన్లకు నివాళులర్పిస్తూ కాకినాడలో ఇంద్రపాలెం మార్కెట్ వద్దనుండి ఐదవ డివైఎఫ్ఐ, ఎస్ఎఫ్ఐ, మనం మన ఊరు మన - బాధ్యత సంఘాల ఆధ్వర్యంలో కొవ్వొత్తుల ర్యాలీ జరిపారు.

ఆదాయం కోసం ప్రభుత్వం ప్రజలను మద్యం మత్తులో

ముంచుతోందని వారి కుటుంబాలను మానవ సంబంధాలను ఛిద్రం చేస్తోందని మద్యం నివారణకై పోరాటం జరపాలని శ్రీకాకుళం జిల్లాలో ఐదవ రాష్ట్ర కార్యదర్శి డి.రామాదేవి పిలుపునిచ్చారు.

నెల్లూరు జిల్లాలోని గూడూరులో పొదుపు మహిళలతో ఐదవ కమిటీ ఏర్పాటు సందర్భంగా ఐదవ జిల్లా అధ్యక్షులు మస్తాన్ బీ మాట్లాడారు.

నెల్లూరు నగరంలో ఐదవ, డివైఎఫ్ఐ, నగర కమిటీల ఆధ్వర్యంలో భారత జవాన్లకు కొవ్వొత్తులతో నివాళి కార్యక్రమం జరిపారు.

విశాఖజిల్లాలో బాధిత బాలికను ఐదవ కార్యకర్తలు పరామర్శించారు.

కాకినాడలో ఐదవ జిల్లా వర్క్ షాపు జరిగింది. సందర్భంగా పాటలు పాడుతున్న ఐదవ కళాకారులు.

రామ తీర్థ సాగర్ ప్రాజెక్ట్ నిర్వాసితులకు ఐదవ ఆధ్వర్యంలో విజయనగరంలో మద్దతు తెలియజేశారు. జిల్లా కార్యదర్శి వి.లక్ష్మి, సి.అలివేలు అధ్యక్షురాలు పి.రమణమ్మ, వి.జ్యోతి, ఈ కార్యక్రమంలో పాల్గొన్నారు.

విశాఖ జిల్లా పెదగంట్యాడలో డ్రై రీసోర్స్ సెంటర్ పెట్టవద్దని 42 రోజులు నిరసన దీక్ష చేసి విజయం సాధించిన మహిళలతో ఐదవ పిక్నిక్ కార్యక్రమం జరుపుకున్నారు.

భారత సైన్యంపై ఉగ్రవాద దాడులతో నిరసనగా విజయవాడ సింగ్ నగర్ లో ఐదవ ఎస్.ఎఫ్.ఐ, డి.వై.ఎఫ్.ఐ, ఆధ్వర్యంలో కొవ్వొత్తుల ప్రదర్శన కార్యక్రమం జరిపారు.

విశాఖ రూరల్ లో యాభై మందితో డ్వాకా పసుపు కుంకుమల సమస్య అలాగే ఇతర సమస్యలపై సదస్సు జరిగింది. ఈ సదస్సుకి నూట ఇరవై గ్రూపుల నుండి అధ్యక్ష కార్యదర్శులు హాజరయ్యారు. రాష్ట్ర అధ్యక్షులు బి.ప్రభావతి, జిల్లా కార్యదర్శి కె.నాగరాణి జిల్లా అధ్యక్షులు డి.వరలక్ష్మి, పి.మాణిఖ్యం సూర్యప్రభ పాల్గొన్నారు. అరకు అస్సోవ్ బ్యాంకులో డెబై గ్రూపులకి చెక్కులు పంపిణీ చేయించడం వి.వి.జయా నాయకత్వంలో జరిగింది. తగరపు వలసలో జూట్ మిల్లును తెరిపించాలని జరిగిన పాదయాత్రలో ఐదవ జిల్లా కమిటీ పాదయాత్రలో పాల్గొన్నారు.

2019 ఫిబ్రవరి 12, 13 తేదీలలో మహిళా ఫెస్ట్ తరుణి తరంగాలు జరిగింది. ఈ కార్యక్రమాలనికి డాక్టర్స్, లాయర్స్, ప్రొఫెసర్స్, హాజరయ్యారు. మున్సిపల్ కమీషనర్ గౌరవనీయులు జె.నివాస్, సాంస్కృతిక శాఖ సంచాలకులు డి. విజయభాస్కర్ మాజీ

వి.సి ఆవుల మంజులత వంటి ప్రముఖులు పాల్గొన్నారు. రెండు రోజుల పాటు జరిగిన ఈ కార్యక్రమంలో మహిళల ఆటల పోటీలు కోలాటం, వంటి సాంస్కృతిక కార్యక్రమాలతో పాటు మహిళా సాధికారత, మహిళలు-వివక్షత, మహిళలు-విధ్య ఉపాది, 33% రిజర్వేషన్ వంటి అంశాలతో సెమినార్లు జరిగాయి. ఈ కార్యక్రమాలలో అధిక సంఖ్యలో మహిళలు, విద్యార్థులు పాల్గొన్నారు.

కర్నూలు లలితకళా సమితిలో కందుకూరి శతవర్ధంతి ముగింపు వేడుకలు సందర్భంగా తెలకపల్లి రవి మాట్లాడారు. ఈ దేశంలో నేటికీ బాల్య వివాహాలు ఉండటం సిగ్గుచేటు అన్నారు. సమాజాన్ని చైతన్యం చేయడంలో వీరేశలింగం ముందున్నారున్నారు. ఆహ్వాన సంఘం అధ్యక్షులు జి. పుల్లయ్య కందుకూరి ఆశయాల సాధనకు పునరంకితం కావాలన్నారు. ప్రగతి విజ్ఞాన కేంద్రం కన్వీనర్ జె.యన్.శేషయ్య, శ్రామిక మహిళా సంఘం నాయకులు పి. నిర్మల ఐదవ జిల్లా కార్యదర్శి అలివేలమ్మ మాట్లాడారు. కందుకూరి చిత్రపటానికి పూలమాలవేసి సభను ప్రారంభించారు. వ్యాఖ్యాతగా కవి కెంగారమోహన్ వ్యవహరించారు.

భారత సైన్యంపై ఉగ్రవాద దాడులతో నిరసనగా కాకినాడలో ఐదవ ఎస్.ఎఫ్.ఐ, డి.వై.ఎఫ్.ఐ, కొవ్వొత్తుల ప్రదర్శన కార్యక్రమం జరిపారు.

మహిళా చైతన్య శ్రవంతి ఆధ్వర్యంలో కర్నూలు కె.వి.కె. మహిళా కళాశాలలో డా॥ఇందిరా కాంతి గారి అధ్యక్షతన మహిళలు, సమస్యలు, అరోగ్యం సమస్యలపై మహిళా దినోత్సవ వారోత్సవాల సందర్భంగా సదస్సు జరిగింది. ఈ కార్యక్రమానికి డా॥ భరత్ విశిష్ట అతిథిగా విచ్చేశారు.

బహిరంగి సభలో మాట్లాడుతూ జిల్లా కార్యదర్శి సాయి లక్ష్మి

హోరర్స్ యూనియన్ చినతిపత్రం ఇస్తున్న దృశ్యం

ప్రగతి కుంకుమ గ్రూప్ లో ఆందోళి ఇవ్వాలని విజయవాడలో ధర్మా

అమరావతిలో కమిటీలో మాట్లాడుతున్న జిల్లా కార్యదర్శి స.హెచ్.రమణి

పార్లమెంటు పురంలో ఉగ్రవాదానికి నిరసనగా సెల్ లిఫ్ట్ తో నిరసన తెలుపుతున్న జిల్లా అధ్యక్షురాలు

బహిరంగి సభకు హాజరైన మహిళలు

గుంటూరులో జ్యోతి మృతికి కారకులైన వారిని శిక్షించాలని ర్యాలి చేస్తున్న ఎస్.ఎఫ్.ఐ, ఐదా నాయకులు

ఉగ్రవాదులు కాశ్మీర్ దాడికి వ్యతిరేకంగా నిరసన తెలుపుతున్న నెల్లూరు ఐదా డివైఎఫ్ఐ నాయకులు

తరుణీతరంగాలు సభిలో విజయవాడ ముగ్గుపర్ కమిటీసర్ జె.నివాస్

ధ్వజా సభ్యులు పనుపుకుంకుమలు ఒకేసారి డ్రా చేసుకునేలా ఇవ్వాలని అసెంబ్లీరంలో కలెక్టర్కు వినితీపత్రం ఇస్తున్న ఐదా దానాయకులు

చిత్తూరు జిల్లాలో ఉపాధి పనులు పరిశీలిస్తున్న ఐదా నాయకులు

నెల్లూరు పనుపు, కుంకుమ చెక్కులు రానివారికాసం ఐదా ఆర్డర్లలో ధర్మా

ధ్వజా సమావేశంలో మాట్లాడుతున్న రాష్ట్ర ఐదా ఉపాధ్యక్షురాలు జ. ప్రభావతి గారు

విశాఖపట్నం సిటీ పెదగంటాకలో డ్రై రిసెంట్ సెంటర్ పెట్టవద్దని 42 రాజులు నిరసన తీర్చి చేసే విజయం సాధించిన మహిళలతో ఐదా పికినిర్

వాకపల్లి గిరిజన మహిళల విచారణ జరిగిన సందర్భంగా వారితో ఐదా నాయకులు తి.ప్రభావతి, న్యాయవాది కట్టిపద్మ

భూసేకరణలో భూములు కాల్పాయి నిరాహారధర్మి చేస్తున్న భాదీతుల మద్దతు తెలుపుతున్న ఐదా నాయకులు

మనసు ఫౌండేషన్
పుస్తకాల పరిశీలనావర్టిక

పుస్తకం సంఖ్య	CmV01A179
పుస్తకం పేరు	చైతన్య మూలం
తారీఖు	21/8/23
మొదట లభ్య	yes
వెనుక లభ్య	yes
మొత్తం పేజీలు	49
పెద్ద పైక పేజీలు	NO
భాగ పేజీలు	NO
లేఖ పేజీలు	NO
తయారు చేసినది	sandhya
పేజీలు విడదీసినది	sandhya
స్కాన్ చేసినది	sandhya
పరీక్ష చేసినది	RAMYA
వజ్రలు పరిశీలన	
లైండింగు చేసినది	
ప్యాకింగు చేసినది	
స్కాన్ చెయ్యబడి	
తప్పులు	NO
పరిస్థితి	good